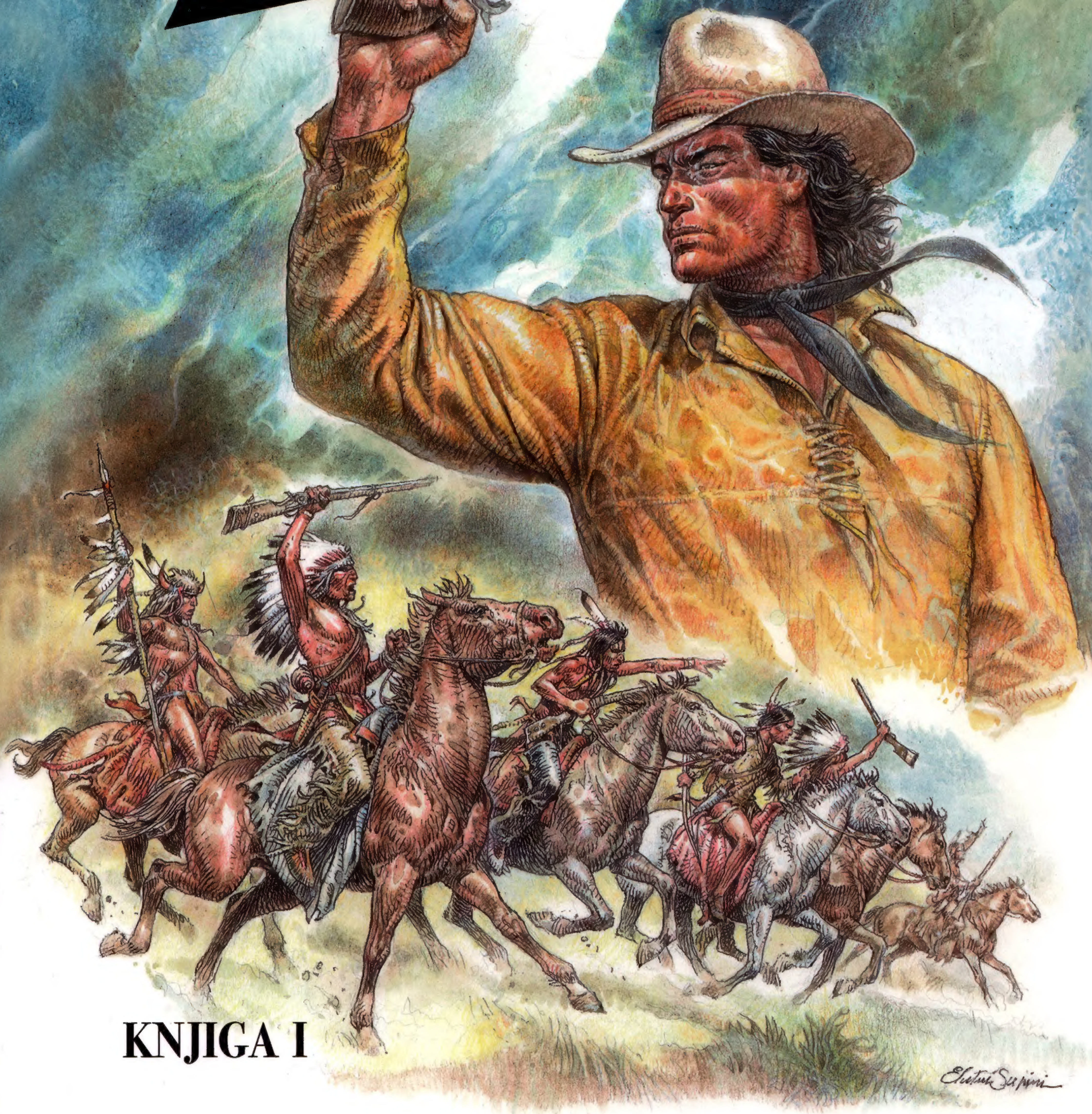
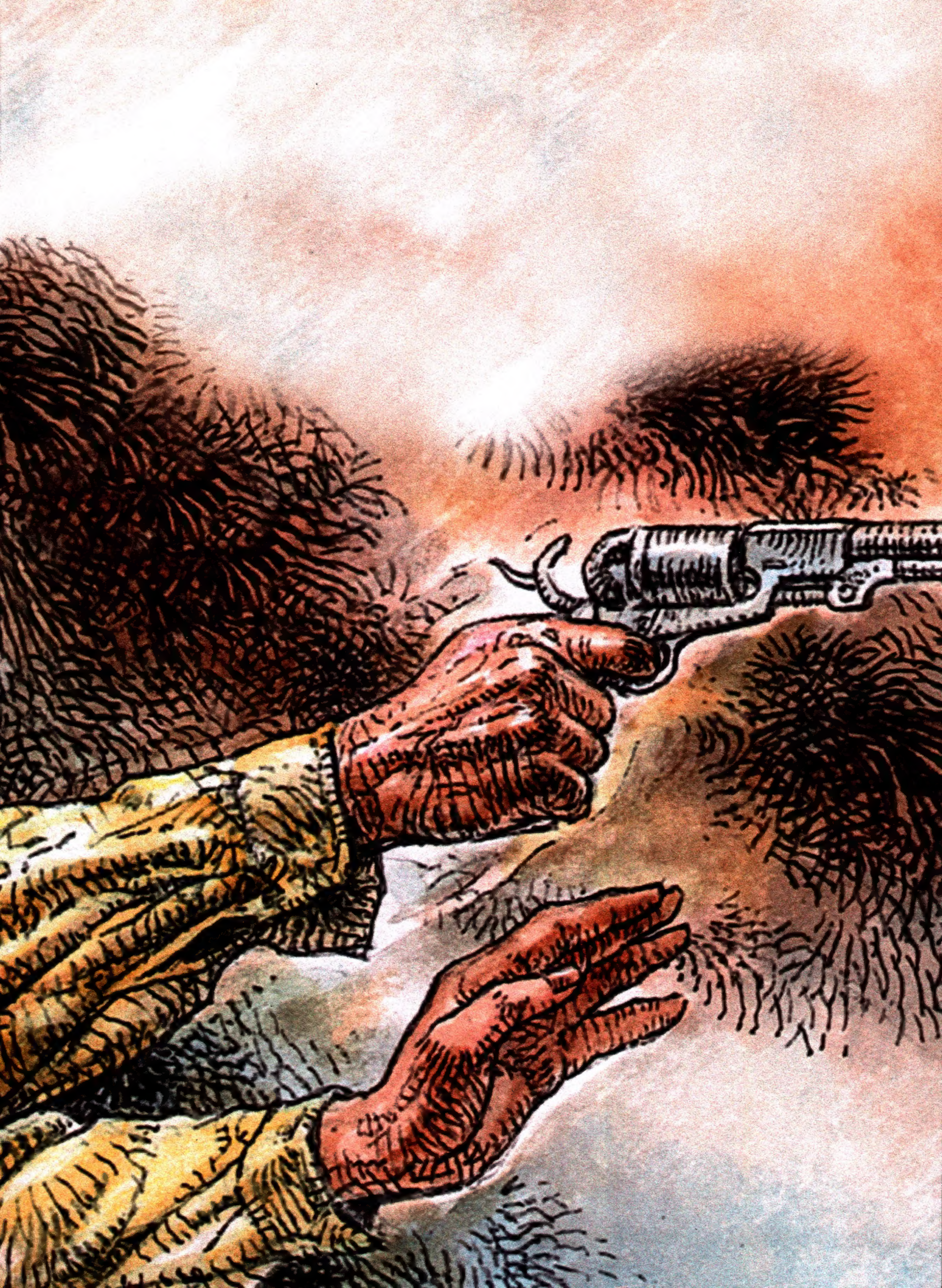
VELIKI TEKS u boji

veseli četvrtak

KNJIGA I

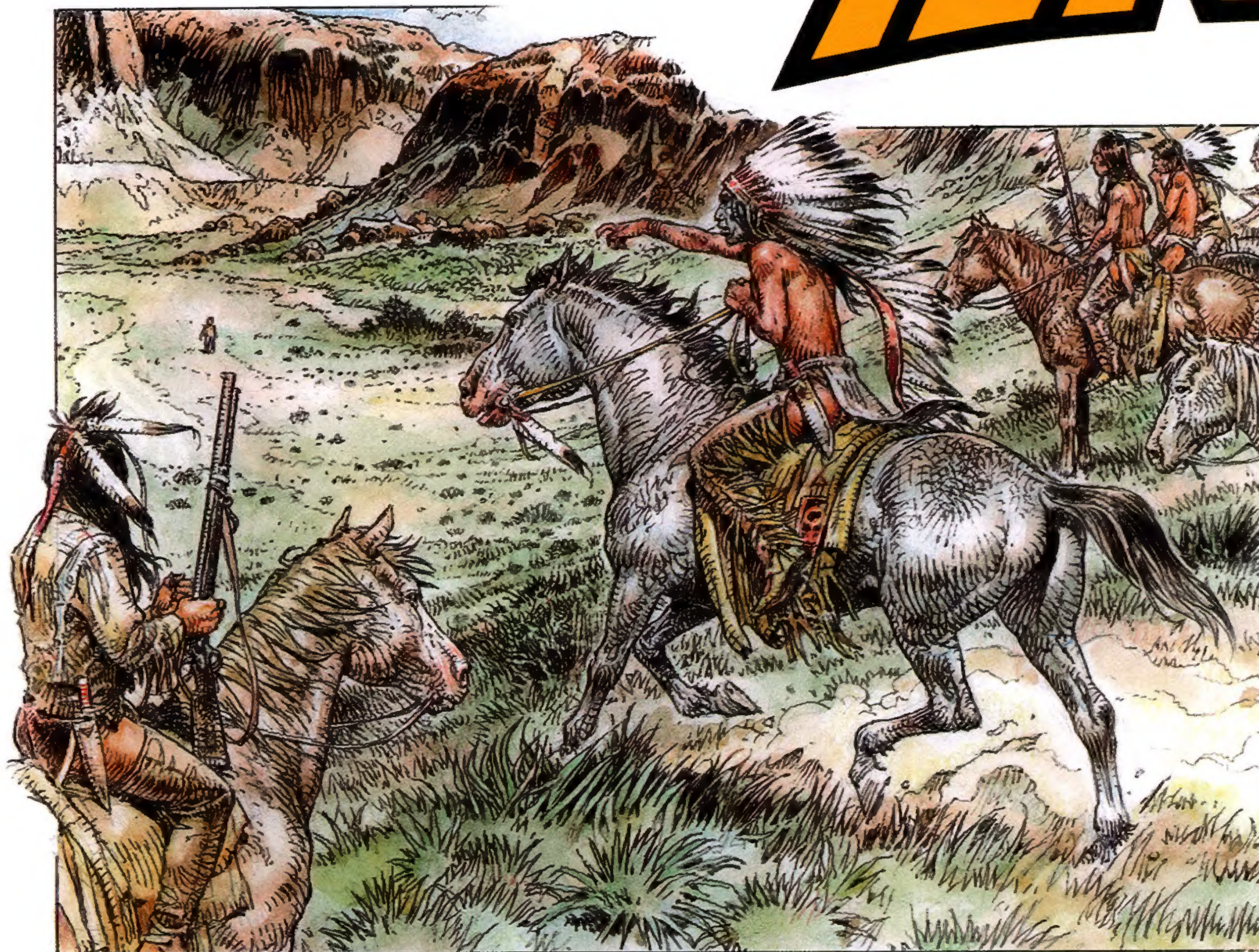
VELIKI TEKS u boji

KNJIGA I

veseli
četvrtak

VELIKI TEKS u boji

KNJIGA I
oktobar 2016.

Autor lika:
Đanluiđi BONELI

....

JUNAK I LEGENDA
(L'eroe e la legenda)

Scenario i crtež:
Paolo Eleuteri SERPIJERI

....

FRONTERA
(Frontera!)

Scenario:
Mauro BOZELI

Crtež:
Mario ALBERTI

Izdavač:

veseli četvrtak

Glavni urednik:
Dušan MLADENOVIĆ

Prevod:
Sandra KNEŽEVIĆ

Lektura:
Snežana GLIGORIJEVIĆ

Grafička oprema:
Vuk POPADIĆ

Redakcija:
Igor MALOVIĆ
Aleksandar MIĆIĆ

Štampa:
SD PRESS d.o.o.

TEX ROMANZI A FUMETTI – izdanje prema ugovoru sa SERGIO BONELLI EDITORE.

Godina izdanja 2016.

....

redakcija@veselicetvrtak.com
facebook.com/veselicetvrtak
twitter.com/veseli_cetvrtak

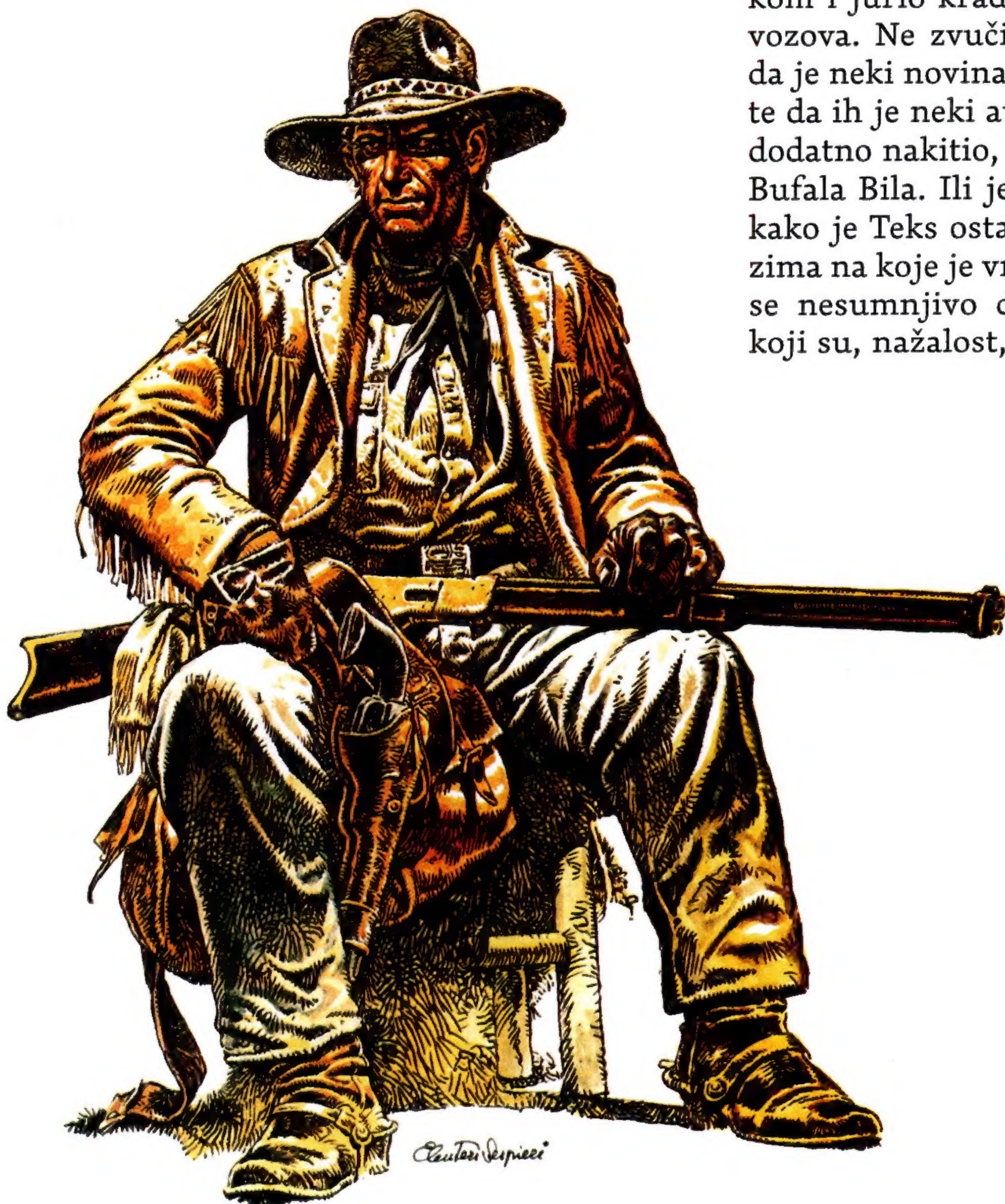
....

CIP katalogizacija u publikaciji.
Narodna bibilioteka Srbije
ISBN 978-86-6361-043-9
COBISS.SR-ID 226506252

TEKS:
MIT ILI REALNOST?

TEKS VILER I DALJE JAŠE. Istrajao je duže od Bufala Bila, Vajata Erpa, Divljeg Bila Hikoka, Kalamiti Džejn i ostalih legendarnih junaka Divljeg zapada. O svim ovim imenima, međutim, naći će se koji trag u ponekoj istorijskoj knjizi. Oni su zaista postojali, iako njihovi stvarni postupci nemaju previše veze sa epskim podvizima kojih su ih uveli u legendu. Što bi Džon Ford, kroz jednog svog junaka u remek-delu „Čovek koji je ubio Libertija Valansa", rekao: „Ako se na Divljem zapadu legenda sukobi sa realnošću, uvek će pobediti legenda." Zaista značajna rečenica. Autentični muškarci i žene od krvi i mesa koji su živeli na Zapadu tek su blede senke svojih izmišljenih „dvojnika" – istog imena, ali često neverovatno različitih osobina i biografija – koje srećemo u filmovima, romanima i stripovima. Pre ili kasnije, svima nama pala je na pamet pretpostavka da je i Teks, naš Teks, na neki način postojao: rendžer pod tim ili sličnim imenom, koji se možda oženio Indijankom i jurio kradljivce stoke, Komančerose i pljačkaše vozova. Ne zvuči toliko nemoguće. I lako je zamisliti da je neki novinar sa Granice preuveličao njegova dela, te da ih je neki autor popularnih, petparačkih romana dodatno nakitio, onako kako je Ned Bantlajn proslavio Bufala Bila. Ili je pak romantičnije zamisliti obrnuto: kako je Teks ostao u senci sa svojim herojskim podvizima na koje je vreme posulo prašinu zaborava, kao što se nesumnjivo dogodilo brojnim zaslužnim ljudima koji su, nažalost, zaboravljeni.

Odlučan i zamišljen, ovo je Teks Viler kakvog je još davne 1980. godine zamislio Paolo Eleuteri Serpijeri

Teks koga poznajemo i o čijim pustolovinama čitamo svakog meseca je, znači, legenda? A ličnost koja se pojavljuje u ovoj priči u sećanjima tobožnjeg starog Kita Karsona? Ko je to? Pravi i autentični, originalni Teks od koga je sve nastalo? Ili druga verzija legendarnog junaka, stigla među nas posredstvom drugih izvora i do te mere izbledelih sećanja da je poprimila ove epske i bajkovite dimenzije? Na tom dvojstvu temelji se brza i genijalna priča Paola Eleuterija Serpijerija. Priča rođena iz neočekivanog susreta dve legende italijanskog stripa. Razjasnićemo vam odmah, da ne bude nesporazuma, jedan važan detalj: ličnost koja se pojavljuje na ovim stranama nije onaj „kanonski" Teks, vestern junak o kome

već skoro sedamdeset godina čitate, i koji se nepromenjen i nepromenljiv redovno pojavljuje na kioscima. To je jedan drugi, mogući Teks, viđen kroz objektiv legende. I zaista, Teks jeste usamljeni junak bez mane i straha, protagonista strip-serijala, ali je i harizmatičan i nepobediv, onakav kakvi mogu biti samo junaci iz mitologije, folklora i epova. Vestern je istovremeno i popularan i epski žanr, a zna se da epski i mitološki junaci mogu uzimati razna obličja. Ne postoji samo jedan Odisej. Ne postoji samo jedan Roland. Niti samo jedna Kalamiti Džejn. Ima ih više... Ali ipak su uvek oni, uvek isti, jer je izvanredan junak uvek promenljiv i neuništiv. Ono što se računa jeste jezgro, srce koje kuca u tim likovima, svakako fantastičnim, ali istinitijim i potrebnijim od stvarnih.

U ovoj avanturi, Teks se ponaša kao Teks: prisutna je atmosfera divljih teksaških prerija kojima se kreću Komanči, i on je takođe poglavica Navahoa. Autor je sebi dao izvesnu hronološku slobodu, smeštajući događaj u period pre onog „kanonskog". Ali možda je i stari Karson, posle toliko godina, izgubio precizan pojam o vremenu. Pod uslovom, naravno, da verujete kako je to baš Kit Karson i da se ne radi o nekom simpatičnom prevarantu. A taj novinar koji beleži priču? Ko je on zaista? Najstimulativnije priče zapravo su one koje traže saradnju čitaoca, koje ga pozivaju da uđe u radnju, da učestvuje, da se zapita. One koje ne daju precizne odgovore, ali koje uzbuđuju i preplavljuju silinom osećanja, akcija, reči i slika. Ovde imamo sve to. A imamo i Teksa. Teksa kakvog nikada ranije nismo videli. Ali i dalje Teksa.

Mauro Bozeli

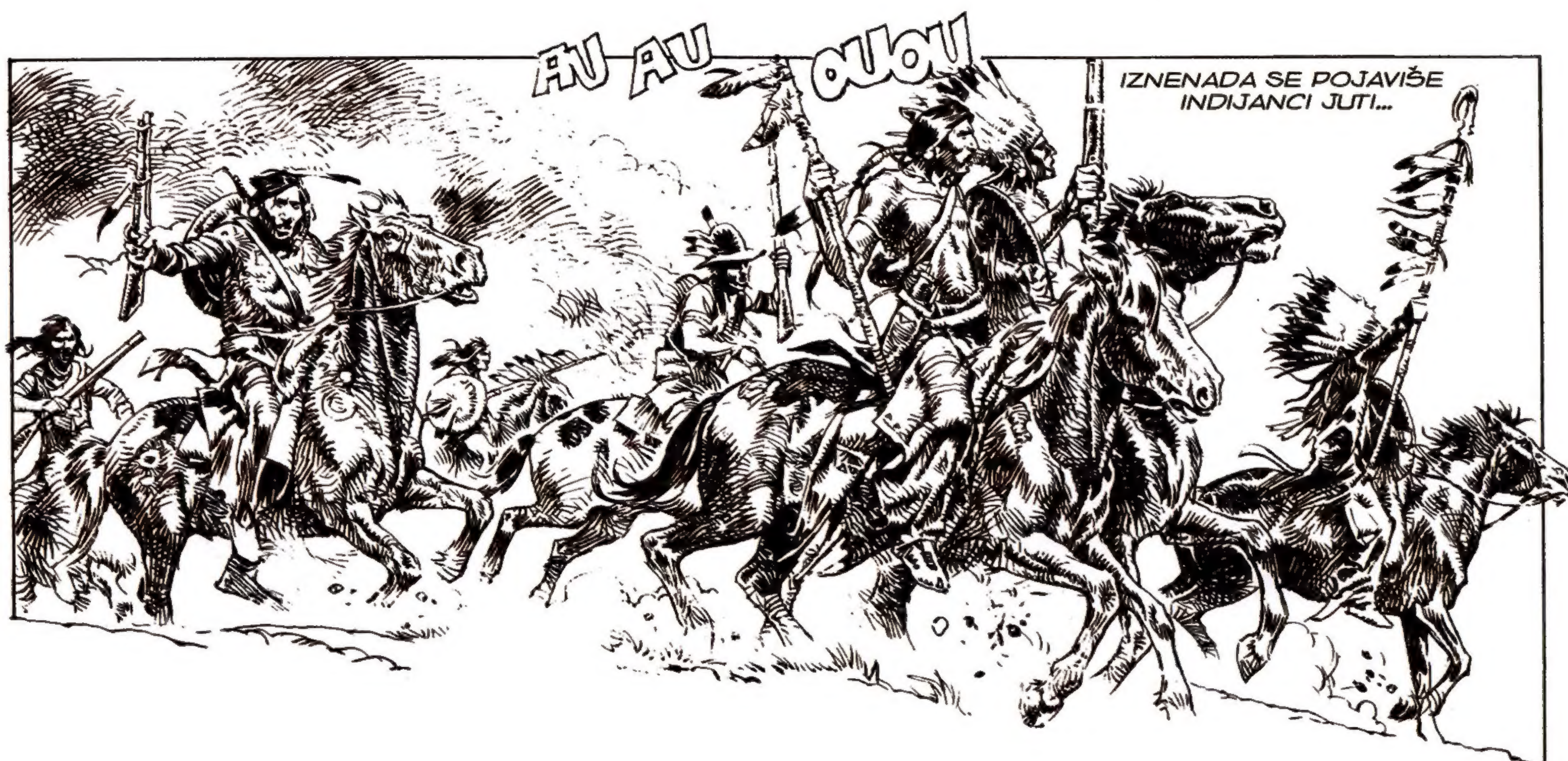
Njegova humoristična interpretacija vremešnog Dijabolika (gore) iz 1987. i omaž slavnom junaku američkog stripa Cisko Kidu, urađen 1984. godine

PRIČA KOJA JE MORALA BITI ISPRIČANA

VEŽITE POJASEVE (ili, bolje rečeno, opasače), jer ovaj novi susret sa Teksom za neke od vas bi mogao biti šokantan. Dobro znate da je Teks Viler, dugovečna i uspešna kreacija Đovanija Luiđija Bonelija, sada kada već ima gotovo sedamdeset godina od njegovog rođenja, postao neka vrsta spomenika, kako stripa tako i italijanske nacionalne kulture. I veliki deo njegove harizme, da se primetiti, leži baš u staloženoj nepromenljivosti koja ga krasi. On je junak sa jasno definisanim karakteristikama, kako fizičkim, tako i psihološkim. Oni koji pomno prate njegove pustolovine godinama, to jest decenijama, to vrlo dobro znaju. I vole kada ga, mesec za mesecom, epizodu za epizodom, sreću onakvog kakav je oduvek i bio. To je draga navika, i u izvesnom smislu utešna. Jedna takva izvesnost u ovim nesigurnim vremenima, kakva su naša, postaje na neki način i malo sidro spasa, gotovo stabilna oaza u oluji sumnji koje nas opsedaju.

Plahoviti Teks prikazan na slici rezultat je dugog i strastvenog rada koji je ovog rimskog umetnika naveo da se kao kompletan autor suoči sa rendžerom koga su 1948. stvorili Đanluiđi Boneli i Aurelio Galepini

Napad ratnika Juta koji možete videti iznad Paolo Eleuteri Serpijeri nacrtao je početkom osamdesetih godina prošlog veka za epizodu serijala *Istorija Divljeg zapada (Histoire du Far West)* u izdanju Larusa, a prema tekstu Franka Žiroa

E pa dobro, prijatelji teksovci, spremite se da preispitate svoja ubeđenja, svoju ustaljenu naviku. Ovde ćete sresti jednog potpuno neočekivanog Teksa, nama potpuno nepoznatog. U sećanjima i rečima dobro informisanog starog lika, koji se 1913. u Njujorku priseća decenijama starih događaja, otkrićemo intrigantnu pozadinu velike sage koja dominira popularnom imaginacijom toliko dugo i sa takvim uspehom. I doživećemo brojna iznenađenja. Zna se da na Zapadu između stvarnosti i legende pobeđuje uvek ova potonja, i ovde se to poštuje. Otkrićemo, u stvari, da su u središtu ovog prednastavka zapanjujući događaji, možda i više nego što smo očekivali. Ali prvenstveno je ton pripovedanja ono što pravi razliku. Zapravo, po izgledu i karakteru drugačiji je i naš junak, koji se ovde pojavljuje kao protagonista jedne krvave osvete na teritoriji više nego uobičajeno divljoj i bez zakona. Teksov izgled je, dakle, mladolik. Može se, bez okolišanja, čak reći da je vrlo mlad. Iznenadiće vas odmah razbarušena kosa koju mu mrsi vetar,

Portreti mladih Teksa i Kita Karsona

sasvim suprotno onome kako smo navikli da ga viđamo u njegovim poznijim godinama, kada izgleda kao da je tek izašao iz berbernice. Vilica je manje četvrtasta, manje odlučna. Već nosi uobičajenu žutu košulju, ali ne onu platnenu na koju smo navikli; ova je starijeg kroja, od srneće kože, na rukavima i ramenima ukrašena resama, poput traperske. Eleganciju nonšalantno dodaje crna marama oko vrata, čiji dugački krajevi lepršaju na vetru. Tu su i farmerke, kaubojske čizme sa mamuzama, kožne rukavice, dvostruki opasač, težak bouvi nož, tomahavk, dva pištolja, dve puške. Naoružanje dostojno poštovanja, koje sugeriše stepen ratobornosti viši od uobičajenog. Videćemo... S druge strane, izraz lica tog mladića ozbiljan je i odlučan, gotovo i više od onog koji će Teks šetati kao zreo čovek. Zadržavamo se na pojedinostima ratničke odeće jer se naslućuje da se radi o detaljima koji nisu sporedni. Zajedno doprinose impozantnom izgledu koji izaziva poštovanje već na prvi pogled; a možda su i jednom mladiću te sitnice potrebnije nego zrelom pustolovu koji je s vremenom postao prilično siguran u sebe. Štaviše, kao što ćete čuti: „Preživeti, značilo je imati snagu duha, veliku izdržljivost i preciznu ruku..." I zaista, reklo bi se da su ovde svi ti uslovi ispunjeni.

Ne otkrivajući vam ništa važno ili ključno, možemo pak napomenuti da ćete na ovim stranama prisustvovati prvom susretu sa Kitom Karsonom, koji će s vremenom postati Teksov nerazdvojni prijatelj. Obojica su vitki, dugonogi, s pravom neopterećeni godinama. Ali insistiranje na njihovim bujnim ko-

Veliki potop, urađen za „Bibliju u stripu"

Sekvenca iz kratkog stripa „Ljubavnici iz ukletog zamka", objavljenog u nedeljniku *Lančostori* 1975. godine

sama – čak i kod Karsona, za koga znamo da je posle postao sed i proćelav – sugeriše nam bez razmišljanja jedan detalj koji nije marginalan u životu na Divljem zapadu, a koji zaslužuje pojašnjenje: za sve zapadnjake, i ne samo crvenokošce, kosa je veoma važna. Ako je duga, to je znak prestiža – drugim rečima, imati interesantan skalp je gotovo izazivanje, drsko šepurenje. U tom smislu ne smemo zaboraviti da je Teks, iako tako mlad, za Navahoe već Noćni Orao („Kao orao obrušavaš se na svoje neprijatelje i ubijaš ih!"). Nešto nam govori da ćemo ovoga puta prisu-

Skice za epizodu *Teksa* objavljenu u izdanju koje upravo čitate (iznad)

Dve vestern ilustracije, objavljene 1983. u magazinu *L'Eternauta* (na strani 7 gore, kao i levo od ovog teksta)

Paolo Eleuteri Serpijeri ume da udahne život zapletima i scenarijima koji se izdvajaju moćnom ekspresivnošću. To dokazuju i ova dva kadra iz grafičkog romana „Druuna: Mesožderka" (© System comics)

stvovati preokretu: od jednog običnog šepurenja do velikog nasilja, kako fizičkog tako i verbalnog. A ono što nameće tu sumnju jeste i slava autora ovog izuzetnog poglavlja sage o Teksu – Paola Eleuterija Serpijerija. Njegovo ime takođe je gotovo mitsko u istoriji stripa dvadesetog veka, ali i danas, i to ne samo u Italiji, već i na internacionalnom nivou. Crtač izuzetne veštine, uvek originalan i provokativan autor. Italijan duboko očaran američkom istorijom. Čovek bujne kose i brkova poput generala Kastera, na koga strahovito liči. Strastveni pušač cigara (koje ovde puši i mladi Teks!). U potpunosti nekonvencionalan stvaralac, naročito poznat po svojim brojnim albumima erotske naučne fantastike, prilično eksplicitan u predstavljanju ljudskih tela, često i radije ženskih.

Venecijanac po rođenju, ali Rimljanin po odrastanju, u mladosti je Eleuteri Serpijeri studirao slikarstvo kod Renata Gutuza, ali je brzo pronašao u potpunosti autonoman način izražavanja. Pravi je majstor u tehnici volumetrijskog crteža i predstavljanju anatomije, akademski precizan i velike izražajne snage, pa je dugo godina predavao likovnu umetnost. Ali njegovi počeci, kojima se dosledno vraća, vezani su za neutaživu ljubav prema pričama o američkoj Granici. Njegovi prvi stripovi, pravljeni sedamdesetih godina prošlog veka za nedeljnik *Lančostori*, upravo su vestern priče, toliko cenjene da su tokom godina više puta ponovo štampane. Kasnije, njegov međunarodni debi bila je saradnja na enciklopedijskom delu *Istorija Divljeg zapada* (*Histoire du Far West*) za izdavačku kuću Larus (*Larousse*). Zatim, pored rada na „Bibliji u stripu" (i dalje za istog izdavača), osamdesetih godina počinje da sarađuje sa cenjenim časopisima *Orijent ekspres* (stripovima „Vrač" – *Sciamano* i „Bela Indijanka" – *L'indiana bianca*) i *L'Eternauta*, ovoga puta sa erotskim pričama vezanim za senzualnu Drunu, koja će se pojaviti u mnogim pustolovinama, svaki put sve smelijim, i za koju se danas prvenstveno vezuje njegova slava. Zato je ovaj povratak Paola Eleuterija Serpijerija vesternu – njegovoj u suštini omiljenoj „teritoriji" – već sam po sebi događaj vredan pažnje.

Na ovom crtežu (koji je La Frontijera Edicioni upotrebila za naslovnu stranu romana „War Chief") Paolo Eleuteri Serpijeri oživljava Divlji zapad u svoj njegovoj realističnosti, spektakularnosti i nasilnosti

Radi se, dakle, o jednoj netipičnoj priči – napisanoj i nacrtanoj u potpunoj autonomiji i neograničenoj umetničkoj slobodi – koju je autor dugo imao u glavi. Pre mnogo godina pomenuo je to Serđu Boneliju, koji je prema njegovom stilu, kako je poznato, gajio veliko divljenje (jednako koliko i prema senzualnim ženskim likovima koje je oživeo i koji, čak i danas, uramljeni zavode sa zidova njegove kancelarije), ali iz hiljadu razloga i usled bezbroj obaveza koje su obojica imali više nije bilo prilike da pričaju o tome i sprovedu sve u delo.

Istinu govoreći, danas svi shvatamo da je ova priča morala biti ispričana i nacrtana... Na kraju ćemo se svi složiti u vezi s tim, videćete. Razlozi za zadovoljstvo i uživanje su brojni. Krenimo od vizuelne strane. Eleuteri Serpijeri je fantastičan posmatrač. Ima poseban osećaj za identifikaciju prizora prirode od kojih zastaje dah, uklapajući se savršeno u tradiciju velikih američkih pejzažista, poput Tomasa Morana ili Alberta Birštada. Stene, litice, žbunje, udaljeno ili obližnje rastinje, sve deluje realistično, životno, opipljivo. Pozadine su olujna neba, prošarana oblacima koji se kreću, dimom, igrama svetlosti i senki. Pejzaži su ispresecani konjskim tragovima, nacrtani stilom koji perfektno ilustruje život tog vremena, čija dinamika nema na čemu da pozavidi ni velikom majstoru Frederiku Remingtonu. Boje ni na trenutak nisu previše jarke, čak su prigušene, stvarne, s pravom ponekad kao posute patinom. Crtež je zasnovan na brzom, lako oblikovanom potezu, sa linijama koje daju volumen onome što bi se moglo definisati kao „naglašeni akademizam". Akcione scene dokazuju koliko je umetniku blisko predstavljanje ljudske anatomije, čak i kada se radi o najsloženijim pozama koje treba da prikažu pun pokret. Putanje pesnica naglašavaju herojsku dimenziju; rafalna pucnjava daje ritam akciji; neki pokreti deluju umnoženo kako bi se postigao efekat animacije. Pažljivo oko može razabrati mnoge neobične detalje. I u postavci i montaži kadrova naći će se iznenađenja. Raspored kadrova na tabli daje prednost fluidnom kretanju nadole u cik-cak naraciji, a u sredini table vinjete se otvaraju ka belini, gotovo se stapajući jedne s drugima. Može se primetiti da su retke sličice koje su zatvorene sa sve četiri strane: uvek postoji nešto što izlazi iz kadra, dovodeći tako u vezu svet priče sa svetom nas čitalaca, čineći nas bližim i uključenijim u događaje koje pratimo. Osim toga, ne možemo a da ne pomenemo preciznu dokumentaciju koje je autor odlučio da se pridržava u potpunosti. Sve je prikazano do najsitnijeg detalja.

Uzmimo, na primer, prikazano oružje. Tu je nož bouvi, tj. veliki lovački nož (proslavio ga je pionir Džim Bouvi, koji je ušao u legendu poginuvši u opsadi Fort Alama) za koji je karakteristično dugo čelično sečivo sa zakrivljenim naoštrenim delom na gornjoj tupoj strani. Ovde je reprodukovan savršeno. Isto kao i pištolji sa šest metaka: ne najaktuelniji „kolt nejvi" (Colt Navy: težina 1,2 kg, dužina 35,5 cm), već specifični „kolt voker" (Colt Walker: težina 2 kg, dužina 39 cm). Brižljivo izabrani. Ili dalekometna puška „šarps" (Sharps: težina 4,3 kg, dužina 120 cm), koju stručnjaci cene zbog njene pouzdanosti, jednostavnosti, čvrstoće i preciznosti. Naročito se prepričava anegdota prema kojoj je Bili Dikson, u bici kod Adoub Volsa 1874, jednim hicem uspeo da zbaci s konja Indijanca koji je bio

udaljen između 940 i 1400 metara. Dakle, „šarps" koji je Eleuteri Serpijeri nacrtao u Teksovim rukama jeste najređi, ali i dokumentovan model: onaj koji ima skraćenu cev, kako bi se udobno pucalo s konja. Ovo povezivanje istorijskog i fiktivnog zaslužuje naročito poštovanje. Briga o istorijskim detaljima se tu ne završava. Na primer, među akterima ove drame nalazimo i pripadnike specijalnog konjičkog odreda – dragune. Izvorno, draguni su bili grupe konjanika koje su pripadale evropskim vojskama; na Novi kontinent prevezeni su zbog rata sa Meksikom (1846–1848). Tokom Američkog građanskog rata i vojska Severa i vojska Juga objedinile su pod tim imenom jedinicu istraživača lake i teške konjice. Obučeni onako kako se pojavljuju u ovoj priči – noseći vizir-kapu (koja ima dodato platno kako bi se vrat štitio od sunca) umesto poznatijeg šešira sa velikim obodom nalik stetsonu – nisu dugo trajali, ali predstavljaju korene slavne konjice Sjedinjenih Država, koju smo u filmovima čija je radnja smeštena u vreme stalnih ratova sa Indijancima toliko puta videli kako stiže u nezaustavljivom galopu, uz entuzijastični zvuk trube, tačno na vreme da razreši očajničku situaciju. Ta ista američka konjica se u Drugom svetskom ratu delimično transformisala, mehanizovala, prilagodivši se oklopnim vozilima i tenkovima.

I naravno, ne smemo nikako zaboraviti Indijance, američke starosedeoce. U ovom slučaju govori se o Navahoima, što je gotovo neizbežno kada je reč o pustolovinama Noćnog Orla, ali i o Komančima i Kajovama. Prvi su, kao i uvek, „dobri", dok ostali igraju ulogu „loših". Arhetipska podela na „pravedne" i „nepravedne" gotovo je neizbežno pripovedačko oruđe: deo je pravila skoro svakog spektakla, pa i nacrtanog, kakav je slučaj ovde. Ipak, prihvatimo to s rezervom. Znamo da je granicu između dobra i zla uvek jako teško odrediti, i da u vekovnoj borbi za preživljavanje svaka grupa brani najpre sebe i sopstvenu kulturu.

O Navahoima verna Teksova publika zna praktično sve. Koncentrisaćemo se zato na druga dva naroda. Komanči su živeli u velikoj oblasti čije je središte bila Oklahoma, a koja se granala i na prostor između Kanzasa, Kolorada, Nju Meksika i Teksasa. Bili su poznati kao prvi domoroci koji su pripitomili konje, što je njima, koji su izvorno živeli na planinama i imali kratke noge, mnogo olakšavalo kretanje, a samim tim i život uopšte. Šteta je što su bili prgavi, te je borbe bilo i unutar plemena, među zasebnim klanovima. Druga stvar po kojoj su bili poznati jeste veština krađe: prvenstveno konja, ali ne samo njih. Budući da su imali naviku da pljačkaju noću, po srebrnoj mesečini, te noći (kojih su se svi bojali) nazivane su „mesec Komanča". Nasuprot njima, narod Kajova, naseljen pretežno u Oklahomi, bio je manje značajan; samo se povremeno pridruživao obližnjim Komančima u pljačkama. I time smo obuhvatili sve glavne koordinate ove nove priče.

Iz svega što je rečeno nameće se očigledan zaključak da je čitanje neočekivanog *Teksa* Eleuterija Serpijerija bogato neobičnim sugestijama. Već sama količina teksta, koji kipi iz oblačića, ukazuje na to da se ovaj strip čita mnogo sporije od uobičajenog, sa dugim zaustavljanjem na svakoj strani i pažljivim proučavanjem, kao što i zaslužuje. Svako će sasvim sigurno ceniti ne samo složenu i neobičnu formu, već – nakon neizbežne početne zbunjenosti – i sâm sadržaj, tako neklasičan, drugačiji, iznenađujuće „slobodan". Dok stojimo pred ovim žestokim mladim Teksom, kao i pred Karsonom koji još nije dostigao punu zrelost, čini nam se da udišemo dah drugačijeg vazduha. To je onaj dašak vetra koji se katkad pretvara u oluju što snažno šiba kožu.

Bilo kako bilo, sumnjičavost koju budete osećali zbog prisustva jednog novog lika, viđenog na početku i na kraju priče, samo će rasti: sakupljač podataka i podstrekač fabule nesumnjivo je i izuzetno važan za nju. Što više budete razmišljali, shvatićete da je ta sumnja sve osnovanija, i da je ova priča neka vrsta divne ode mladosti. Konačno, sve je obojeno nesumnjivo uzbudljivom epskom nijansom, jer se susret legendi drugačije i ne može predstaviti. I na kraju, jasno je i zašto Paolo Eleuteri Serpijeri priznaje da se u ovaj projekat upustio sa početnim strahom, koji se, nakon prvog opreznog perioda, pretvorio u zabavu. Baš to se dešava i nama čitaocima, koji smo više nego zahvalni autoru na ovako neobičnom iznenađenju.

Feručio Điromini

TEKS

JUNAK I LEGENDA

JUNAK I LEGENDA

Ideja, scenario, crtež i boja:
Paolo Eleuteri SERPIJERI

PAOLO ELEUTERI SERPIJERI rođen je u Veneciji 1944. godine, ali se vrlo brzo preselio u Rim, gde je pohađao Umetničku gimnaziju, a potom i Arhitektonski fakultet. Kao učenik Renata Gutuza, posvećuje se slikarstvu i podučavanju, ali tek u stripu, naročito u vesternu, do izražaja dolazi njegov upečatljivi realistični stil, pun laganih poteza i senčenja koji doprinose psihološkoj dubini i filmskoj dramatičnosti gestikulacije i kretanja likova, kao i prostora unutar kojeg se oni kreću. Vodeći se onim čime su ga naučili „slikari Divljeg zapada", od Frederika Remingtona do N. K. Vajeta, kao i režiseri poput Džona Forda i Hauarda Hoksa, od 1975. do 1980. godine Serpijeri sarađuje sa časopisima izdavačke kuće Eura Editoriale, ilustrujući brojne kratke priče Rafaelea Ambrozija čija je radnja bila smeštena na Divlji zapad. Za francusko tržište Eleuteri Serpijeri uradio je nekoliko poglavlja serijala *Istorija Divljeg zapada (Histoire du Far West)*, dok za mesečnik *Orijent ekspres*, piše i crta grafički roman „Bela Indijanka" *(L'indiana bianca, 1983)*, sve do trenutka kada se udaljava od vestern žanra, dajući život (i telo) prsatoj junakinji po imenu Druna, glavnoj ličnosti kultne fanta-seksi-horor sage, čiji je ogromni internacionalni uspeh otpočeo 1985. albumom „Morbus Gravis".

Brkati tip koga gore na slici vidite kako sedi za radnim stolom, naoružan hartijom, perom i tušem, upravo je Eleuteri Serpijeri glavom i bradom, a neočekivani gost kome se ovde obraća nije bilo ko, već Džordž Armstrong Kaster, čovek odgovoran za masakr kod Litl Bighorna, koji se, čitav vek kasnije, pojavljuje kako bi odbranio svoju slavu i svoju stratešku veštinu, te kako bi optužio Serpijerija da je u svojstvu istoričara i hroničara Divljeg zapada uvek „držao stranu" Indijancima... I zaista, za autora „Junaka i legende" američka granica je duboka i neiscrpna pasija kojoj se stalno iznova vraća, iako ona ponekad zna ostati u senci i duže vreme. Indijanci, kauboji, pioniri, vojnici plavih bluza, dakle, svi muškarci (i žene) koji su išli tim stazama ključne su figure grafičke i literarne fantazije Paola Eleuterija Serpijerija. Ko ga je upoznao tek poslednjih godina, zahvaljujući Druni, možda ne zna sa koliko je truda i sa koliko pripovedačke snage tokom svoje duge karijere autor ove neobične priče o Teksu proučavao, istraživao, ponovo prolazio vestern epopeju, čisteći je od svake suvišne retorike, intenzivno se unoseći i ne krijući ljudsko saosećanje.

GODINA JE 1913, NJUJORK SITI. U JUGOISTOČNOM KRAJU MENHETNA ZVANOM KIPS BEJ, NA PRVOJ AVENIJI, NALAZI SE BOLNICA BELVJU, PSIHIJATRIJSKA USTANOVA KOJA JE PONEKAD I STARAČKI DOM...

DAKLE, MISTER KARSONE, RECITE MI JOŠ NEŠTO O TOM ČOVEKU. VEĆ SAM NAPISAO STOTINE STRANICA O VAŠIM IZUZETNIM AVANTURAMA, ALI VOLEO BIH DA SAZNAM VIŠE O NJEMU. MOLIM VAS, ZNAM DA STE VEĆ UMORNI I DA JA BAŠ INSISTIRAM, ALI JAKO JE VAŽNO... LJUDI TREBA TO DA ZNAJU...

DA, TAKO JE, MLADIĆU... BAŠ INSISTIRAŠ... ALI ISTINA JE, LJUDI TREBA DA ZNAJU... IAKO ON TO MOŽDA NE BI VOLEO... ONAKO STIDLJIV I NESKLON LIČNOJ SLAVI... TAKAV JE BIO!

OVO MI SE DOPADA! MOGU LI DA ZAPIŠEM, MISTER KARSONE?

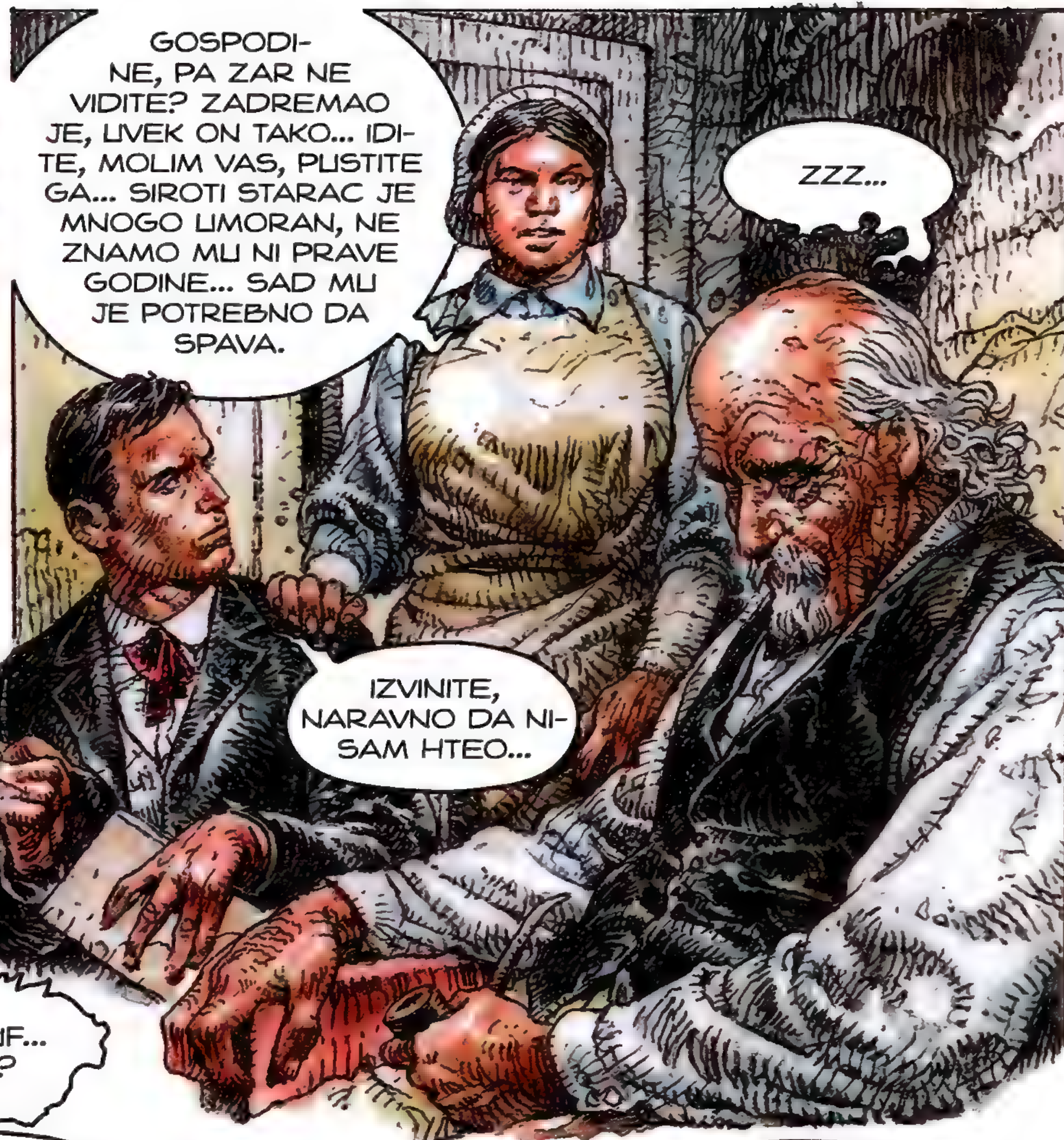
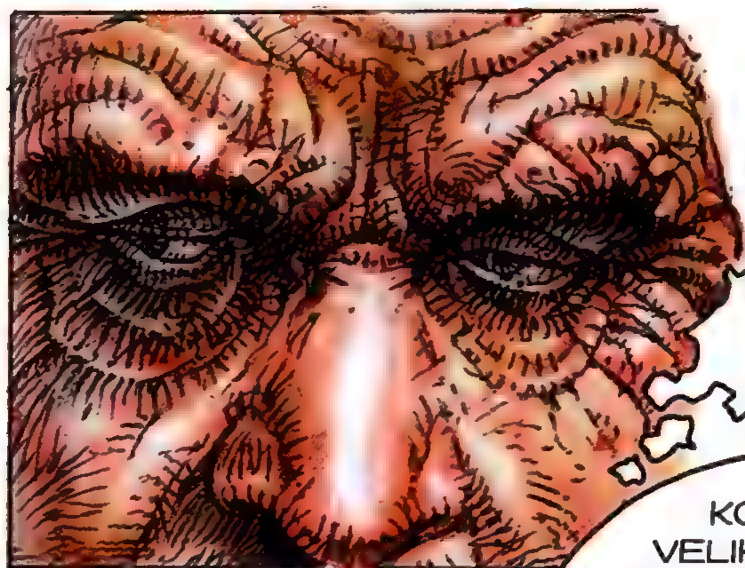
NARAVNO, SAMO TI PIŠI, NEKA SE ZNA... BIO JE ČESTIT, HRABAR I ODLUČAN ČOVEK!

MADA UMEO JE DA BUDE I TEŽAK, PA I DA UBIJE PONEKAD, ALI SAMO ONE KOJI SU ZASLUŽIVALI... BIO JE PRAVI PRIJATELJ SVIMA KOJI SU ISPRAVNI I ČESTITI... I SMRTNI NEPRIJATELJ ZLOČINCIMA, LOPOVIMA, HULJAMA I UBICAMA... ZA NJIH JE UMEO DA BUDE NEUMOLJIVI OSVETNIK...

VIDIŠ, ZAPAD TI JE BIO TAKAV, MLADIĆU! PREŽIVETI, ZNAČILO JE IMATI SNAGU DUHA, VELIKU IZDRŽLJIVOST I PRECIZNU RUKU... DA, JEDINI ZAKON BIO JE ZAKON ORUŽJA... JESTE... JEDINI ZAKON, ALI O TOME SAM VEĆ PRIČAO, VERUJEM...

DA, DA... A ON JE TO UMEO, JELDA? HOĆU DA KAŽEM... BIO JE ODLIČAN STRELAC, ZAR NE? A NA ŠTA STE MISLILI KAD STE REKLI OSVETNIK?

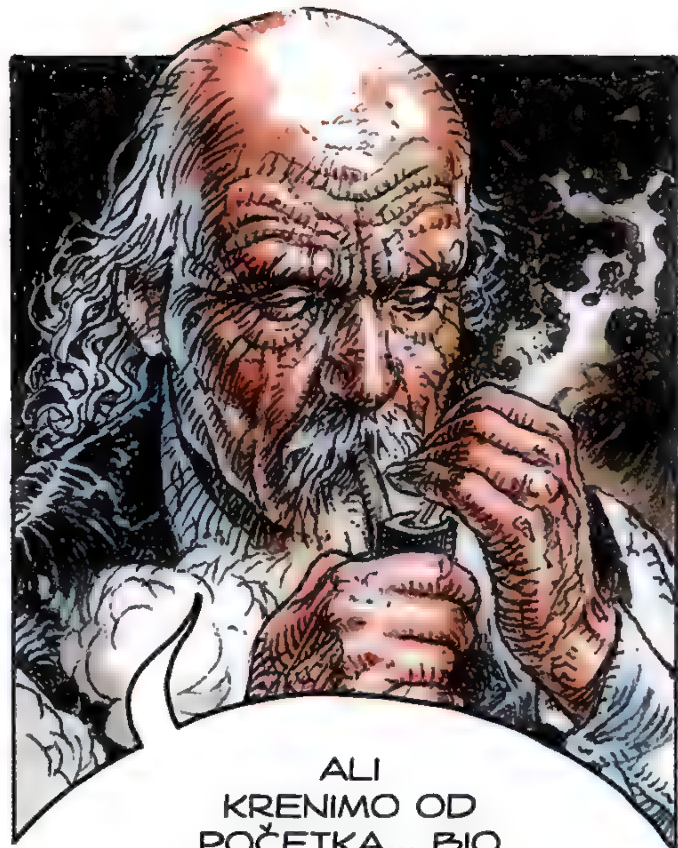
EHM... DA... BILA JE TO JEDNA ZNAČAJNA EPIZODA, ALI PROŠLO JE DOSTA VREMENA, MEŠAJU MI SE SEĆANJA, DA VIDIMO... DAJ MI MALO VREMENA... BILO JE TO '55. ILI, MOŽDA, RANIJE... KHM... DA...

DA... ZZZZ...
ALI? MISTER KARSONE!

GOSPODINE, PA ZAR NE VIDITE? ZADREMAO JE, UVEK ON TAKO... IDITE, MOLIM VAS, PUSTITE GA... SIROTI STARAC JE MNOGO UMORAN, NE ZNAMO MU NI PRAVE GODINE... SAD MU JE POTREBNO DA SPAVA.
ZZZ...
IZVINITE, NARAVNO DA NISAM HTEO...

PUUUF... HA?

KO SPAVA?! VELIKOG MI POTIFARA! NISAM SPAVAO, SAMO SAM RAZMIŠLJAO! KUGO I KOLERO! IZLAZI ODAVDE, ŽENO! I NE UZNEMIRAVAJ ME VIŠE!
NAPOLJE!
O, BOŽE, KAKAV DIVLJAK! IDEM, IDEM! AKO VAM BUDEM POTREBNA, STARI LUDAČE, NEĆU VAM BITI NA RASPOLAGANJU! UŽASNI ČOVEČE!

KAKVA NEMOGUĆA ŽENA! SVA TA PAŽNJA... IZLUĐUJE ME! KAŽE DA SAM STAR, MA NEMOJ! SVE TE GODINE NA GRANICI... BILE SU TO TEŠKE GODINE, ZNAŠ? ALI JA SAM I DALJE BISTAR, KUNEM SE! ŠTA TI KAŽEŠ?
OVAJ... JA... NARAVNO DA SE SLAŽEM SA VAMA, MISTER KARSONE!
GDE SMO ONO STALI? PRIČAO SAM TI O NJEMU I KAKO SMO SE UPOZNALI. KAO ŠTO SAM VEĆ REKAO, BILO JE TO NEGDE OKO '55. DOBRO SE SEĆAM... A ZATIM, TAJ DOGAĐAJ JE VEZAN I ZA VAŽNU ČINJENICU!

BIO JE TO PRVI I POSLEDNJI PUT DA SAM GA VIDEO OKRUTNOG... PREMA ĐAVOLJEM SINU KOMANČU! I UPRAVO TO NAM JE SPASLO ŽIVOTE... JEZIVO JE, ZNAM, ALI TO JE OMOGUĆILO SVIMA DA POBEGNEMO!

ALI KRENIMO OD POČETKA... BIO SAM VODIČ PATROLI DRAGUNA I DANIMA SMO BILI ZA PETAMA KONVOJU TRGOVACA ORUŽJEM KOJI SU UKRALI NEKE SANDUKE PUŠAKA VOJSCI... PODOZREVAO SAM DA JE IZA TE KRAĐE UPRAVO TAJ KOMANČ... **CRNI MESEC!**

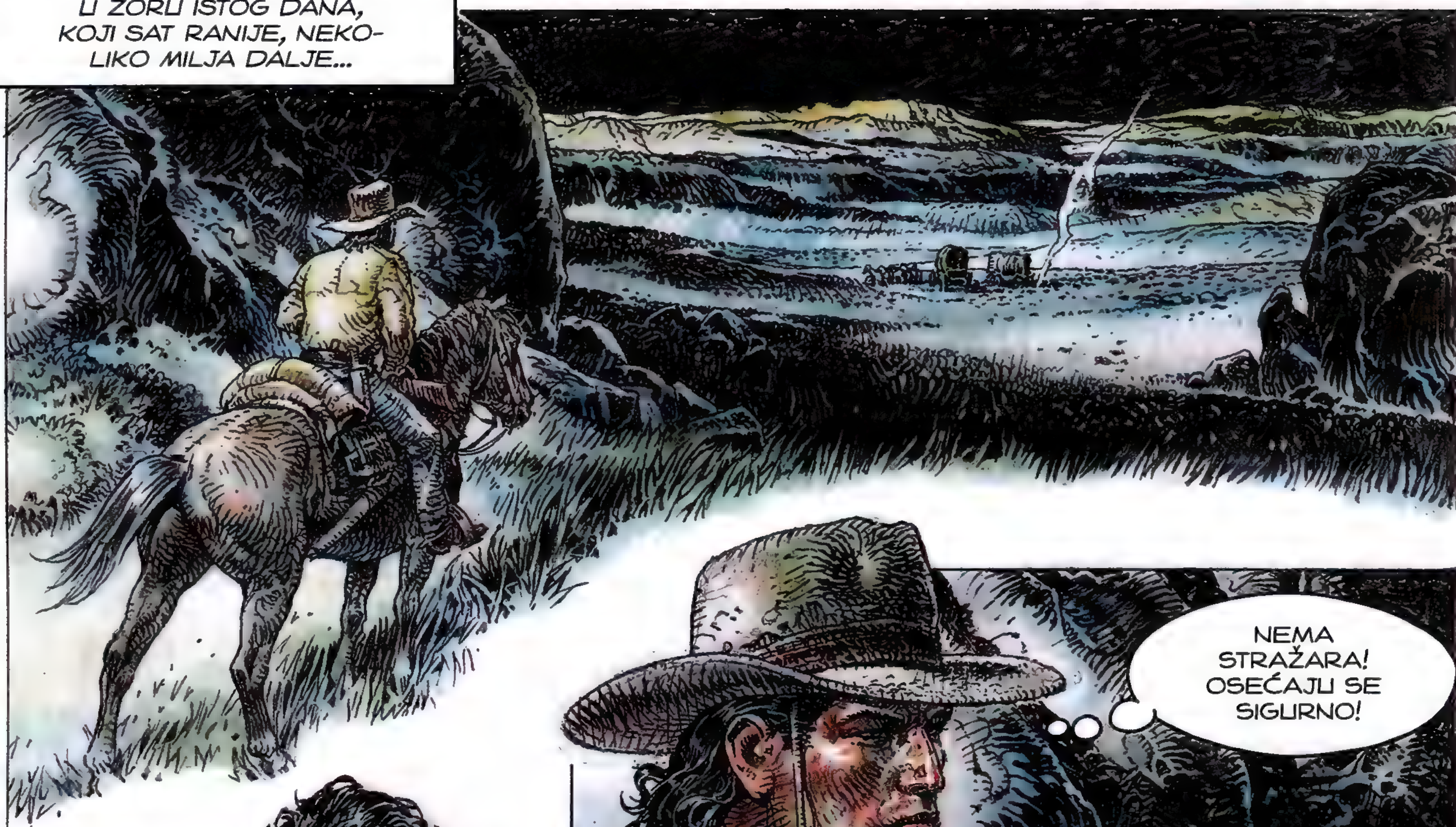

MORALI SMO DA VRATIMO TE PUŠKE! CRNI MESEC JE UDRUŽIO KOMANČE I KAJOVE I NAPADAO NASELJA BELACA, STIŽUĆI ČAK DO NOVOG MEKSIKA I ARIZONE, PLJAČKAJUĆI I UNIŠTAVAJUĆI MIROLJUBIVA SELA NAVAHOA. BANDA KOJU SMO JURILI NAJPRE JE USPUT SVIREPO MASAKRIRALA NEKOLIKO NAVAHO PORODICA, KRIVIH SAMO ZA TO ŠTO SU IM SE NAŠLI NA PUTU... ALI NISAM ZNAO PRAVI RAZLOG TOG POKOLJA... SHVATIO SAM GA TEK NEKOLIKO SATI KASNIJE...
TOG SAM JUTRA, PAŽLJIVO PROUČAVAJUĆI TRAGOVE, OTKRIO JOŠ NEŠTO...
JUŽNI KOLORADO, TERITORIJA REKE PURGATOAR PREKO RATON PASA, RANI SATI JEDNOG LETNJEG JUTRA 1855...
PORUČNIČE, DOĐITE I VI DA VIDITE. OD JUČE SAM SUMNJAO... ALI SAD SAM SIGURAN!

POGLEDAJTE OVE TRAGOVE! OD PRE NEKOLIKO SATI SU, I ISPOD NJIH SE NALAZE TRAGOVI KONVOJA, KOJI SU STARIJI! IDU U ISTOM PRAVCU!
ŠTA BI TO TREBALO DA ZNAČI?

HILJADU MI BIZONA! PA OČIGLEDNO JE! NEKO JE ISPRED NAS U POTERI! MOŽDA NEKO NAMEREN DA SVE URADI SAM!
A KO BI TO MOGAO BITI?

ZNAM SAMO JEDNOG ČOVEKA, DOVOLJNO LUDOG I DRSKOG DA SE SUOČI SA BANDOM TAKVIH ZLIKOVACA! MASAKRIRANE PORODICE NAVAHOA... TO BI MOGAO BITI ON!
ZABOGA, KARSONE! KAŽITE MI O KOME, KOG ĐAVOLA, PRIČATE?!

ONA VATRA TAMO! NEKA SAM PROKLET! VEĆ RADI NAŠ POSAO! MISLIM DA STIŽEMO PREKASNO!
!

U ZORU ISTOG DANA, KOJI SAT RANIJE, NEKO-LIKO MILJA DALJE...

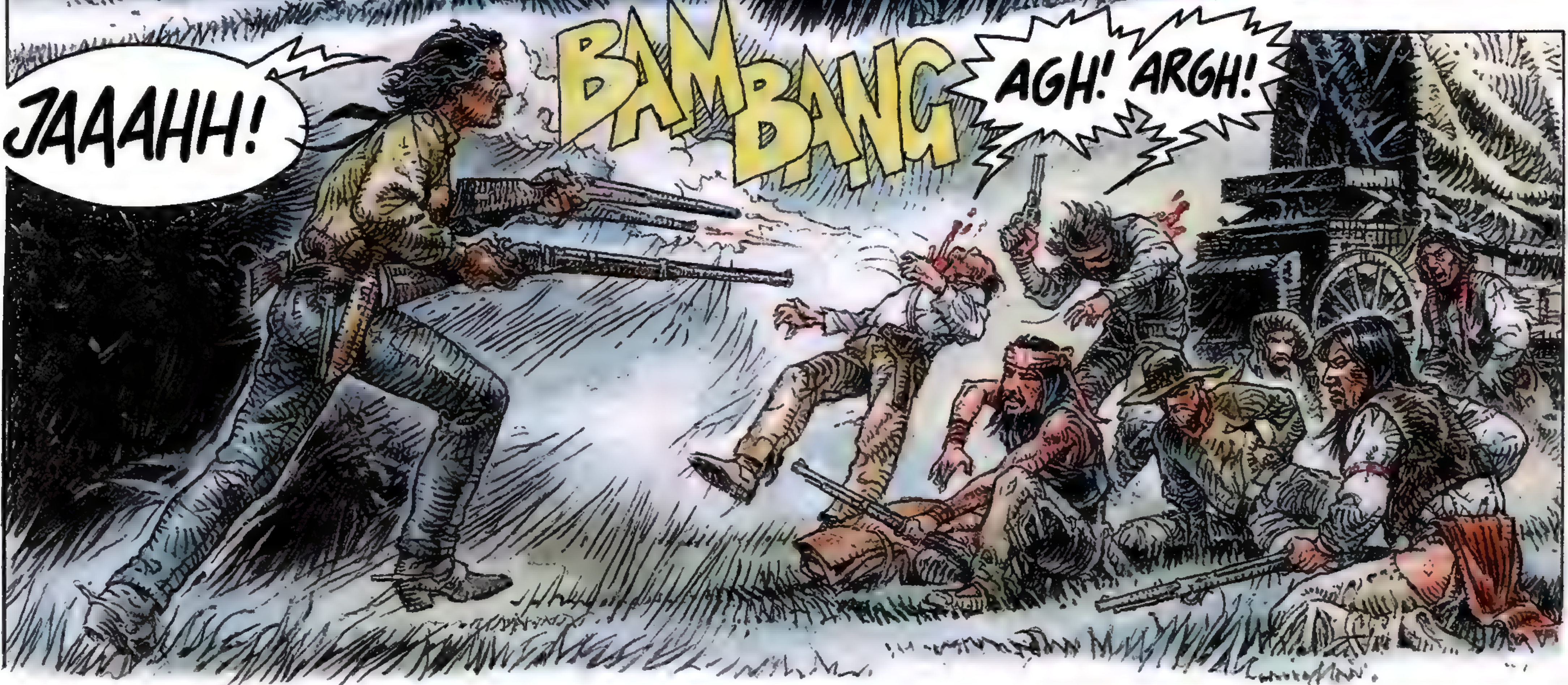

NEMA STRAŽARA! OSEĆAJU SE SIGURNO!

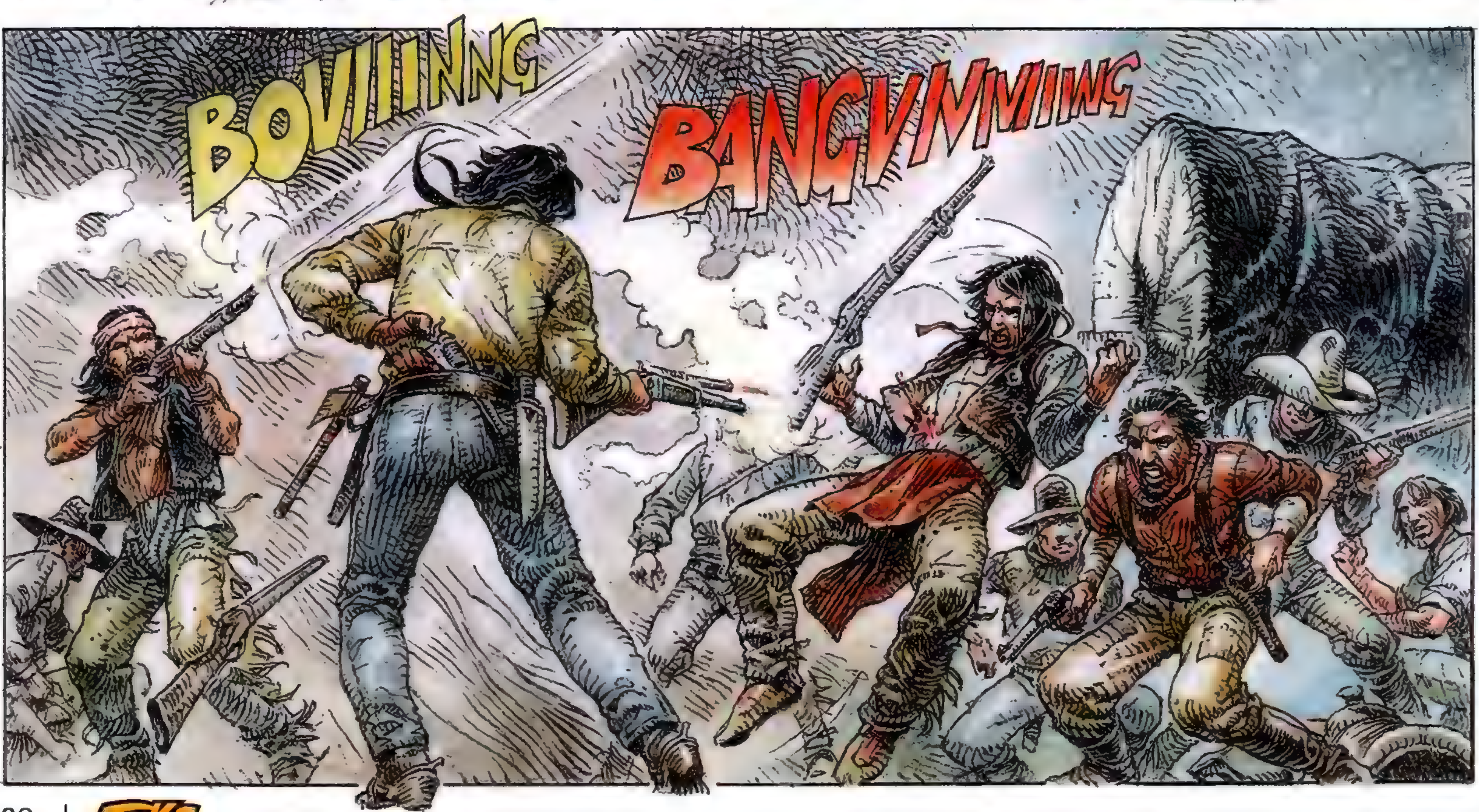

KONJI-ĆU, BUDI DOBAR! MI-RAN I TIH, OKEJ?

JAAAHH!
BAM BANG
AGH! ARGH!

BOVIIINNG
BANGVIVIVIIING

BANG

BANG
BANG

BANG BANG BANG
BOVIING

BANG
BANG
BANG

BANG

PUCNJI SU UTIHNULI, NJIHOV EHO GUBIO SE U DALJINI... DOLINOM JE ZAVLADALA TIŠINA... MRTVAČKA TIŠINA. ŠUM VETRA BIO JE JEDINI ZVUK.

HEJ, TI! PROKLETI DEMONU!

NA NIŠANU SI! AKO SE POMERIŠ, PROSVIRAĆU TI LOBANJU! BACI TE PIŠTOLJE!

IONAKO TI VIŠE NE TREBAJU! ISTROŠIO SI METKE! MOGAO BIH DA TE UBIJEM ODMAH, DOVOLJAN JE LAGAN PRITISAK NA OBARAČ I MRTAV SI... ALI PRVO HOĆU DA ČUJEM KO SI TI, DOĐAVOLA! KOJI TE JE PAKAO ISPLJUNUO?

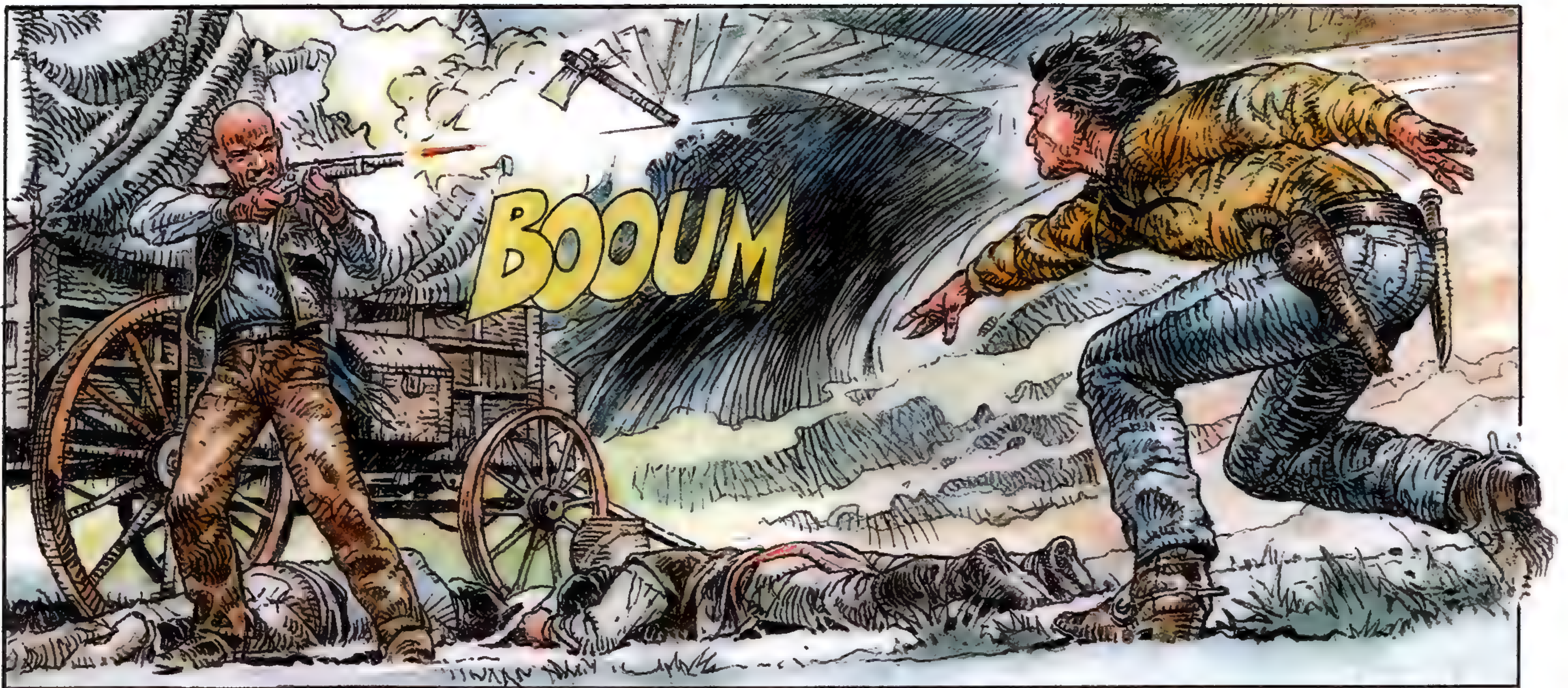
ODMAH ĆU TI ODGOVORITI, ALI PRVO DA TI POSTAVIM JEDNO PITANJE, KAD VEĆ MORAM UMRETI...

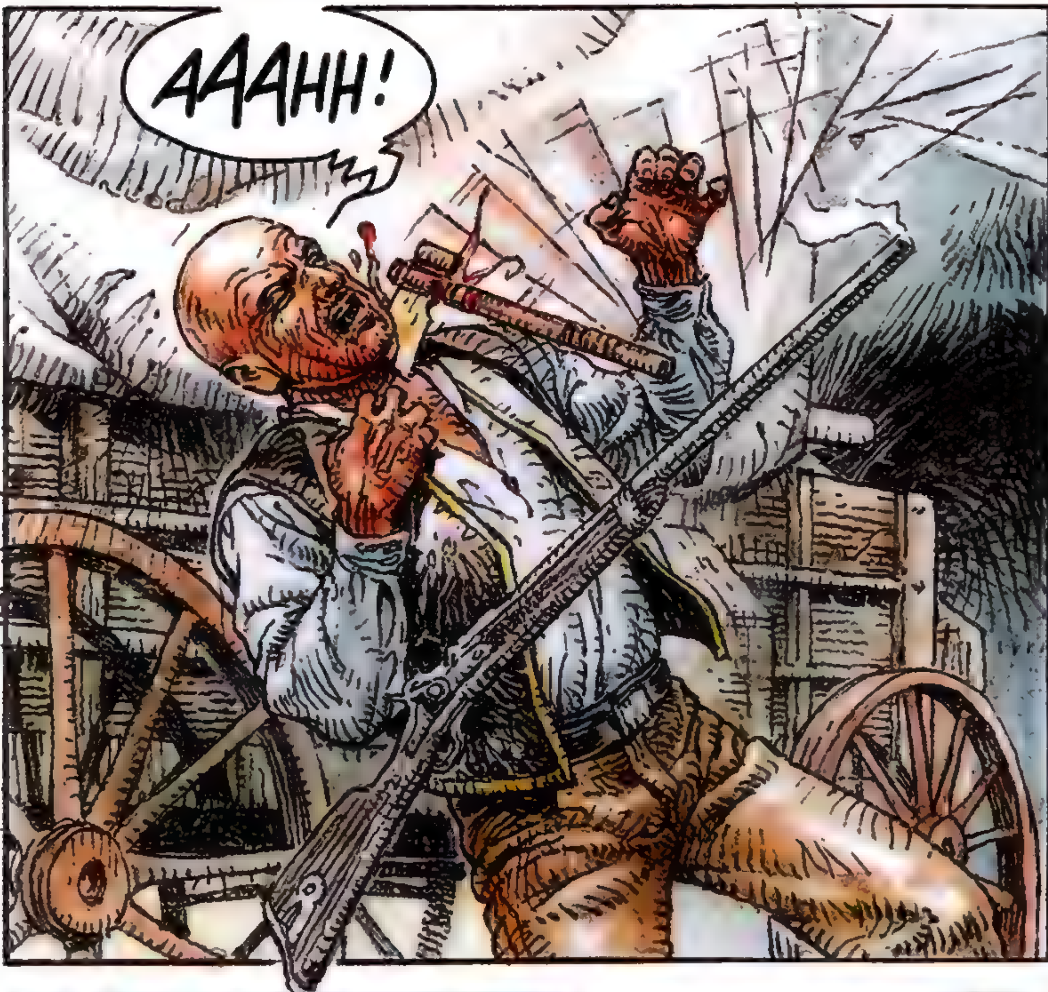

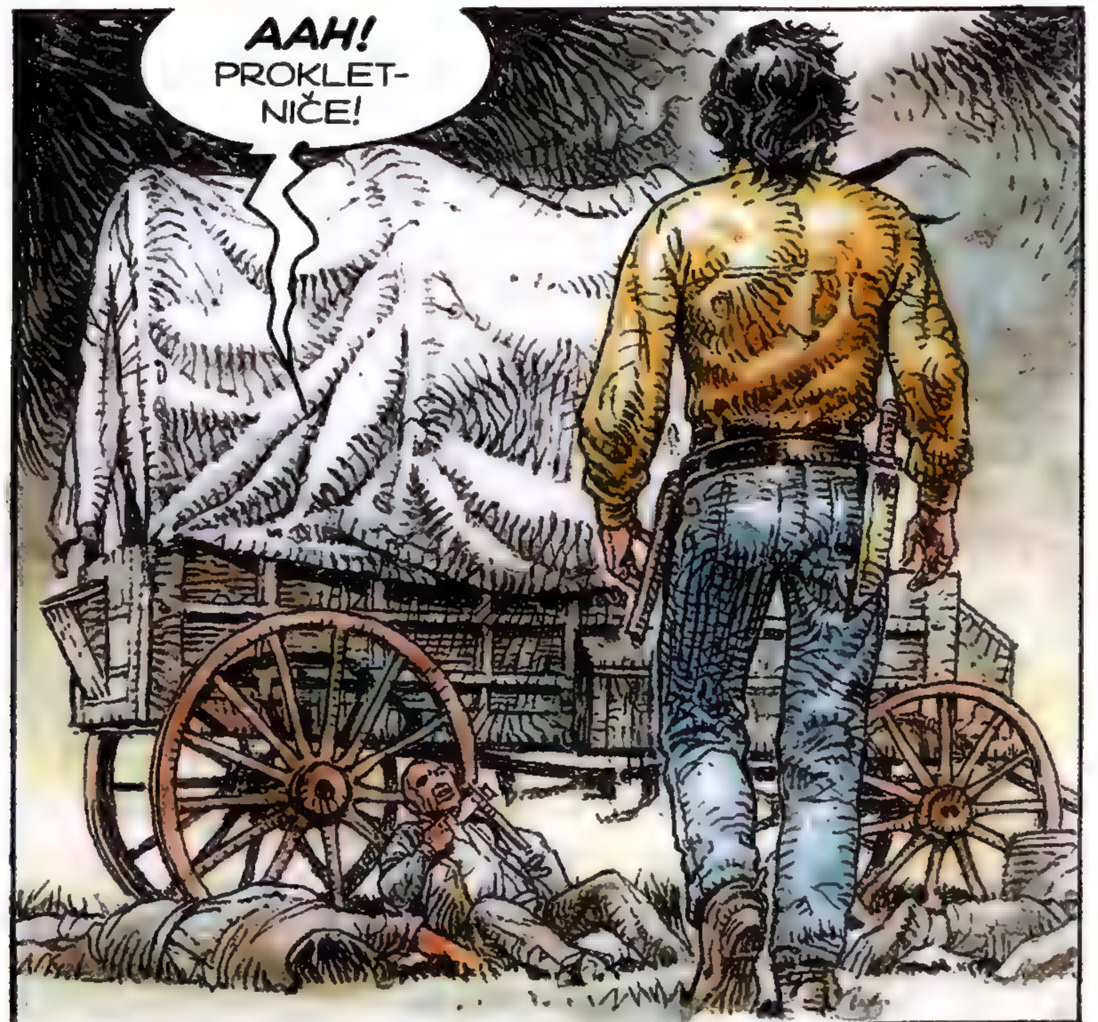

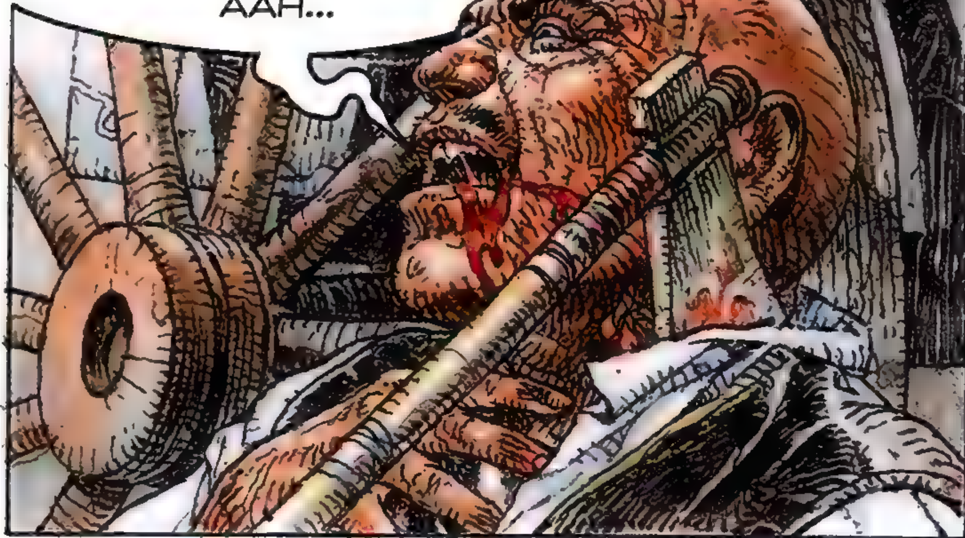

BOOUM

AAAHH!

AAH! PROKLET-NIČE!

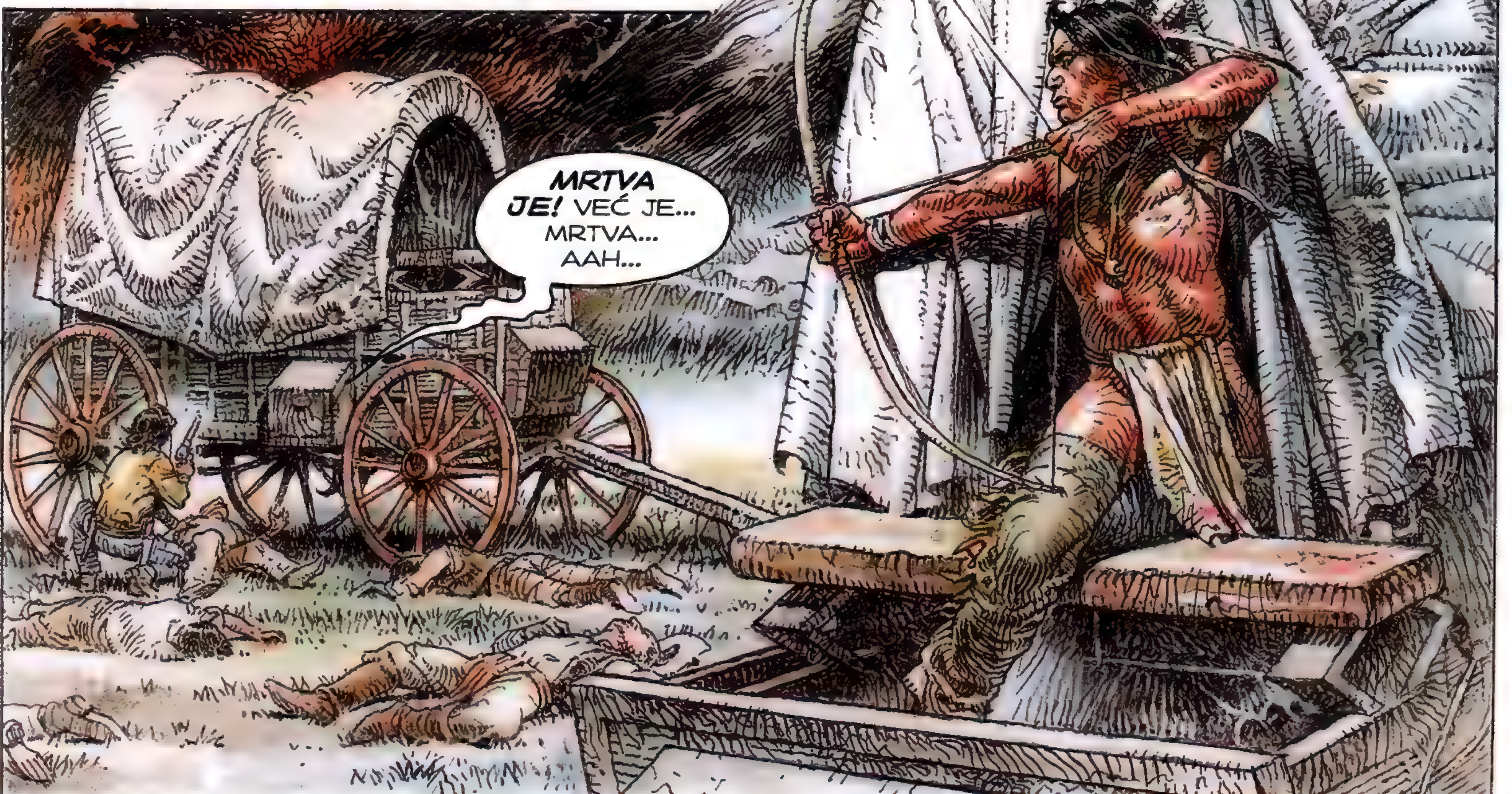

KAO ŠTO VIDIŠ, PRERAČUNAO SI SE! IMAO SAM JOŠ JE-DAN HITAC!
SVE SI POBIO, PRO-KLETO KOPILE! ČEMU SVE TO? KO SI TI?

REĆI ĆU TI. MOŽDA ĆE TE TO, PRE NEGO ŠTO PREDAŠ DUŠU ĐAVO-LU, NATERATI DA RAZMISLIŠ! JA SAM TEKS VILER, NA-VAHOI ME ZOVU NOĆNI ORAO! PRIPADNIK SAM NJIHOVOG PLE-MENA!
JESI LI RAZUMEO, PODLI UBICO? REKAO SAM **NAVAHOI!**

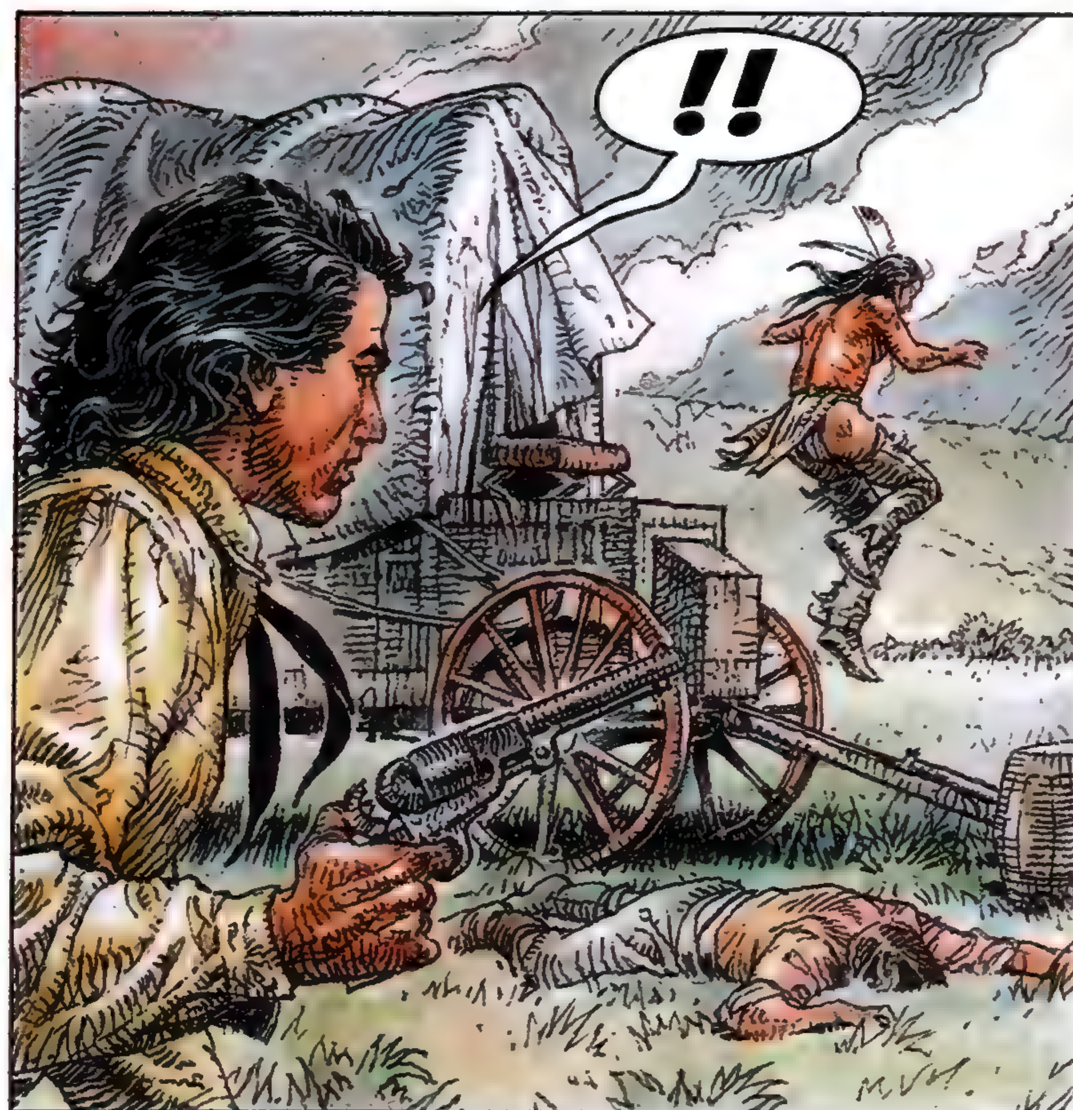

HA-HA! PA TI SI LUD! ZBOG ČETVORO BEDNIKA! ŠAKA PRLJAVIH NAVAHOA NIJE VREDELA NI... POTROŠENIH METAKA... KORISTILI SMO NOŽ... NAROČITO NA ŽENAMA... DA, DA... ISEKLI SMO IH NA KOMADE... AAH...

VEĆ SAM VIDEO TAJ LIŽAS I SAHRANIO SAM TELA PRE ČETIRI DANA, PA ME POŠTEDI OSTALIH DETALJA, ZMIJO!
PRVO MI RECI ŠTA JE SA ŽENOM! NIJE BILA MEĐU MRTVIMA! ŠTA STE JOJ URADILI?
KOJOM... ŽENOM?

RAZUMEO SI ME VRLO DOBRO! I ZNAŠ O KOME PRIČAM! ODGOVARAJ! HOĆEŠ LI DA OSTAVIM TVOJ LEŠ VUKOVIMA?
NE! TA ŽENA JE BILA POKLON... DA, POKLON ZA CRNOG MESECA!
AH! ZNAČI TO JE PRAVI RAZLOG ZA NAPAD NA NAVAHOE... CRNI MESEC! **GDE JE ŽENA?**

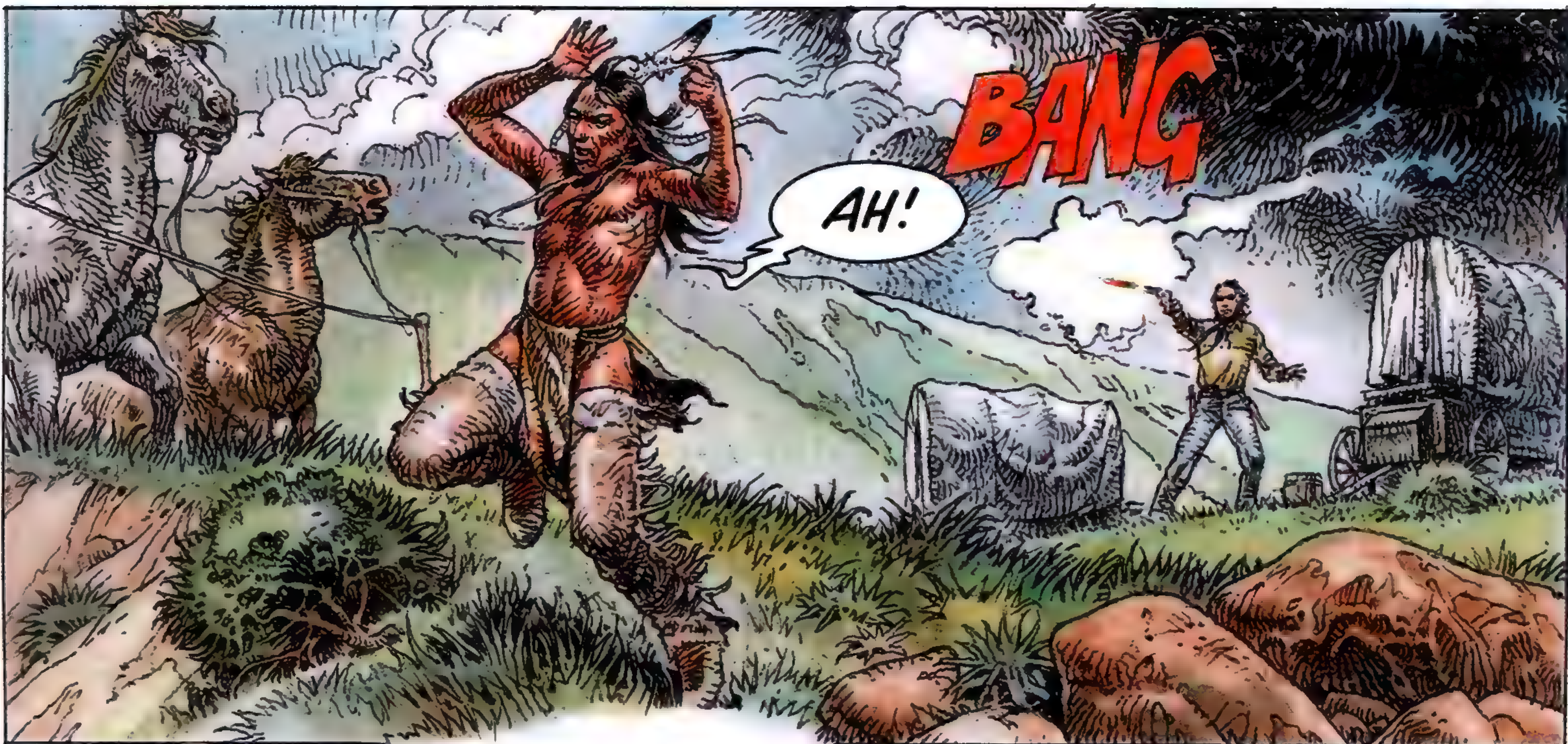

MRTVA JE! VEĆ JE... MRTVA... AAH...

TOK
KLIGO!

!!

STANI!

OKEJ! TERAŠ ME DA PRIBEGNEM DRU-GIM SRED-STVIMA!

BANG
AH!

OUH!
TEKS VILER DOBRO POZNAJE JEZIK KAJOVA, I OBRATIO SE INDIJANCU KARAKTERISTIČNIM GRLENIM GLASOVIMA...

NE MRDAJ! SAMO SAM TE OKRZNUO, PUCAO SAM U NAMERI DA TE ZAUSTAVIM! NE ŽELIM DA TE UBIJEM, MAKAR NE JOŠ... HOĆU DA PRIČAM! RAZUMEŠ LI? **DA PRIČAM!**

INDIJANAC PODIŽE OČI I ZAPEVA TUŽNU PESMU. PRVO TIHO, ZATIM SVE GLASNIJE...

...HE-HHE-HEAA--HEI-IAH-IAH-HEI-IHAA--HE-HE... HEA-AH!

...HEA-HEA--OHAAH... HE-HE-HE--HA-HA-HEI-AHH!

BILA JE TO PESMA SMRTI! „NIŠTA NIJE VEČNO, SAMO TVRDA ZEMLJA, DANAS JE LEP DAN ZA UMIRANJE."

PONOSNI RATNICI NARODA KAJOVA SPREMNI SU DA UMRU PEVAJUĆI, ALI SU TOLIKE KUKAVICE DA UBIJAJU ŽENE I DECU, BESPOMOĆNE LJUDE NARODA NAVAHO?

MOJE IME JE LUDI BIK! PRIPADAM DRUŠTVU RATNIKA! BORIM SE PROTIV NEPRIJATELJA MOG NARODA! NAVAHOI SU MOJI NEPRIJATELJI, PRIHVATILI SU PAPIR BELOG ČOVEKA! JA UBIJAM RATNIKE NAVAHOA, NE NJIHOVE ŽENE!

LUDI BIK JE LAŽOV! NAVAHO ŽENE JE SNAŠLA ISTA SUDBINA KAO I NJIHOVE MUŠKARCE! UMEM DA PREPOZNAM TU PREFINJENU TEHNIKU MUČENJA!

LUDI BIK TE POZNAJE... TI SI NOĆNI ORAO, NAVAHO! KAO ORAO OBRUŠAVAŠ SE NA SVOJE NEPRIJATELJE I UBIJAŠ IH! DANAS SAM TO VIDEO! LUDI BIK TE POŠTUJE, LUDI BIK TI GOVORI PRAVIM JEZIKOM!

DOSTA JE BILO ZAVLAČENJA! HOĆU DIREKTNE ODGOVORE! TAJ KOMANČ, CRNI MESEC, ON JE NAREDIO POKOLJ PORODICA NAVAHOA?

CRNI MESEC JE VOĐA RATNIKA KVAHADI! MNOGE KAJOVE SU MU SE PRIDRUŽILE PROTIV BELIH NEPRIJATELJA! ALI I NAVAHOI SU NEPRIJATELJI I MORAJU BITI KAŽNJENI! DA, OTELI SU ŽENU CRNOG MESECA, ALI ONI, LJUDI KOJE SI UBIO, ODGOVORNI SU ZA POKOLJ. LUDI BIK NE UBIJA ŽENE!

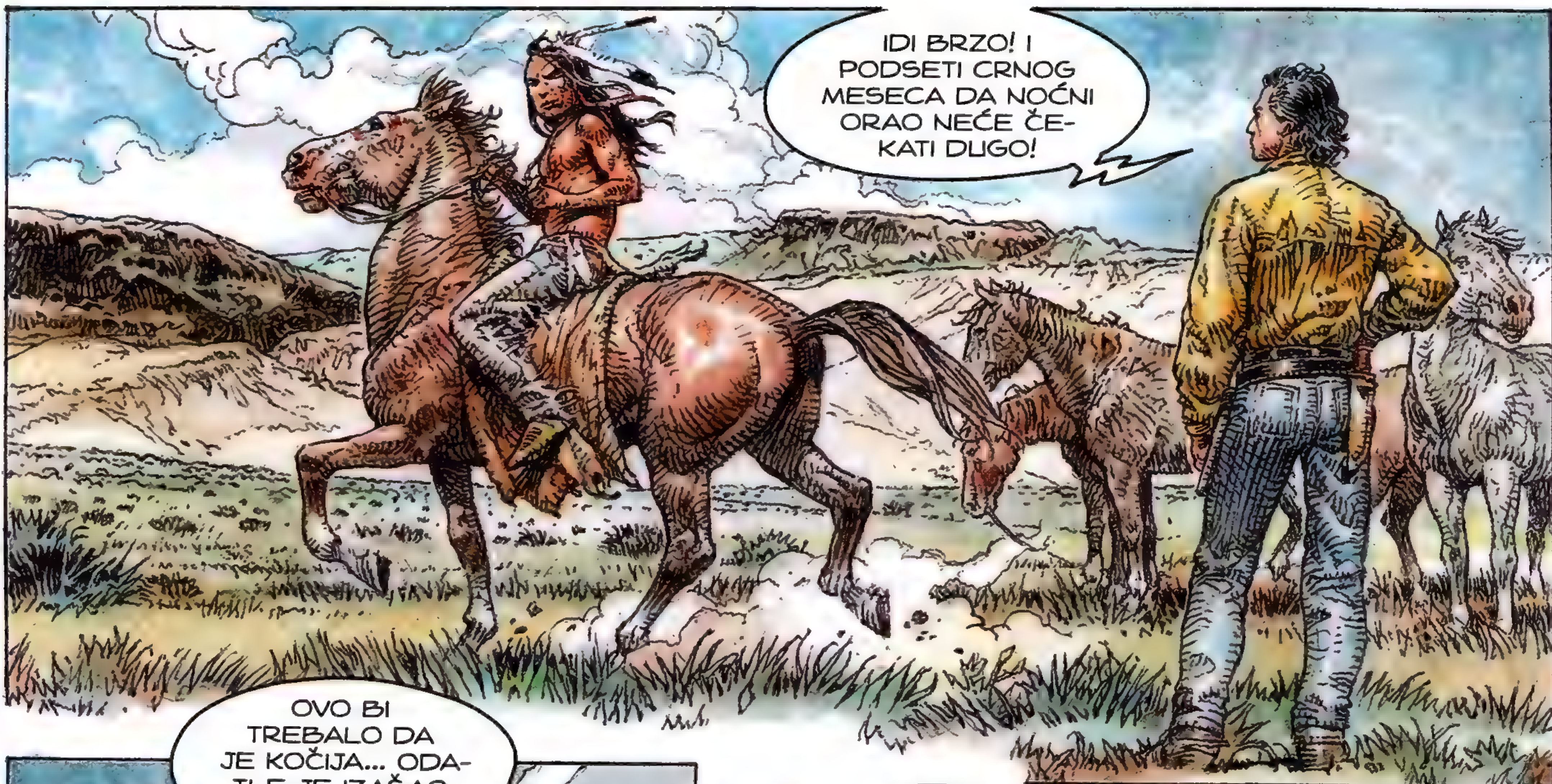
MUY BIEN, LUDI BIČE, HOĆU DA ZNAM VIŠE O TOJ ŽENI! ŠTA STE JOJ URADILI? JE LI ŽIVA ILI MRTVA? GDE JE?

KOMANČEROSI NISU VEROVALI CRNOM MESECU, IMALI SU ORUŽJE I BOJALI SU SE IZNENADNOG NAPADA! NAREDILI SU MI DA JE UBIJEM AKO SE TO DOGODI. KAD SI TI DOŠAO, LUDI BIK TO NIJE URADIO! ŽENA JE U KOLIMA!

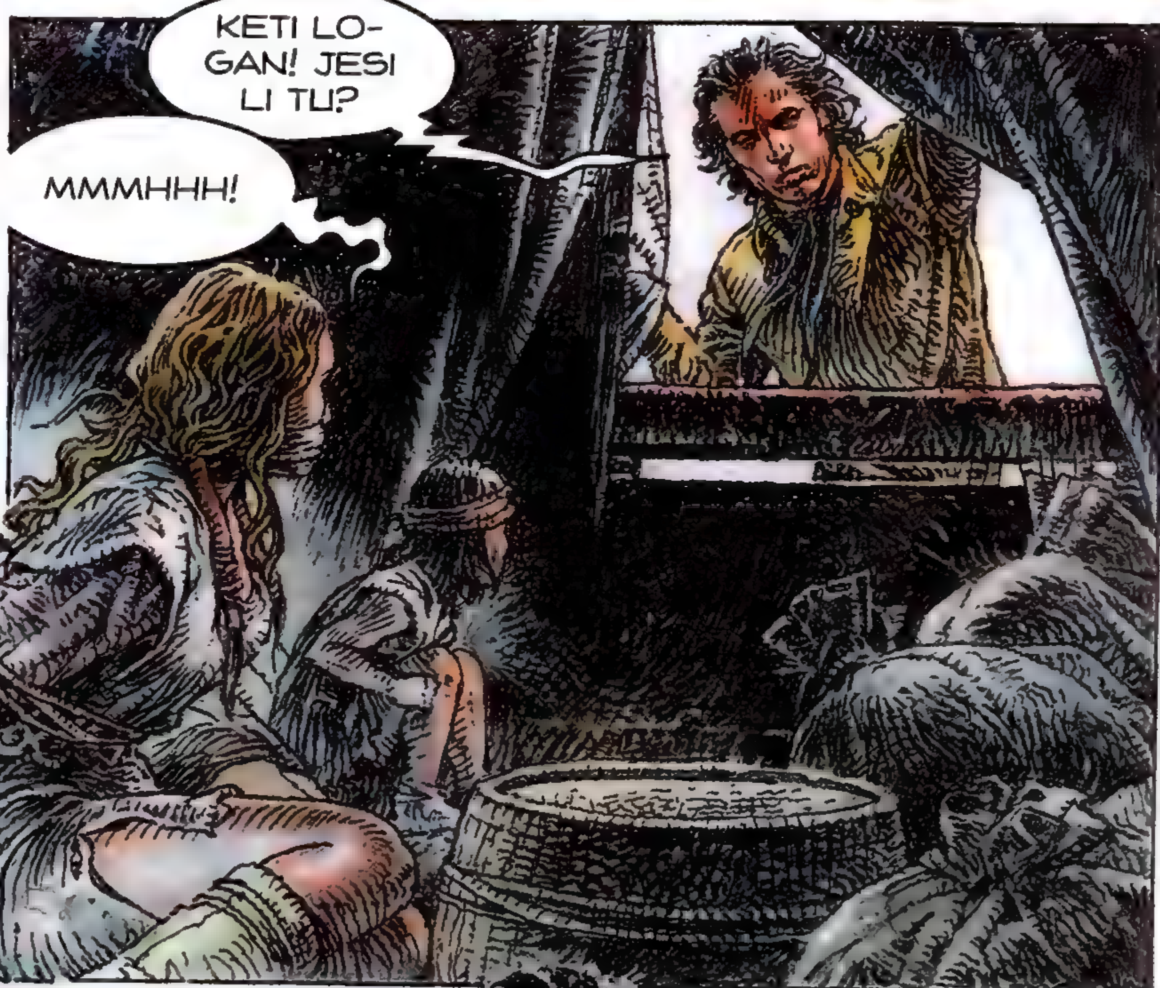
UHM... TO JE BILA MUDRA ODLUKA! DA SI TO URADIO, ODMAH BIH TE UBIO, ODNEO TVOJE TELO MEĐU BELCE I SAHRANIO GA U SVINJSKOJ KOŽI!

SADA ME DOBRO SLUŠAJ! UZMI SVOG KONJA I IDI KOD CRNOG MESECA, RECI MU DA DOĐE OVDE SAM. NOĆNI ORAO GA ČEKA I ŽELI DA IZRAVNA RAČUNE... RECI MU I DA JE NOĆNI ORAO BESAN I DA ĆE GA, BUDE LI TAKVA KUKAVICA DA NE DOĐE, NOĆNI ORAO POTRAŽITI! JESI LI ME DOBRO SHVATIO?

LUDI BIK JE SHVATIO!

IDI BRZO! I PODSETI CRNOG MESECA DA NOĆNI ORAO NEĆE ČEKATI DUGO!

OVO BI TREBALO DA JE KOČIJA... ODATLE JE IZAŠAO LUDI BIK...

KETI LOGAN! JESI LI TU?
MMMHHH!

MIRNO, MALI! JA SAM PRIJATELJ I DOLAZIM U MIRU!
MH... MH...

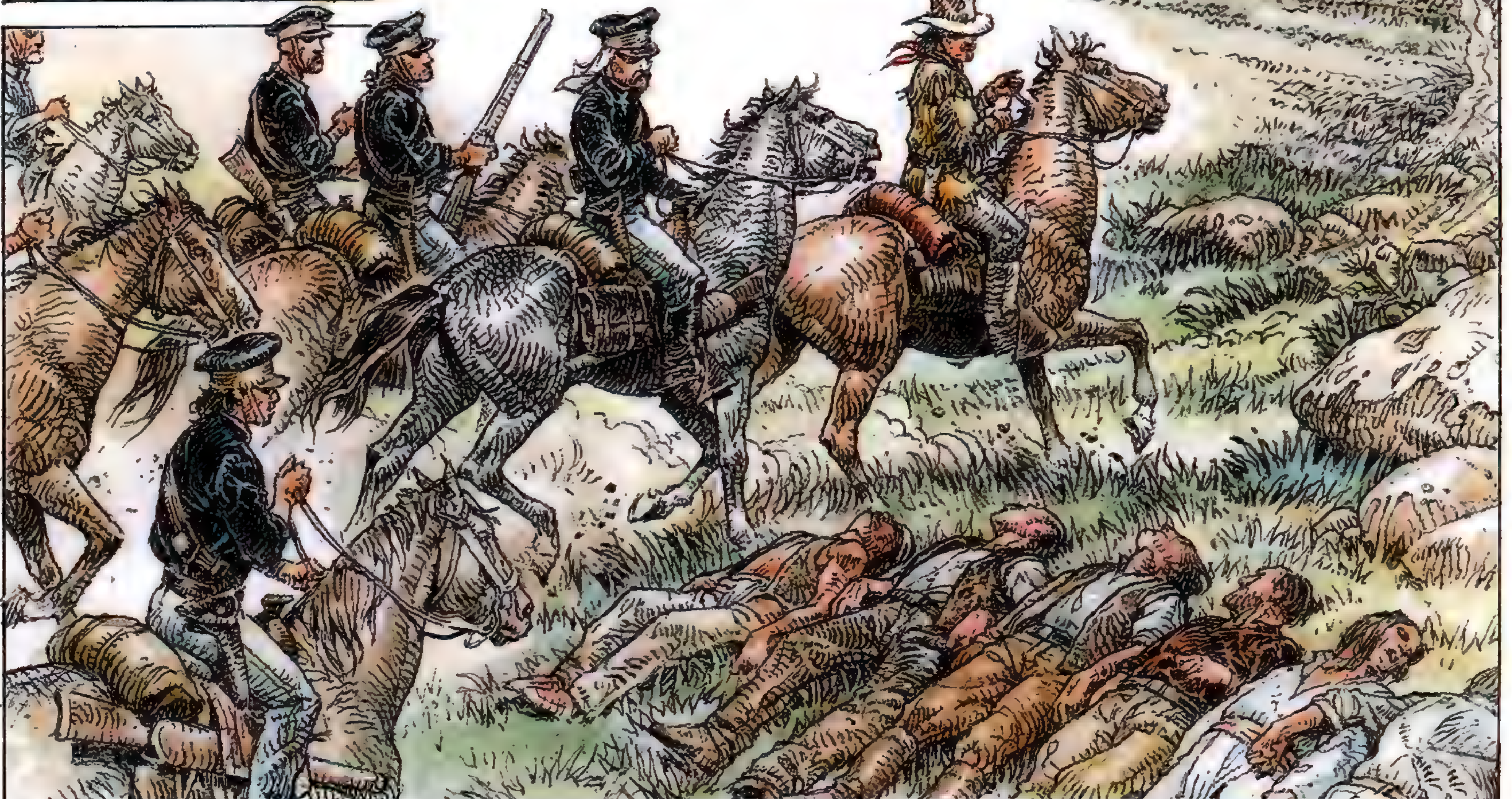

NE BOJ SE! OVDE SAM DA TE OSLOBODIM... ONI LJUDI NE MOGU VIŠE NIKOME DA NAUDE!
ALI TI SI... TEKS VILER! DA, SEĆAM SE... MEĐU NAVAHOIMA... VIDELA SAM TE... U NJIHOVIM SELIMA...

DA, SEĆAM SE I JA TEBE! I ZBOG TOGA SAM OVDE... TVOJI ROĐACI IZ TEKSASA SU NEUTEŠNI I ŽELELI BI DA IM SE VRATIŠ!
NE! MOJI ROĐACI SU ZA MENE STRANCI! POSLE SMRTI MOJIH RODITELJA, NAVAHOI SU ME PRIHVATILI! ONI SU MOJA PORODICA I NJIMA ŽELIM DA SE VRATIM!
ZNAM TVOJU PRIČU I RAZUMEM TE. ISPRAVNO JE DA ŽIVIŠ SVOJ ŽIVOT SA KIM TI ŽELIŠ, I U TOME ĆU TI POMOĆI, BUDI SIGURNA! ALI SADA SU PROBLEM KOMANČI! OD KADA SU TE UHVATILI, NIKO NIŠTA NIJE ČUO O TEBI... PROŠLE SU GODINE I, KOLIKO VIDIM, PLOD OTMICE JE OVDE PREDA MNOM.
DA, OVO JE JAKU! I SIN JE CRNOG MESECA, RATNOG VOĐE! ČOVEKA KOGA SE SVI BOJE, KOJI JE HRABAR, ALI STRAŠNO OKRUTAN PREMA MENI.
BILE SU TO UŽASNE GODINE. CRNI MESEC JE NA MENI ISKALJIVAO MRŽNJU PREMA BELCIMA. ZBOG TOGA SAM POBEGLA. ONA PORODICA NAVAHOA ME JE PRONAŠLA ISCRPLJENU U RAVNICI. PITALA SAM IH DA ME ODVEDU U MOJE SELO... ZATIM SU DOŠLI ONI LJUDI... POBILI SVE... ALI MENE SU POŠTEDELI: REKLI SU DA ĆU BITI POKLON CRNOM MESECU.
SADA SHVATAM! TAJ MASAKR JE BIO NJEGOVA OSVETA! TI LJUDI SU MRTVI ZBOG MENE... KADA ME PRONAĐE, UBIĆE I MENE.
NEĆE! SPREČIĆU GA! TI NISI KRIVA, DOBRO JE ŠTO SI POBEGLA, NISI VIŠE MOGLA DA NASTAVIŠ DA TRPIŠ!
KAO ŠTO VIDIŠ, I OVI LJUDI SU SKUPO PLATILI... ZAMOLIĆU TE DA MI POMOGNEŠ DA POMERIMO TELA... TAKO DA BUDU LEPO VIDLJIVA ZA NEKOGA... KADA DOĐE TAJ ČAS!
SVI SU MRTVI? OVO SI SAM URADIO?!

ZNAŠ, ZA NEKE STVARI VOLIM SAM DA SE POBRINEM, JER ODLUČUJEM SAM I ODGOVORNOST JE MOJA. NE VOLIM DA UBIJAM, ALI ONI SU TO ZASLUŽILI!
VIDI, VIDI... A OVO BI BILO ORUŽJE ZA KOMANČE? SAMO STARE MUSKETE KREMENJAČE, STVARNO NEKVALITETNA ROBA... CRNI MESEC BI BIO PREVAREN!
ZNAČI, ISTINA JE! OVI LJUDI SU BILI TRGOVCI ORUŽJEM... PROKLETNICI! PA TO OBJAŠNJAVA NJIHOV ODNOS SA KOMANČIMA!
DA... IPAK, ČAK I LOŠA PUŠKA U RUCI KONJANIKA KOMANČA I DALJE JE VEOMA OPASNA! TREBA SVE OVO UNIŠTITI!
I TO LEPOM VATROM! KOJA ĆE SE VIDETI IZDALEKA...
ODMAKNI SE MALO, KETI! UBRZO ĆE OVDE POSTATI VRLO TOPLO!
NE RAZUMEM... ZAŠTO HOĆEŠ DA SE VATRA VIDI IZDALEKA? ŠTA IMAŠ NA UMU?

VRLO JE JEDNOSTAVNO! NEKO ĆE VIDETI VATRU I SHVATITI DA ORUŽJE ZA NJEGOV RAT ODLAZI U DIM! POLUDEĆE OD BESA I DOĆI ĆE OVDE... A TO JE ONO ŠTO ŽELIM... JER ĆU BITI OVDE I ČEKATI GA!
ALI TI PRIČAŠ O CRNOM MESECU! BOŽE MOJ, PA TO JE LUDOST! ON ĆE DOĆI SA SVOJIM RATNICIMA, A TI SI SAM! ŠTA HOĆEŠ DA URADIŠ? BEŽIMO, DOK JOŠ IMAMO VREMENA!

NE! IMAM MNOGO TOGA S NJIM DA RAŠČISTIM! I MISLIM DA ĆE DOĆI SAM, PREVIŠE JE PONOSIT DA TO NE URADI!

MEĐUTIM, NEŠTO MANJE OD SAT VREMENA KASNIJE, DOLAZE DRUGI LJUDI...
HEJ, NEŠTO JE ČUDNO KOD OVIH MRTVACA! NE DELUJE KAO DA SU OVDE PALI... ŠTA MISLITE, KARSONE?
UHM... MISLIM DA DOBRO REZONUJETE, PORUČNIČE! VERUJEM DA SU TELA OVDE DONETA SA NAMEROM DA NEKOGA ISPROVOCIRAJU... NEKOGA KO ĆE SE VRAŠKI NALJUTITI KAD IH VIDI!

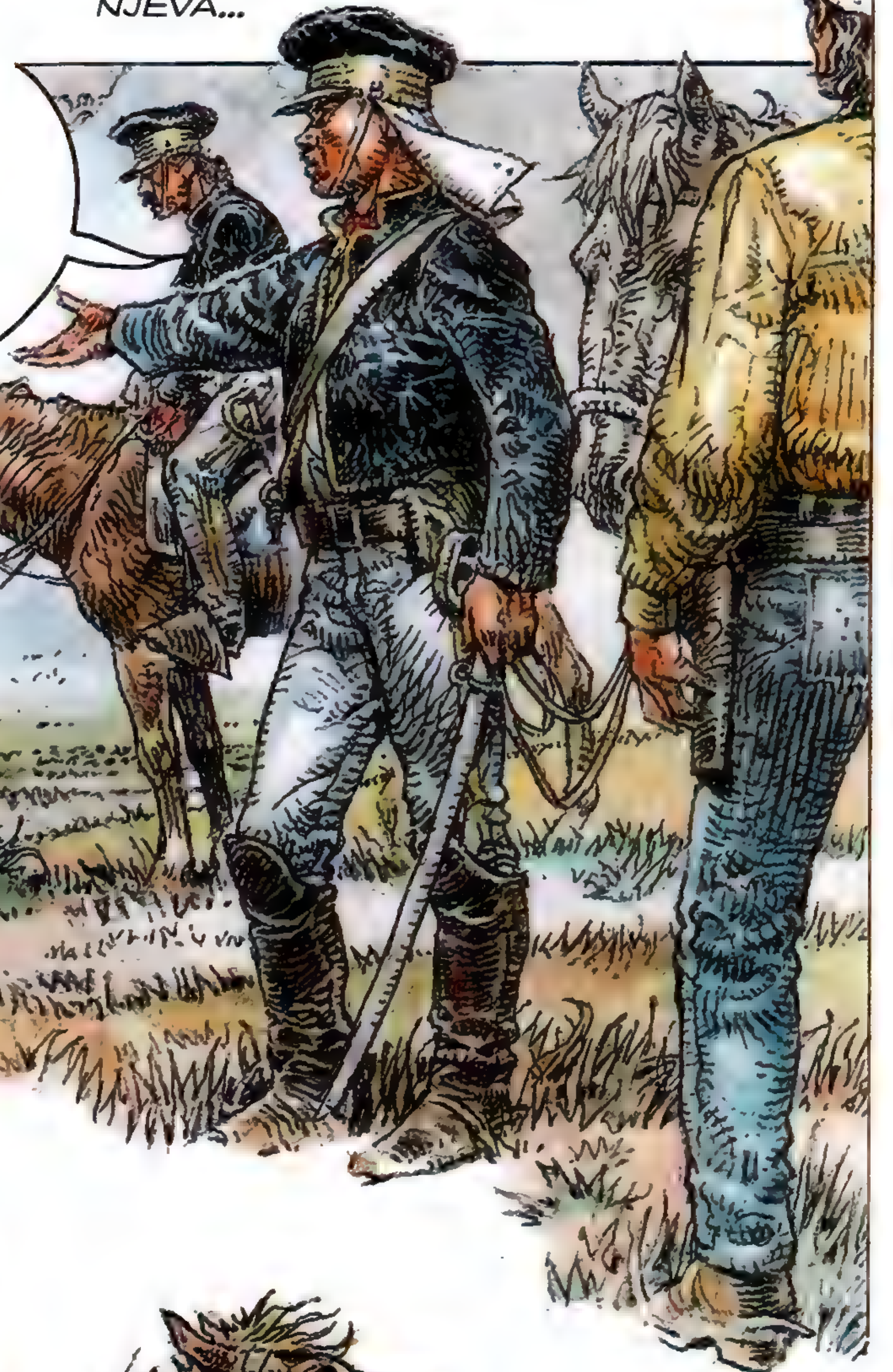

TEKS VILER! HILJADU MI BIZONA! BIO SAM SIGURAN DA SI TI! JA SAM KIT KARSON, SPUSTI ORUŽJE, PRIJATELJI SMO!
POZDRAV I TEBI, KITE KARSONE! MNOGO SAM SLUŠAO O TEBI I DRAGO MI JE ŠTO TE UPOZNAJEM! IMALI STE SREĆE ŠTO DOBRO VIDIM PA SAM VAS PREPOZNAO IZDALEKA, INAČE BIH PUCAO NA VAS!

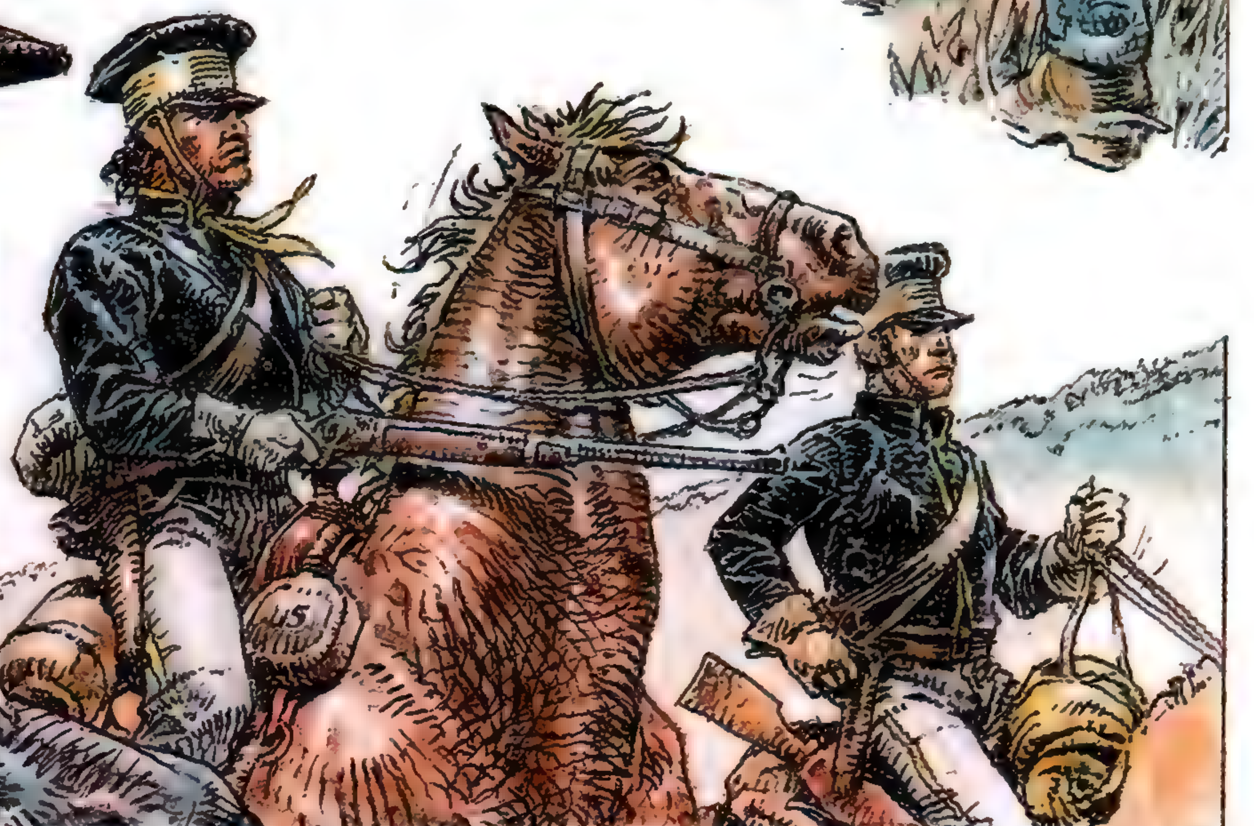

GOSPODE! TEKSE, JURIMO OVU KOPILAD DANIMA, ALI TI SI NAS PRETEKAO! I KOLIKO VIDIM PO ONIM TELIMA TAMO, VEĆ SI SVE RAŠČISTIO! NEKA SAM PROKLET AKO ONI, OVAKO UDEŠENI, NISU MAMAC!
GREŠIM LI?
NE, AMIGO, NE GREŠIŠ! UPRAVO ZBOG TOGA VAM SAVETUJEM DA ŠTO PRE ODETE! ČOVEK KOGA ČEKAM JE JEDAN KOMANČ, KOJI ĆE, AKO VAS VIDI, POVESTI SVOJE RATNIKE U NAPAD! JA GA HOĆU OVDE SAMOG, IMAM PRIVATNU STVAR DA RAZREŠIM S NJIM...

ZABOGA, KARSONE, PUSTITE MENE DA GOVORIM! OVDE JA KOMANDUJEM! VAŠE PRIVATNE STVARI, MISTER, MENE NE ZANIMAJU! AKO STE VI, KAO ŠTO IZGLEDA, ODGOVORNI ZA SMRT KOMANČEROSA, MORATE DA OBJASNITE KAKO STE USPELI SVE OVO DA URADITE SAMI! OPTUŽUJEM VAS ZA UBISTVO! TIM LJUDIMA JE TREBALO SUDITI PO ZAKONU!
MA ŠTA, DOĐAVOLA, PRIČATE? BILI SU PRLJAVE UBICE! PRODAVALI SU ORUŽJE NEPRIJATELJSKI NASTROJENIM INDIJANCIMA, KOJI BI GA ZATIM UPOTREBILI ZA UBIJANJE! TEKS VILER JE URADIO ONO ŠTO...

MA PUSTI TO, KARSONE! NE PRIZNAJEM AUTORITET OVOG ŽUTO-KLJUNCA! SADA NITI MOGU NITI HOĆU DA ODGOVARAM NA TE GLUPOSTI, NEMA VREMENA! I MORAĆU DA INSISTIRAM DA SMESTA ODETE! SITUACIJA JE VEOMA OPASNA, VEĆ SAM VAM OBJASNIO ZAŠTO... I POVEDITE SA SOBOM ŽENU I DETE... I TO BRZO!
HEJ! KAKO SE USUĐUJETE?

NE, TEKSE! JA NEĆU DA SE VRATIM U TEKSAS MEĐU BELCE... JA SAM NAVAHO, POPUT TEBE, IDEM TAMO GDE TI IDEŠ... AKO OSTAJEŠ OVDE, OSTAJEM I JA! AKO OVDE DOĐE SMRT, UMREĆU SA TOBOM!

ZA OFICIRA DRAGUNA REČI ŽENE NISU BILE RELEVANTNE, ON MORA DA SLEDI PRAVILA... ISTOVREMENO, MEĐU BRDIMA, U DALJINI ODJEKNU ZVUK BUBNJEVA...
AH, DAKLE, JA PRIČAM GLUPOSTI, MISTER VILERU? POGLEDAJTE TAMO! PRETPOSTAVLJAM DA JE U TIM KOLIMA BILO UKRADENO ORUŽJE, ZAR NE? E PA LEPO, NE ZNAM DA LI STE TOGA SVESNI, ALI VI STE SLOBODNO ZAPALILI I UNIŠTILI DRŽAVNU IMOVINU! ŠTO DODATNO OTEŽAVA VAŠ POLOŽAJ!

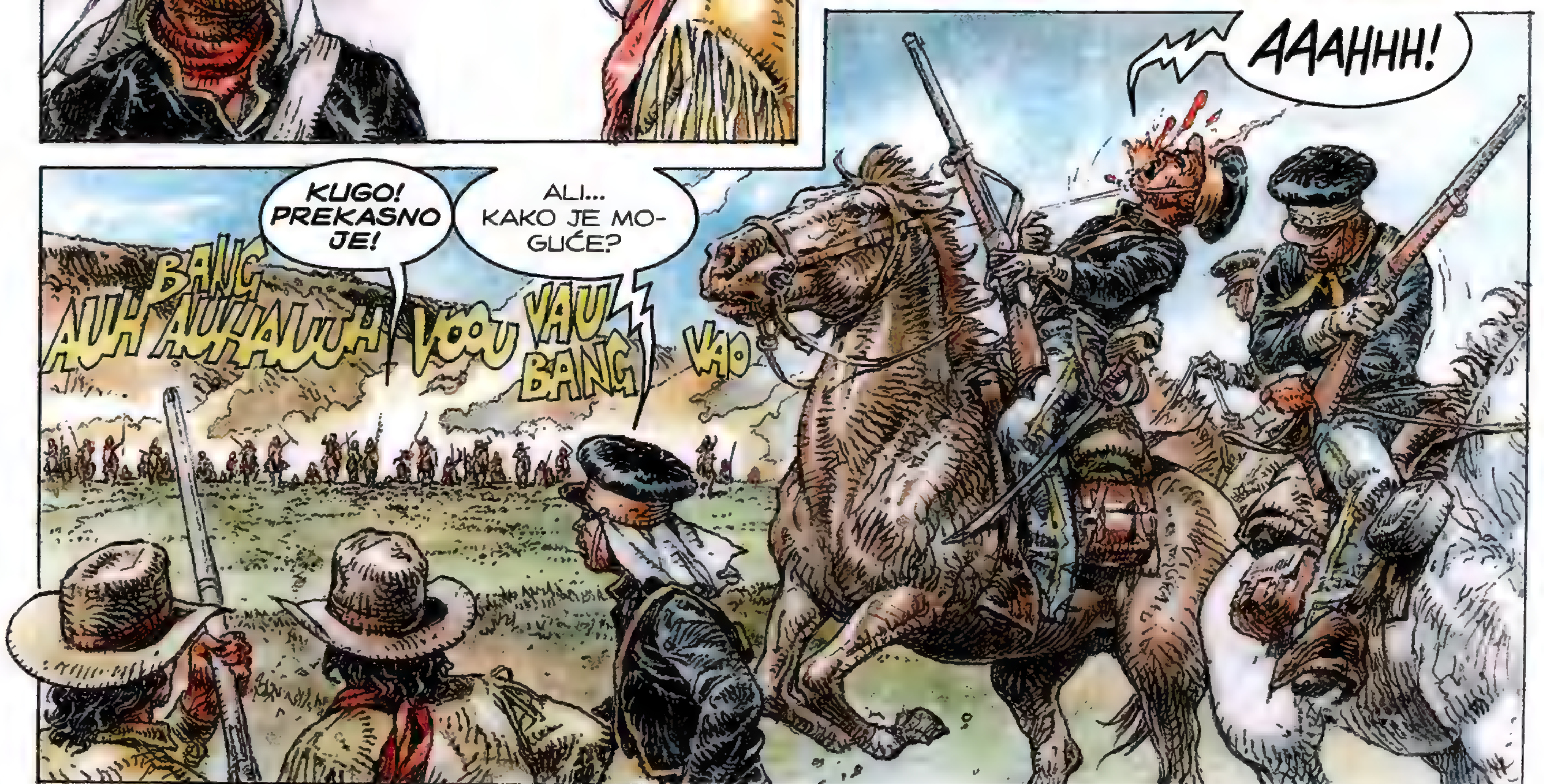
VOJNICI, UZMITE ORUŽJE! VI SE, VODNIČE, POBRINITE ZA OVOG ČOVEKA I ***UHAPSITE GA!***

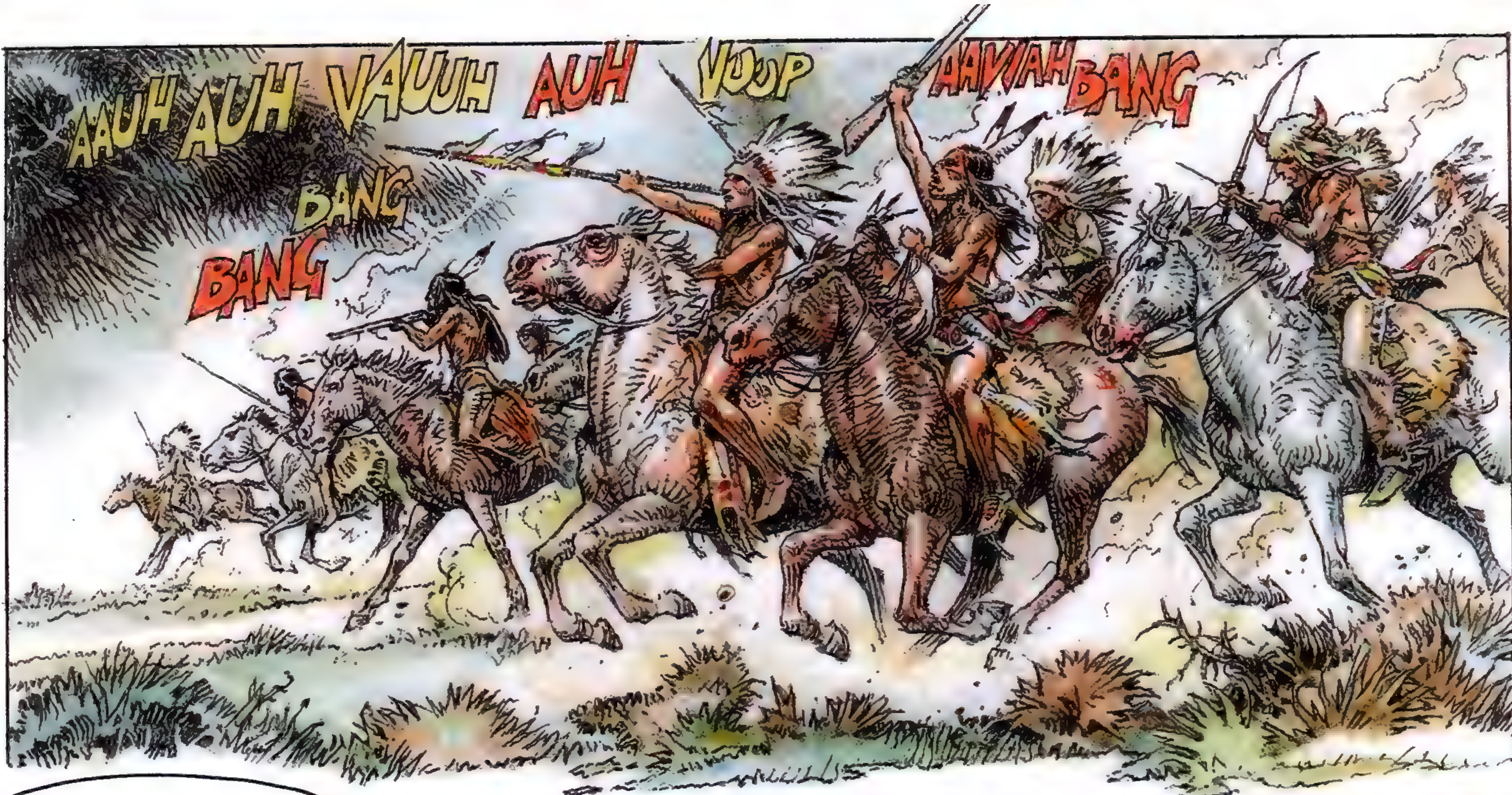

DA SE NIKO NIJE PRIBLIŽIO! I PAZITE! AKO ZAPUCATE, PRVI KOJI ĆE PASTI BIĆETE VI, PORUČNIČE!
STANITE, PROKLETSTVO! SPUSTITE ORUŽJE! JESTE LI SVI POLUDELI?

ZAR NE ČUJETE OVE BUBNJEVE? VILER JE U PRAVU! MORAMO DA BRIŠEMO ŠTO PRE, NEMAMO DOVOLJNO LJUDI DA IH ZAUSTAVIMO!
MA ŠTA PRIČATE, KARSONE? PA MI SMO KONJICA SJEDINJENIH DRŽAVA, ZABOGA! ŠAKA DIVLJAKA SE NEĆE USUDITI DA NAS NAPADNE!

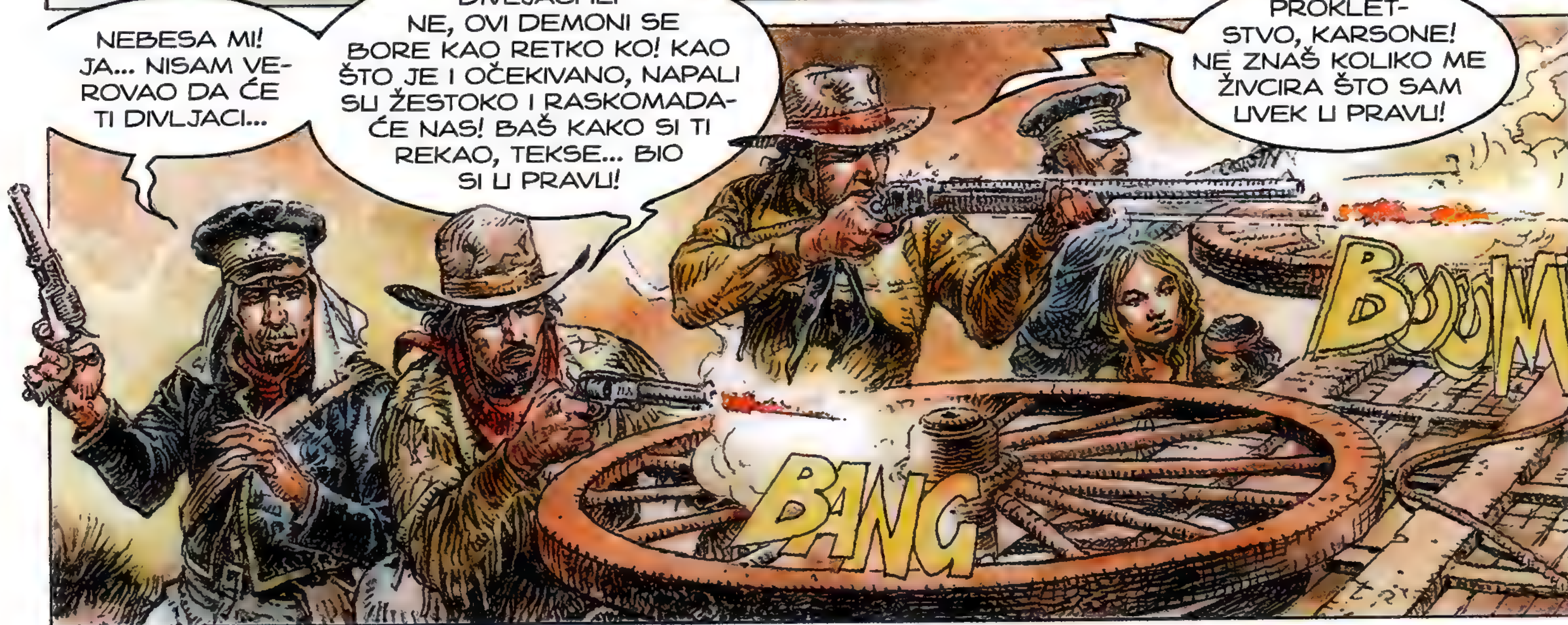

I VI ME NERVIRATE... SKLANJAJTE SE ILI ĆU I VAS UHAPSITI!
!?

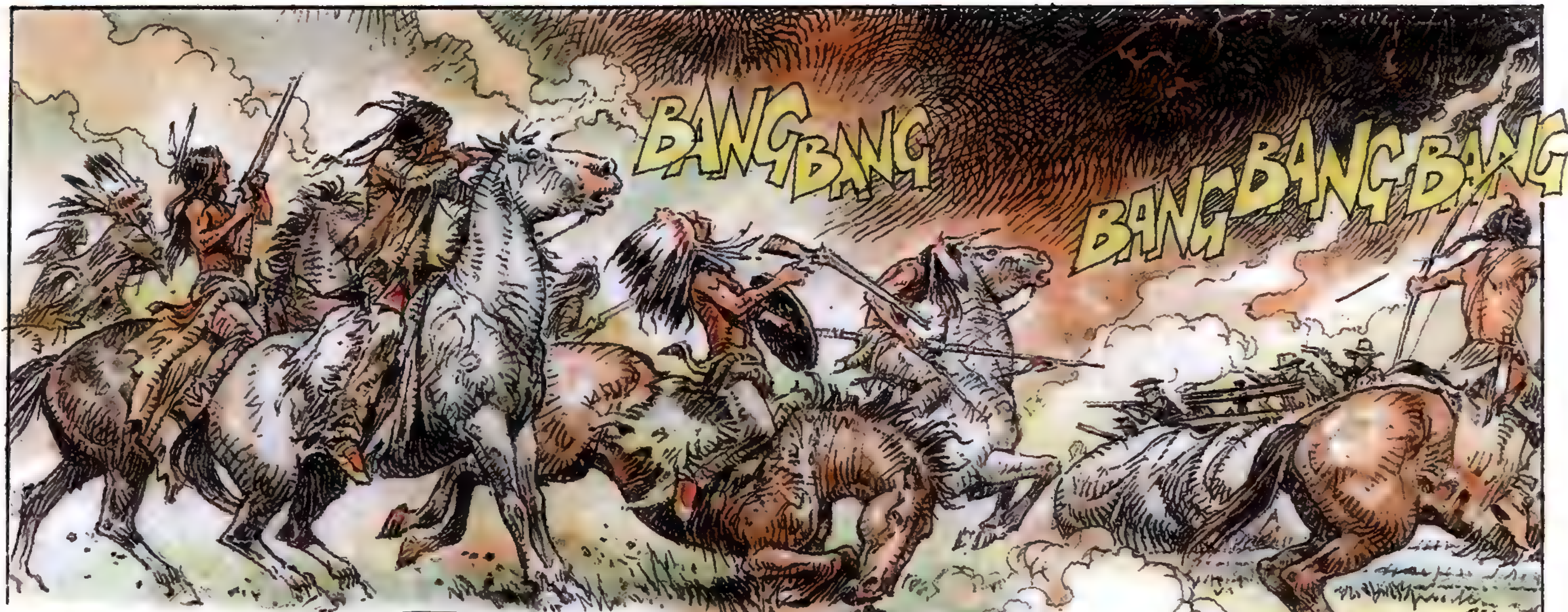

TAMO! **KOMANČI DOLAZE!**

AAAHHH!
KUGO! PREKASNO JE!
ALI... KAKO JE MOGUĆE?
BANG
AUH AUHAUUH
VOOU
VAU BANG
VAO

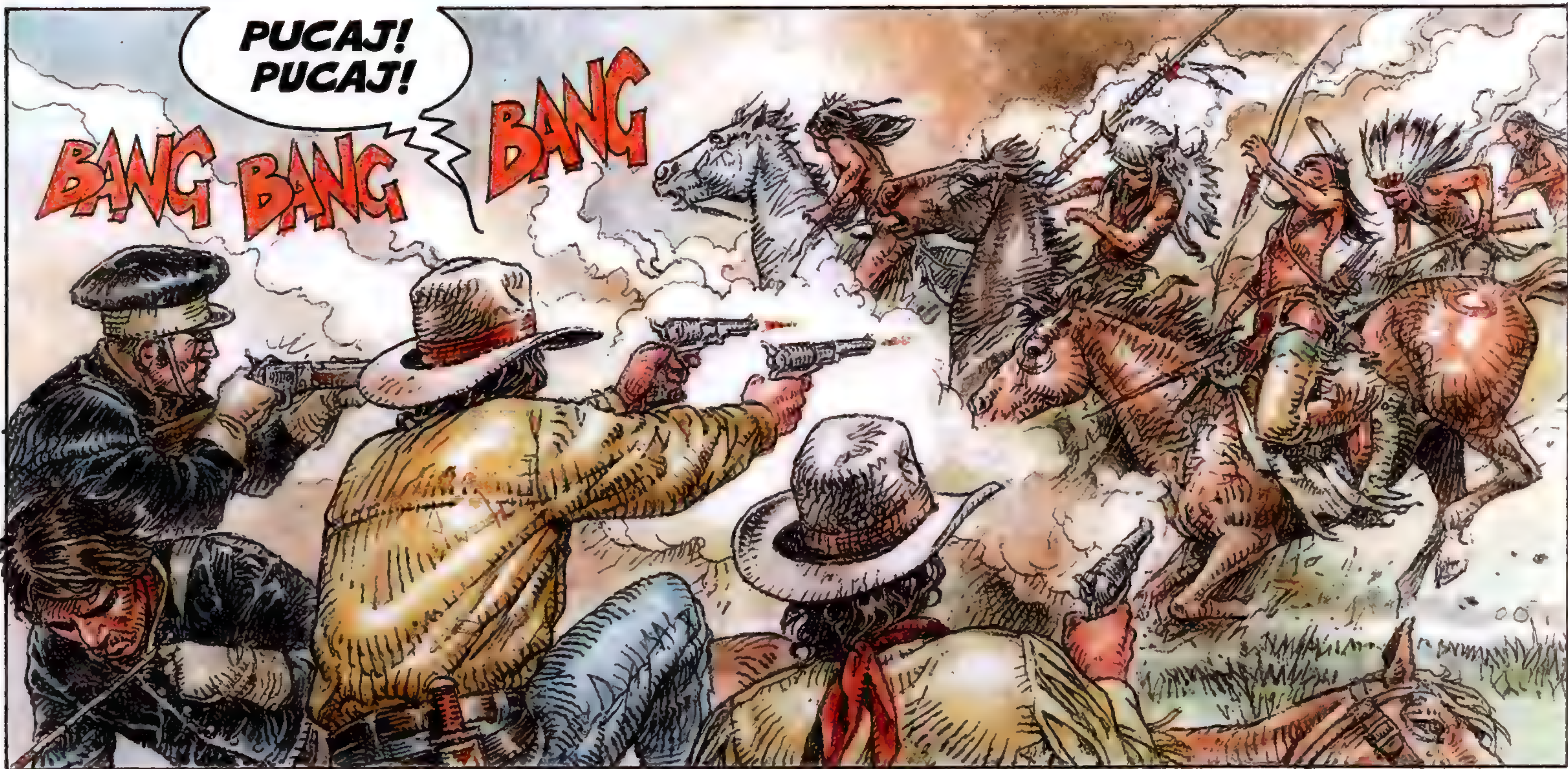

AAUH AUH VAUUH AUH VUUP AAVIAH BANG
BANG
BANG

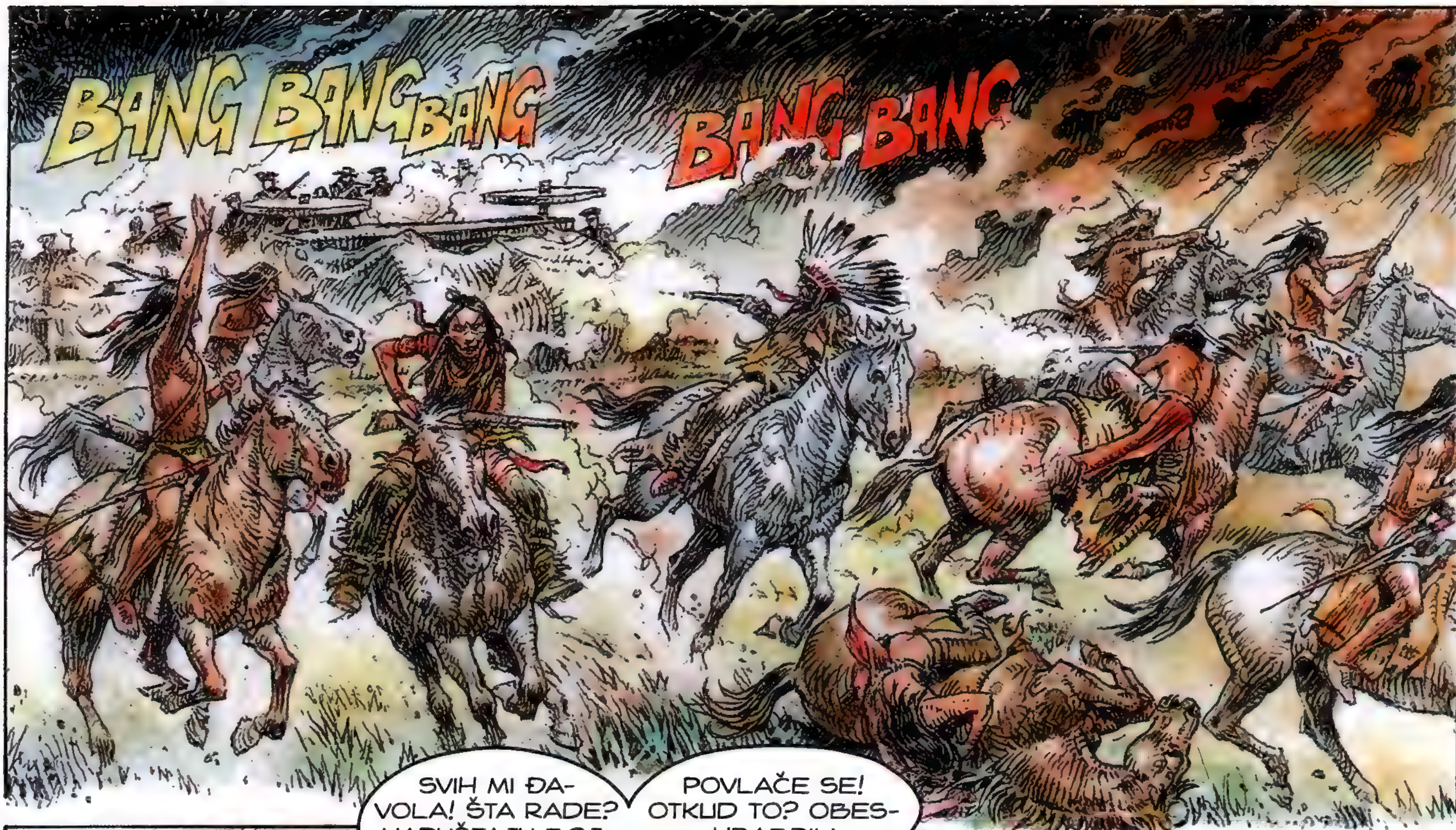

PAKLA MU, PORUČNIČE, MRDAJTE! SKLONITE LJUDE U ZAKLON! OVDE SMO PREVIŠE IZLOŽENI! MASAKRIRAĆE NAS!
KETI! IDI SA DETETOM IZA KOLA! BRZO!
AAAH!

NEBESA MI! JA... NISAM VEROVAO DA ĆE TI DIVLJACI...
DIVLJACI ILI NE, OVI DEMONI SE BORE KAO RETKO KO! KAO ŠTO JE I OČEKIVANO, NAPALI SU ŽESTOKO I RASKOMADAĆE NAS! BAŠ KAKO SI TI REKAO, TEKSE... BIO SI U PRAVU!
PROKLETSTVO, KARSONE! NE ZNAŠ KOLIKO ME ŽIVCIRA ŠTO SAM UVEK U PRAVU!
BUUM
BANG

BANG BANG
BANG BANG BANG

PAZITE LEVO! PUCAJ-TE SA STRANE! NE SMEJU NAS OPKOLITI!
ŠTO MU GROMOVA, TO VEĆ RADE!

PUCAJ! PUCAJ!
BANG BANG
BANG

BANG BANG BANG
BANG BANG

SVIH MI ĐAVOLA! ŠTA RADE? NAPUŠTAJU BOJNO POLJE?!
POVLAČE SE! OTKUD TO? OBESHRABRILI SMO IH?
UHM... NE VERUJEM!
OBUSTAVITE PALJBU!

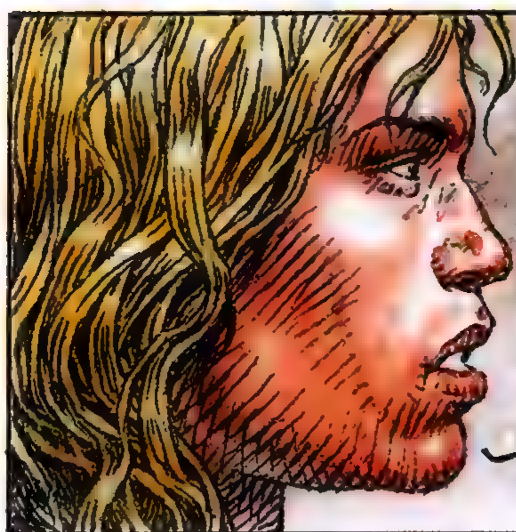

NE ZANOSITE SE! USKORO ĆE PONOVITI NAPAD... I TADA ĆE NAS PORAZITI! VEĆ SMO PRETRPELI DOSTA GUBITAKA I NEMAMO ŠANSE DA IZDRŽIMO! OSIM... SAMO JOŠ JEDNA STVAR MOŽE DA SE URADI... I TO ĆU MORATI JA SAM!
ŠTA IMAŠ NA UMU?

ONO ZBOG ČEGA SAM DOŠAO OVDE...

TEKSE, TO JE VEĆ GOTOVO! UKLONIO SI ONE ZLIKOVCE, A SHVATIO SAM I ZAŠTO... ALI...
UBIO SAM ONE PODLACE JER SU ODGOVORNI ZA MASAKR NAVAHOA! NISAM MOGAO DOZVOLITI DA SE GLATKO IZVUKU! ALI ONI SU BILI SAMO IZVRŠIOCI POKOLJA, PRAVI NARUČILAC JE TAMO, IZA BRDA, NJEGOVO IME JE CRNI MESEC I RATNI JE VOĐA BANDE KAJOVA I KOMANČA KOJI SU NAS NAPALI!
ZNAM DA ME ČEKA... I OTIĆI ĆU KOD NJEGA!

DOĐAVOLA, TEKSE, TO JE LUDOST! ŠTA HOĆEŠ DA URADIŠ? UZ TO... ZAŠTO MISLIŠ DA JE TAJ KOMANČ UMEŠAN U MASAKR?
MISTER KARSONE, NA TO MOGU JA DA VAM ODGOVORIM!

JA SAM KETI LOGAN, ŽIVELA SAM SA NAVAHOIMA, KOJE SAM SMATRALA SVOJOM PORODICOM. PRE NEKOLIKO GODINA OTELI SU ME KOMANČI I POSTALA SAM ŽENA CRNOG MESECA... USPELA SAM DA POBEGNEM TEK PRE KOJI DAN. TI NAVAHOI SU ME NAŠLI I ZAMOLILA SAM IH DA ME ODVEDU KUĆI...

...ALI KOMANČI SU SE IZNENADA POJAVILI I NIJE BILO SPASA NI ZA KOGA! UBILI SU MUŠKARCE, ŽENE I DECU, I TO S OKRUTNOŠĆU KOJU NIKADA NISAM VIDELA... MENE NISU NI PIPNULI... VEZALI SU ME I ODVELI... BILA BIH VRAĆENA KOMANČIMA. RAZUMETE? JA SAM UZROK MASAKRA! CRNI MESEC JE HTEO SMRT TIH LJUDI JER SU MI POMAGALI DA POBEGNEM OD NJEGA!

ČUJETE LI IH? PONOVO SU POČELI SA BUBNJEVIMA! SPREMAJU SE ZA NAPAD! OVOG PUTA NEĆEMO USPETI DA IH ODBIJEMO! IZGUBILI SMO VIŠE OD POLOVINE LJUDI!
VEDRO, VODNIČE, SKUPO ĆEMO PRODATI NAŠE KOŽE! ALI ŠTA RADE? STOJE TAMO, KAO DA ČEKAJU...
DA... OVO JE TRENUTAK! KOMANČI ŽELE MENE... I MISLIM DA IH NE TREBA OSTAVLJATI DA JOŠ ČEKAJU!
NE ČINI TO, TEKSE! AKO ODEŠ TAMO, RATNICI CRNOG MESECA ĆE TE UBITI!

NE, KETI! ON MORA DA PLATI! ONI NAVAHOI SU BILI MOJ NAROD! VRATIĆU SE, NE BOJ SE! OBEĆAO SAM DA ĆU TE ODVESTI KUĆI, I TO ĆU URADITI! UVEK ISPUNJAVAM OBEĆANJA. ČUVAJ MI PIŠTOLJ... MENI ĆE SADA BITI DOVOLJAN NOŽ.

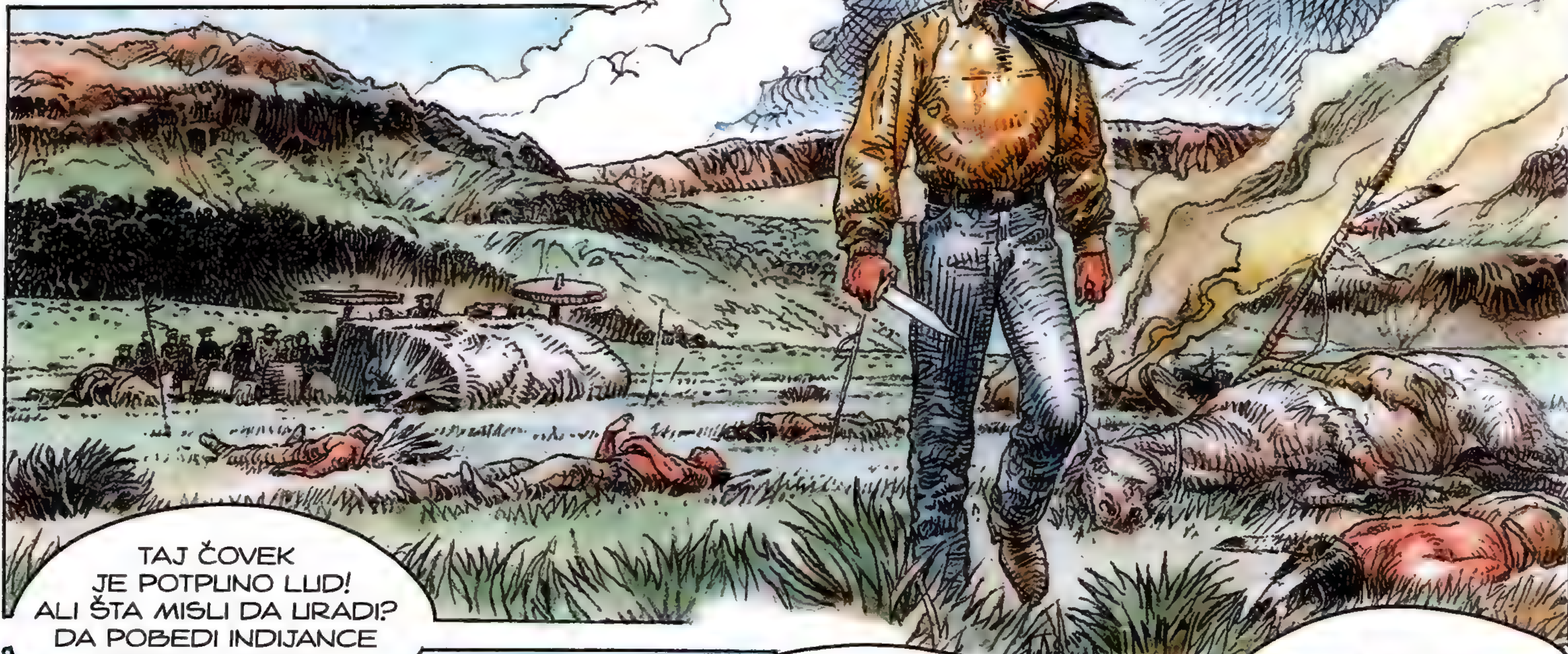

SAMO URADI ONO ŠTO SAM TI REKAO: OSTANI SAKRIVENA I ZAKLONJENA IZA KOČIJE... KADA KUCNE ČAS, HOĆU DA POKRIJEŠ OČI SVOM DETETU... NE ŽELIM DA GLEDA ŠTA RADIM NJEGOVOM OCU! JESI LI RAZUMELA?
DA... DA... RAZUMELA SAM, URADIĆU TO!

TEKSE, NEĆEŠ NAPRAVITI NI STO KORAKA NA OTVORENOM, A ONI TAMO ĆE TE RASKOMADATI! MORAM DA TE ODGOVORIM.
NE! NEMOJ NI DA POKUŠAVAŠ! BOLJE ME DOBRO SASLUŠAJ: ONI RATNICI SU INDIJANCI IZ RAVNICE I NAJBOLJI SU JAHAČI NA SVETU...

...I AKO JA PADNEM, ONI ĆE NAPASTI MUNJEVITO I SNAŽNO! AKO HOĆETE ŠANSU DA IH ODBIJETE, PUCAJTE U KONJE: NIJE PREVIŠE ČASNO, ALI ĆETE IM ODUZETI RATNIČKI DUH... KOMANČI NE VOLE DA SE BORE STOJEĆI! NEMAM NIŠTA VIŠE DA VAM KAŽEM... SREĆNO!

DOLINA JE ZANEMELA. ČULO SE SAMO ŠUŠTANJE TRAVE NA VETRU. SA BRDA SE, NEUMOLJIVO I OPSESIVNO, NASTAVLJAO UZNEMIRUJUĆI TUROBNI ZVUK BUBNJEVA...

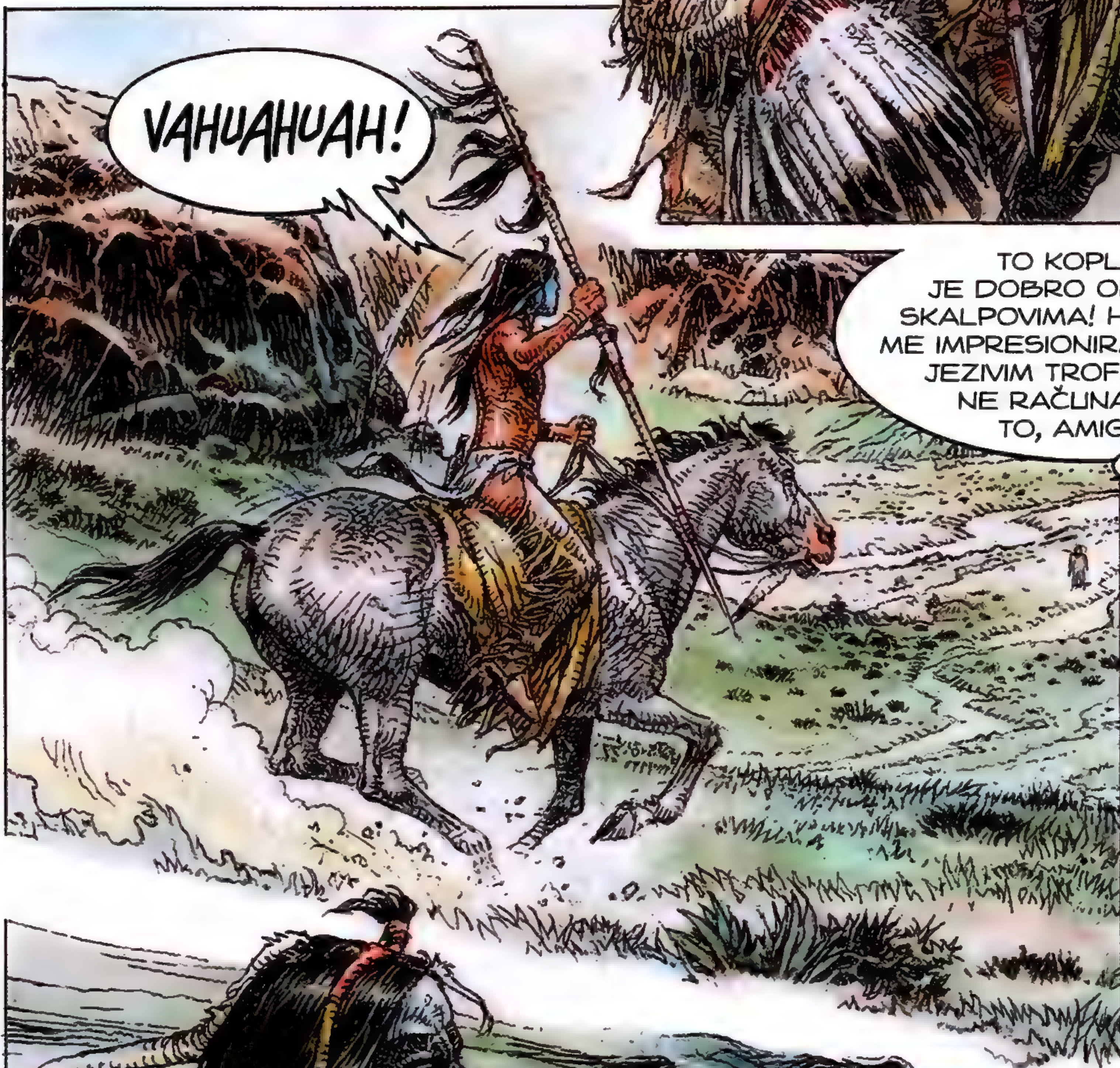

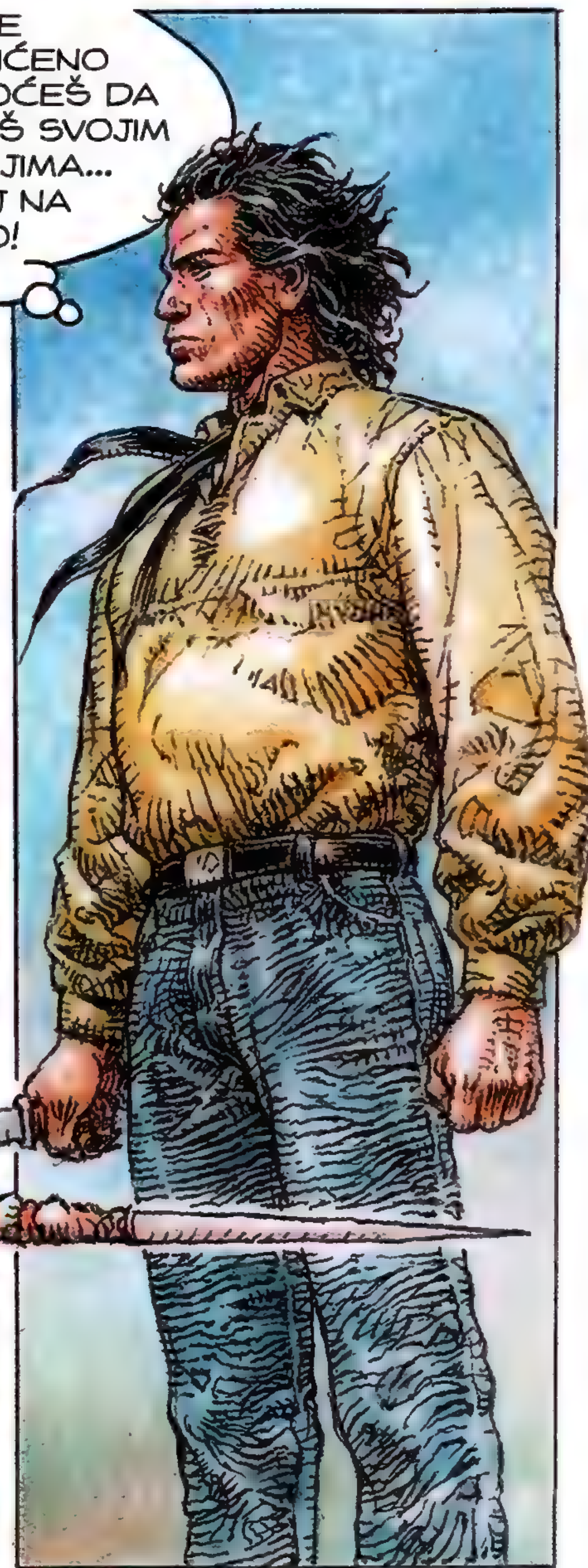

CRNI MESEČE!
ČUJEŠ LI ME? DOĐI! IZAZIVAM TE NA DVOBOJ NOŽEVIMA, KOMANČU! MOŽDA NEMAŠ HRABROSTI DA SE BORIŠ SA PRAVIM NAVAHO RATNIKOM?

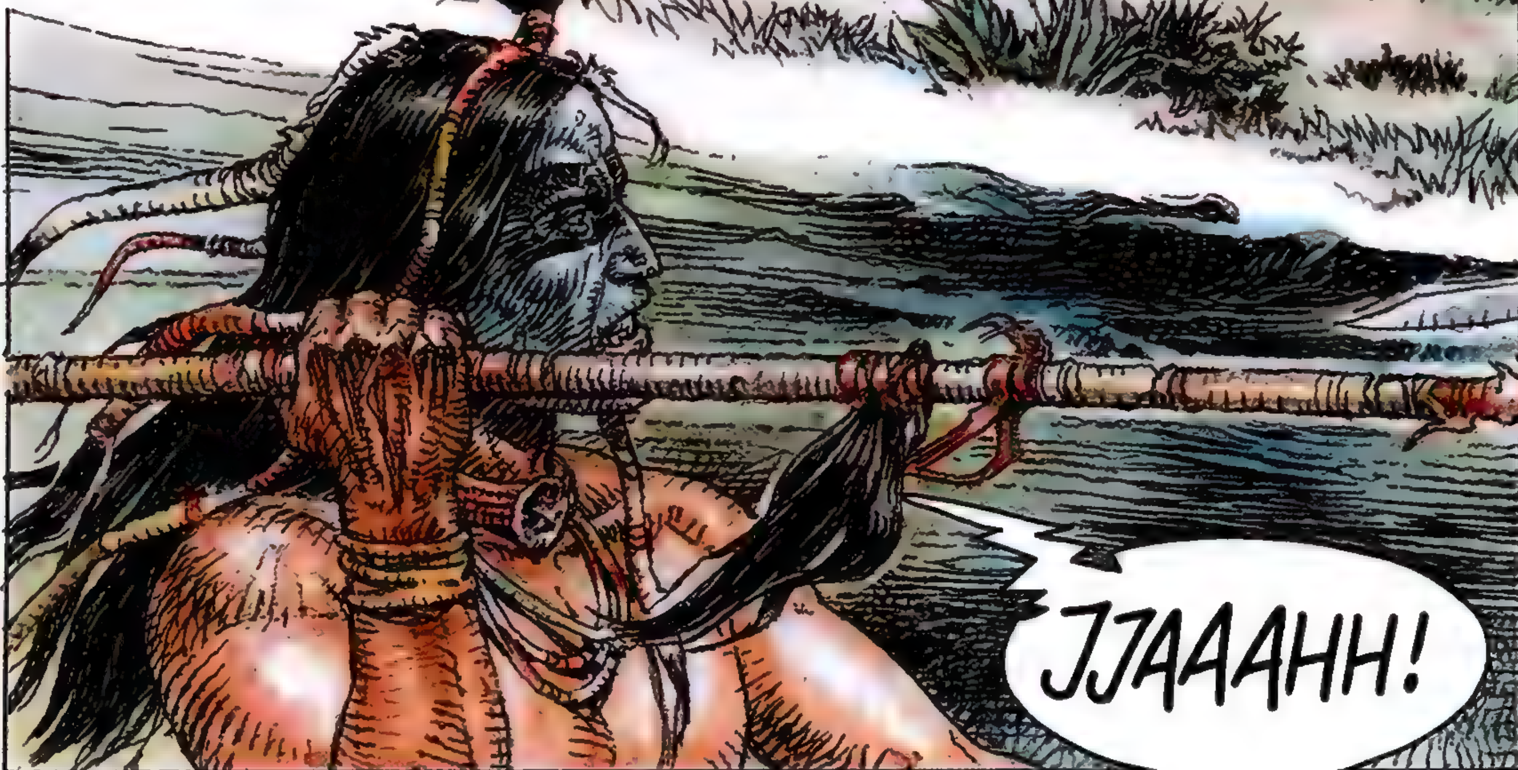

VIŠE VOLIŠ DA KUKAVIČKI UBIJAŠ ŽENE I DECU I KRIJEŠ SE IZA SVOJIH RATNIKA KAO NEKA SKVO? CRNI MESEČE! NOĆNI ORAO JE OVDE! ČEKA TE!

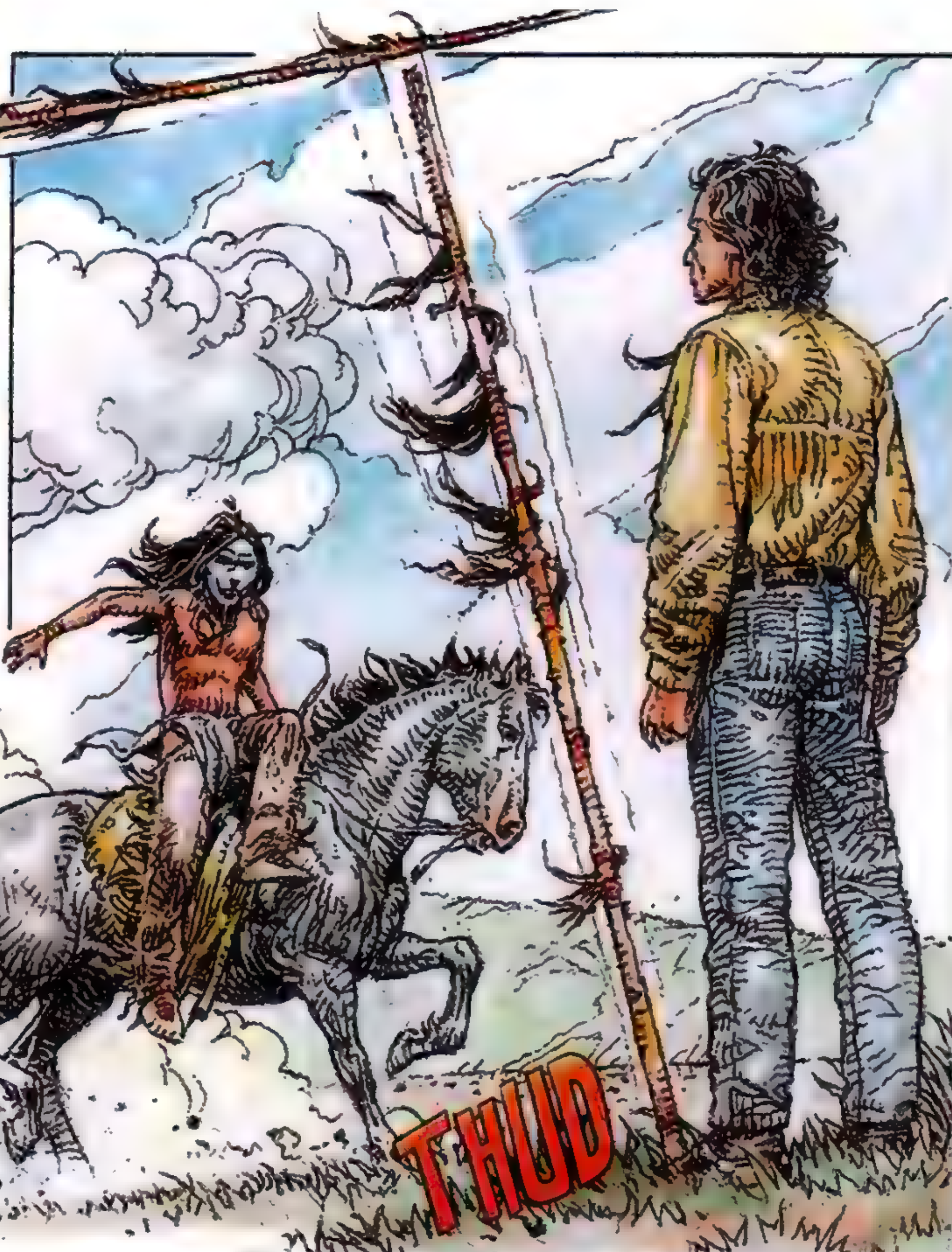

AUGH!

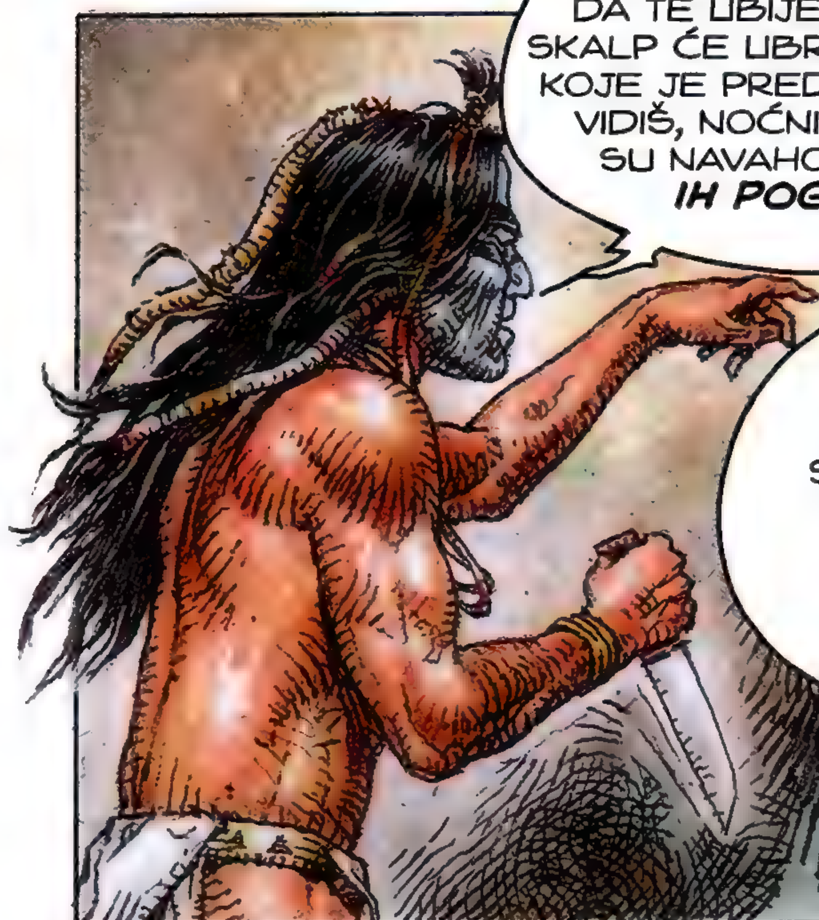

VAHUAHUAH!

TO KOPLJE JE DOBRO OKIĆENO SKALPOVIMA! HOĆEŠ DA ME IMPRESIONIRAŠ SVOJIM JEZIVIM TROFEJIMA... NE RAČUNAJ NA TO, AMIGO!

JJAAAHH!

THUD

JA SAM CRNI MESEC! DOŠAO SAM DA TE UBIJEM, NAVAHO! TVOJ SKALP ĆE UBRZO KRASITI KOPLJE KOJE JE PRED TOBOM! OVI KOJE VIDIŠ, NOĆNI ORLE, SKALPOVI SU NAVAHO PASA. **DOBRO IH POGLEDAJ!**

VIDIM IH, CRNI MESE-ČE... I TO ME ČINI JOŠ LJUĆIM! NEĆU IMATI MILO-STI PREMA TEBI, KOMANČU! IZNENAĐEN SAM ŠTO JE KUKAVIČKI UBICA ŽENA I DECE PRIHVATIO DA DOĐE OVDE I BORI SE KAO RAT-NIK!

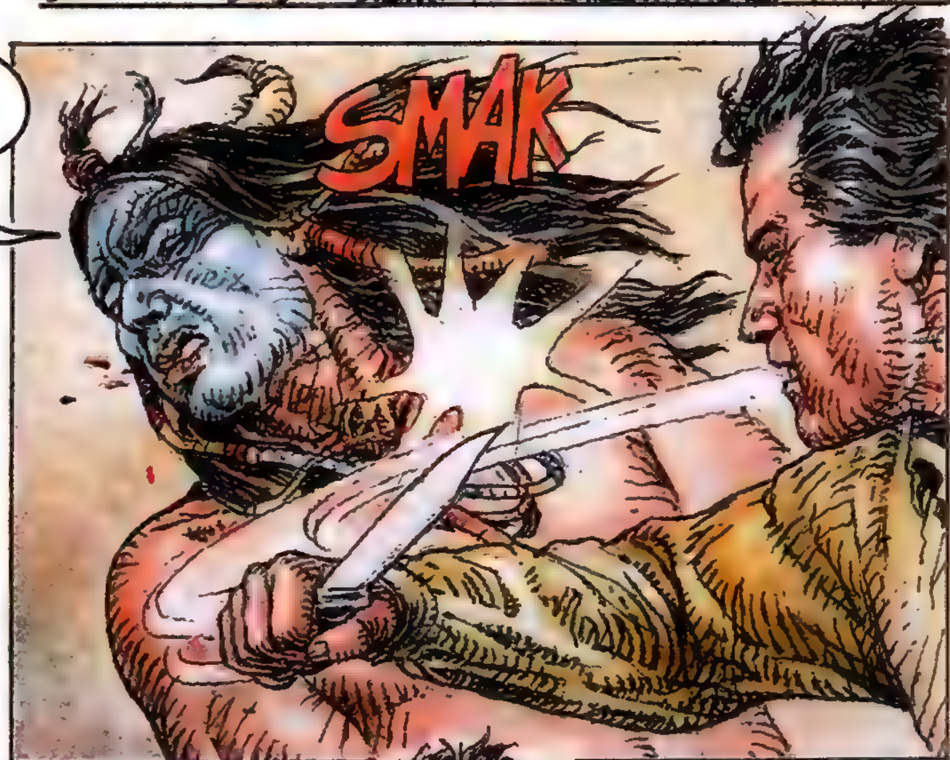

A SADA TI GLE-DAJ! DOBRO GLEDAJ... OVO ĆU URADITI SA TVOJIM PRLJAVIM TROFEJIMA!
KRAK

JAAHHH!

AH!
STOK!

UUH!
SMAK

VOAH! UDARAŠ PESNICOM, NAVAHO, KAO BLEDO-LIKI! TVOJ NOŽ NE UBIJA... JA SAM TE POGODIO... VIDIM TVOJU KRV!
BIO SI DO-BAR, KOMANČU, ALI TO JE SAMO OGREBOTINA! SITNICA... HOĆEŠ NOŽ? ODMAH ĆU TI ISPUNITI ŽELJU! PRIBLIŽI SE, DOĐI!

KARSONE, VAŠE SU OČI BOLJE OD MOJIH! ŠTA SE DEŠAVA TAMO? IZGLEDA DA SU STALI I DA JE INDIJANAC NA ZEMLJI!
JESTE! PAO JE POD STRAHOVITIM UDARCEM. ONAJ LUDAK KORISTI PESNICE UMESTO NOŽA... INDIJANCI NE VOLE DA SE BORE TAKO... ON TO ZNA I MOŽDA TIME POKUŠAVA DA DEKONCENTRIŠE PROTIVNIKA... TEKS MI DELUJE POVREĐENO... MORA DA BUDE NA OREZU, KOMANČ JE BRZ I KREĆE SE KAO MAČKA!

JAAAH!

JAAH!

AAGH!

AAAHHH...

USPEO JE! BIO JE TAKO BRZ! NEVEROVAT-NO!
URAA!
DA, DVOBOJI NOŽEM SU U PRINCIPU KRATKI I RAZREŠE SE DOK TREPNEŠ... TEKS JE BIO ZAISTA IZUZETAN! ALI OVO ME BRINE... TREBA VIDETI KAKO ĆE REAGOVATI RATNICI, A ONI MI SE ČINE PRILIČNO NERVOZNIM!

DOĐAVOLA! MISLIM DA IH ONAJ LUDAK SAD DODATNO PROVOCIRA! VIČE NEŠTO NA JEZIKU KOMANČA ŠTO NE USPEVAM DA RAZUMEM... VELIKOG MI POTIFARA, NEĆE NA DOBRO IZAĆI!

AUHH!
VAAUH! VAAH!!

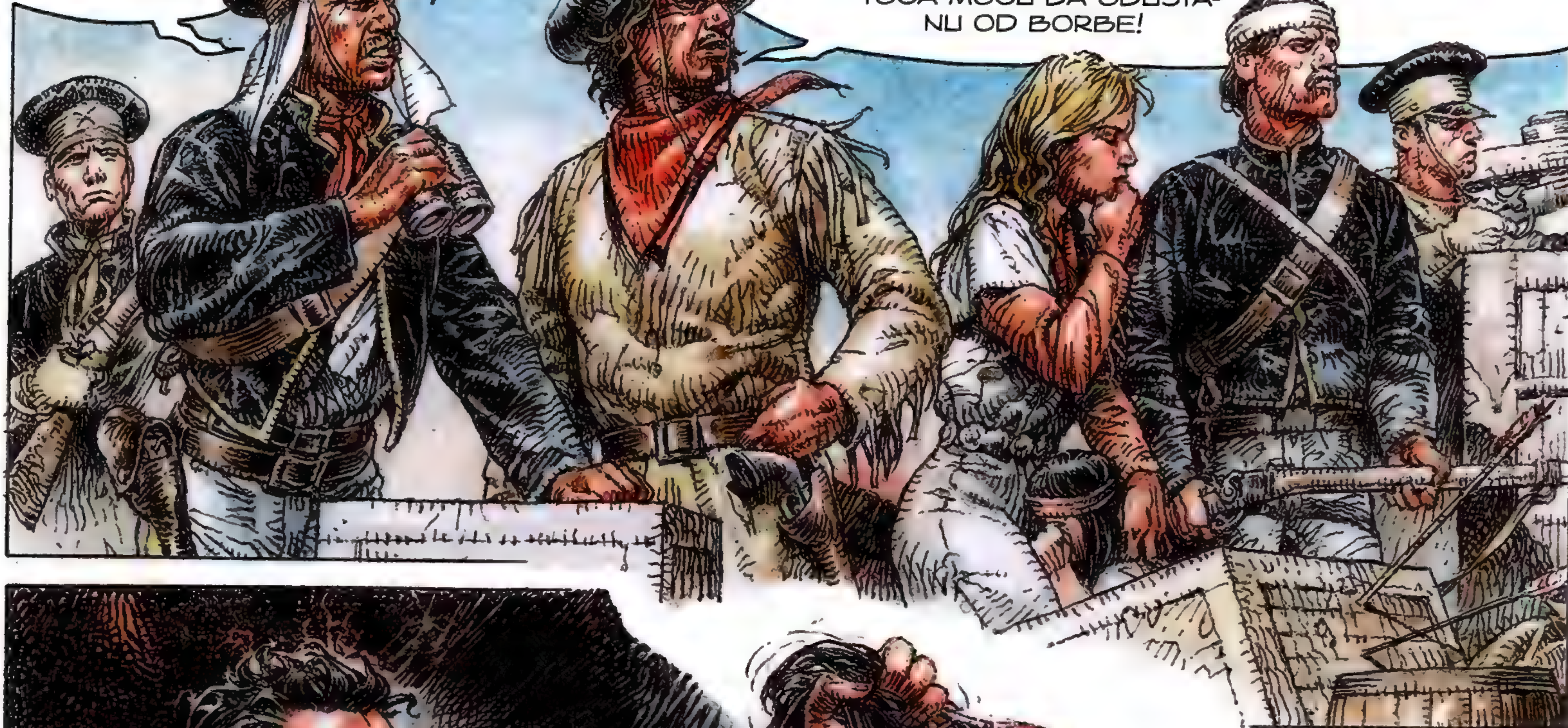

VA JH!
VAUH!
AAUUH!
IAAUH!
AHUU
AUH!
IIIAUH!!

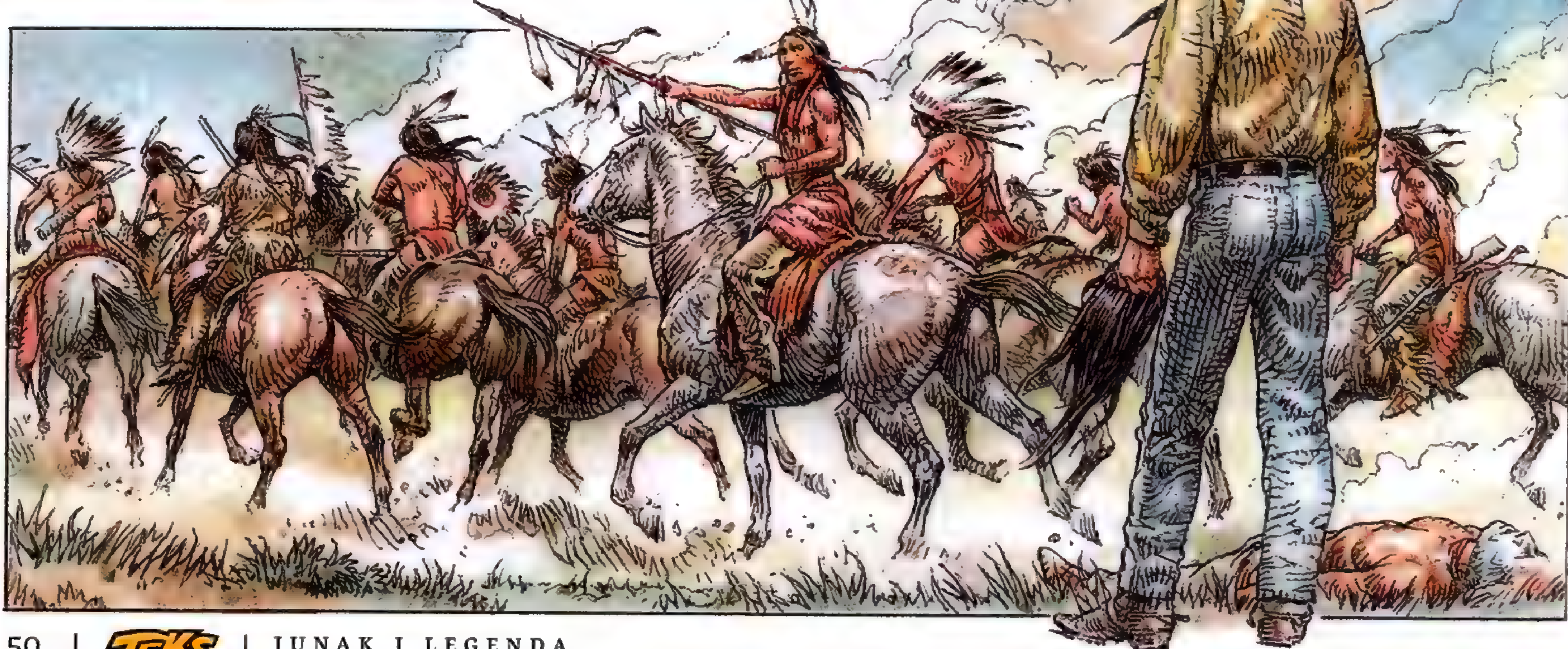

GLEDAJTE, OPKOLJAVAJU GA, PROKLETSTVO! SUOČITI SE SA ONIM INDIJANCEM NENAORUŽAN I PREPUSTITI SE NA MILOST TIM DIVLJACIMA BILA JE VELIKA LUDOST... GLUPOST! TEKS JE MRTAV ČOVEK!
NE PROGLAŠAVAJTE OVO GOTOVIM, PORUČNIČE. MOŽDA JOŠ MOŽE NEŠTO DA URADI... VIDIM GA TAMO... NEPOMIČNOG, ZAMIŠLJENOG... KLADIM SE DA RAZMIŠLJA...

PA DA! NIŠTA DRUGO SE NE MOŽE URADITI, TEKSE! TO NAM JE JEDINA NADA, I NEMA VIŠE VREMENA! MORAŠ TO DA URADIŠ, TEKSE, SADA! HAJDE, MOMČE MOJ, URADI TO!

GOSPODE BOŽE, NE MOGU DA VERUJEM! **SKALPIRAO GA JE!** ALI ON JE VARVARIN... ZAŠTO JE TO URADIO?
TAJ ČOVEK JE PRAVI DIVLJAK!
I JA BIH TO URADIO, PORUČNIČE! NAŠI ŽIVOTI ZAVISE OD TOG ČINA... OVO JE RAT CRNOG MESECA, I NJEGOVI RATNICI SU GA PRATILI U BROJNIM BITKAMA: TO SU KAJOVE I KOMANČI, INDIJANCI IZ RAVNICE! IMAJU SVOJ KOD PONAŠANJA! IZGUBIVŠI SKALP, VOĐA U POTPUNOSTI GUBI SVOJ AUTORITET, I ZBOG TOGA MOGU DA ODUSTANU OD BORBE!

S JAKIM KOMANČANSKIM NAGLASKOM, TEKS VILER URLA U SOPSTVENOM TRIJUMFU: ON JE POBEDNIK, ON JE UBIO I SKALPIRAO CRNOG MESECA, ON JE NOĆNI ORAO IZ PLEMENA NAVAHOA... RATNICI KAJOVE I KOMANČI MORAJU GA PAMTITI ZAUVEK!

SA APSOLUTNO PRIVIDNOM RAVNODUŠNOŠĆU, BANDA OKRENU KONJE I NAPUSTI POLJE. CRNI MESEC JE MRTAV, TO VIŠE NIJE NJIHOV RAT... SAMO JEDAN OD NJIH, JEDAN RATNIK, VEROVATNO VOĐA, OKRENUO SE DA POGLEDA... NJEGOV POGLED JE POGLED SNAŽNOG I DUBOKOG POŠTOVANJA PREMA TOM ČUDNOM BELOM ČOVEKU I NAVAHO RATNIKU, TOLIKO HRABROM...

NEVEROVATNO! INDIJANCI ODLAZE! IMALI STE PRAVO, KARSONE! IZGLEDA DA VAM DUGUJEM IZVINJENJE!

NJEMU TREBA DA SE IZVINITE, PORUČNIČE - TEKSU VILERU! VIDELI STE I SAMI, HILJADU MI BIZONA, DA JE TO BIO IZUZETAN PODVIG! SVI MU DUGUJEMO ŽIVOTE, NE ZABORAVITE TO... JA NEĆU NIKADA!

I KAO ŠTO VIDIŠ, NISAM ZABORAVIO! TO ŠTO SAM TI ISPRIČAO JESTE JEZIVA PRIČA, ALI TAKO JE TO BILO NA GRANICI: U TIM DIVLJIM OBLASTIMA BEZ ZAKONA ČOVEK NIJE IMAO MNOGO IZBORA, ALI TEKS JE UMEO DA RAZLIKUJE DOBRO OD LOŠEG I DA U SKLADU S TIM POSTUPA... BIO JE PRAVIČAN ČOVEK, RAZUMEŠ? ALI TO SAM TI VEĆ REKAO...

TEKS JE, OVO TI GARANTUJEM, UVEK BIO ISKRENI PRIJATELJ INDIJANACA! ON IH JE RAZUMEO... JEDNOM JE JEDAN GENERAL, ONA BUDALETINA ŠERMAN, REKAO: „JEDINI DOBAR INDIJANAC JE MRTAV INDIJANAC!" KAKVA SRAMOTNA REČENICA! INDIJANCI SU SE BORILI, BILI SU VRHUNSKI RATNICI... ALI TO SU RADILI KAKO BI PREŽIVELI, IMALI SU IZA SEBE SVOJE ŽENE, DECU, SELA... SVOJE TERITORIJE ZA LOV, SVOJ SVET... KOJI JE NESTAJAO... DANAS JE SVE GOTOVO... DA, KAO I NAŠ SVET, ALI TO JE DRUGA PRIČA... MMM...

MISTER KARSONE, JESTE LI DOBRO?

ŠTA KAŽEŠ? MA DA, SAMO SAM UMORAN. SAD IDI I ZAPIŠI SVE KAO ŠTO SAM TI ISPRIČAO... HOĆU DA OSTANEM SAM... OSTAVI ME! ZBOGOM!

MOŽEMO LI SE PONOVO VIDETI, MISTER KARSONE? TOLIKO JE TOGA ŠTO...

DA SE PONOVO VIDIMO? TJA... KO ZNA, DEČAČE... ŠTO DA NE! SVE JE MOGUĆE... MOŽDA... U NEKOM DRUGOM ŽIVOTU!

DOĐITE! HOĆU DA RAZGOVARAM S VAMA... JA SAM DIREKTOR OVOG INSTITUTA I UZEĆU VAM SAMO NEKOLIKO MINUTA.

OH, DA, NARAVNO, IZVINJAVAM SE, BIO SAM NAMETLJIV, ALI VIDITE, MISTER KARSON...

SAD ĆU SE JA POZABAVITI NJIM, MOŽETE MIRNO IĆI...

IZVINITE, ALI NISAM MOGAO DA NE ČUJEM VAŠ RAZGOVOR SA TIM STARCEM. PRIZNAJEM DA SAM BAŠ IZNENAĐEN... JER JE SA NAMA PRIČAO VRLO MALO! A OVDE JE VIŠE OD GODINU DANA... REKAO JE DA GA ZOVEMO KARSON I SAMO TOLIKO, NE ZNAMO NIŠTA DRUGO... NIJE DEMENTAN, PRIČE KOJE VAM JE ISPRIČAO SU FASCINANTNE, ALI UNEKOLIKO NEVEROVATNE. ZAŠTO STE TAKO ZAINTERESOVANI? JESTE LI PISAC?

JESAM, I VOLEO BIH DA PIŠEM O DIVLJEM ZAPADU... ZALJUBLJENIK SAM U TAJ IZUZETNI PERIOD VAŠE ISTORIJE... ITALIJAN SAM, DOŠAO SAM U AMERIKU I PROŠAO ZAPAD UZDUŽ I POPREKO DA BOLJE UPOZNAM TEMU I POTRAŽIM ZANIMLJIVE PRILIKE, ALI NISAM NAŠAO NIŠTA ŠTO BI ME STVARNO INSPIRISALO! RAZOČARAN, SPREMAO SAM SE DA ODUSTANEM OD SVOJIH PLANOVA I VRATIM SE U ITALIJU KADA SAM, PARADOKSALNO, UPRAVO OVDE U NJUJORKU PRONAŠAO ONO ŠTO SAM TRAŽIO... MENI JE TAJ STARAC NEPROCENJIVO BITAN!
DA, DA, ODLIČNO RAZUMEM...

...ALI SHVATILI STE DA TAJ ČOVEK IMA BUJNU MAŠTU? PRIČA O STVARIMA KOJE SE NIKADA NISU DOGODILE... TRAŽI DA GA ZOVEMO KARSON, A PRAVI KIT KARSON, ONAJ ISTORIJSKI, UMRO JE U NJU MEKSIKU '68. SVE JE TAKO APSURDNO... I TAJ TEKS VILER JE SAMO UOBRAZILJA: ZAISTA IZUZETAN LIK, VRLO ZANIMLJIV, PRIZNAJEM, ALI NIJE STVARAN... ON JE SAMO MIT, LEGENDA!

SVESTAN SAM TOGA! ALI MENI JE TO NEVAŽNO... U PRIČAMA TOG STARCA NAPOKON SAM PRONAŠAO ONO ŠTO SAM HTEO... BAŠ O TOM LIKU... TEKSU VILERU, LEGENDARNOM MITU, JA ĆU PISATI SVOJE PRIČE... A UZ TO, KAO ŠTO I SAMI ZNATE, NA DIVLJEM ZAPADU, IZMEĐU STVARNOSTI I LEGENDE, UVEK POBEĐUJE LEGENDA!

RECITE MI SVOJE IME! VOLEO BIH DA JEDNOG DANA IMAM TO ZADOVOLJSTVO DA ČITAM VAŠE KNJIGE. KAKO SE ZOVETE? KAŽITE MI!

OH, IZVINITE... ISTINA, NISAM SE NI PREDSTAVIO... ZOVEM SE BONELI, DOKTORE... BONELI!
KRAJ

TEKS

FRONTERA!

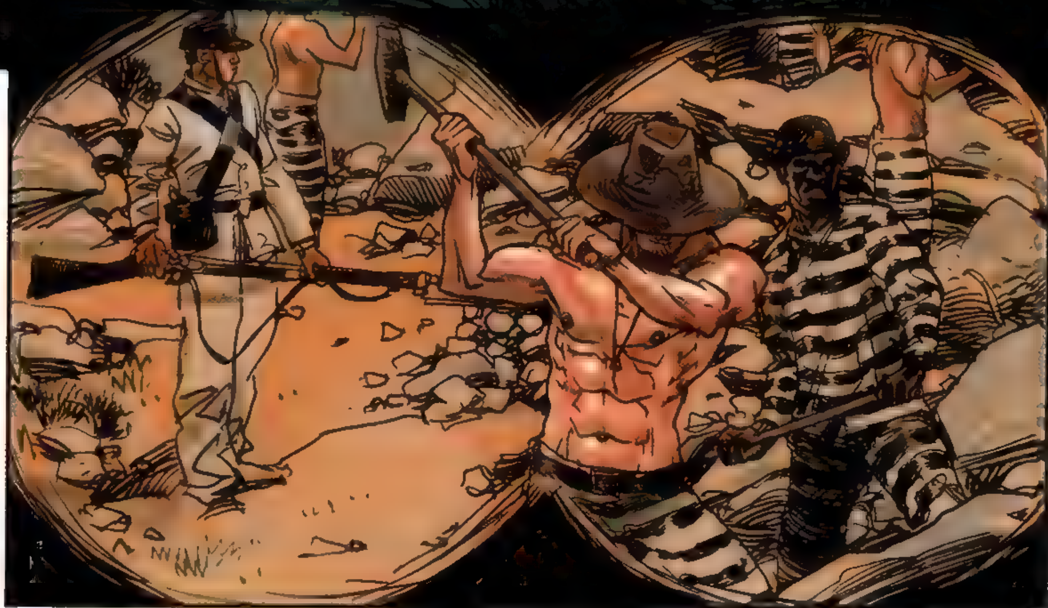
FRONTERA!

Ideja i scenario: **Mauro BOZELI**
Crtež i boja: **Mario ALBERTI**

MAURO BOZELI rodio se u Milanu 30. avgusta 1953. i od detinjstva je gajio sklonost ka pripovedanju. Ovaj bibliotekar, prevodilac i pisac, svoju saradnju sa Serđo Boneli Editore počinje kao pomoćnik Đanluiđija Bonelija, tate Teksa Vilera, i poput svog maestra, pripoveda u herojskom duhu klasičnih avantura Aleksandra Dime i epskom vizijom vestern filmova Džona Forda. Godinama je pisao za serijale *River Bil, Mali rendžer, Mister No, Dilan Dog*, a sa Đanluiđijem Bonelijem realizovao je svoju prvu priču o Teksu „Nevidljiva pretnja" *(La minaccia invisible)*. Godine 1994, u Italiji je objavljena epizoda „Karsonova prošlost" *(Il passato di Carson)*, koju je za njega ilustrovao Karlo Rafaele Marčelo, i koja je odmah postala pravi mali klasik u sagi o Teksu. Iste godine njegova priča „Nestali istraživač" *(L'esploratore scomparso)* potvrđuje početak Zagorovog „preporoda", na čemu je radio zajedno sa Morenom Buratinijem, svojim kancelarijskim kolegom. Godine 2000, sa Mauricijom Kolombom stvara *Dampira*, horor serijal pun istorijsko-društvenih tema. Za izdavačku kuću Mondadori 2011. objavljuje roman „Teks Viler – Roman mog života". Od 2012. se kao glavni urednik brine o Teksu, i nastavlja posvećeno i privrženo da piše njegove dogodovštine. Do danas je objavio više od trideset pet hiljada stranica stripa.

MARIO ALBERTI rođen je u Trstu, 7. maja 1965. Pohađao je prirodno-matematičku gimnaziju u svom gradu, a onda se seli u Milano, gde upisuje Fakultet za ekonomiju i trgovinu, na kojem diplomira tezom o distribuciji u strip-izdavaštvu. Verovatno je upravo takvo iskustvo razlog što postaje eklektični autor koji je u stanju da prelazi sa crteža naučnofantastičnih svemirskih brodova na prašnjave puteve Divljeg zapada, posute vrućim olovom. Njegov stil je – baš kao i ime njegovog poslednjeg kompletno autorskog serijala, *Cutting Edge* (koji je u Italiji objavio Panini Comics) – „oštrica" koja može da zagrebe po emocijama čitalaca svih uzrasta i porekla. U njegovoj biografiji su i saradnje sa francuskim (Les Humanoïdes Associés, Glénat, Delcourt), kao i američkim izdavačkim kućama (DC Comics, Marvel). Sposobnost izazivanja prave eksplozije u sledu događaja na stranicama stripa, filtrirana kroz bonelijevsku školu (1993. počeo je saradnju sa Serđo Boneli Editore, ušavši u tim *Nejtana Nevera* i *Legz Viver* – na kojoj se 1999. okušao i kao scenarista), postala je prepoznatljiva odlika njegovog umetničkog nadahnuća.

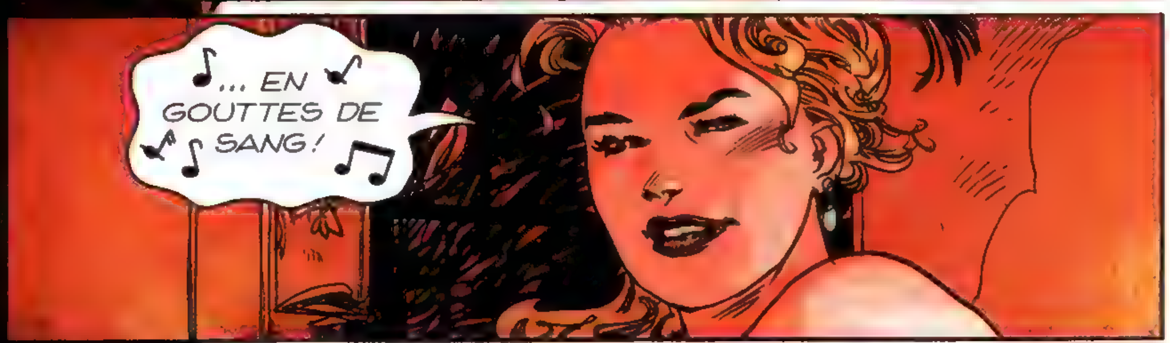

TEATRO ALHAMBRA

CERISES D' AMOUR AUX ROBES VERMEILLES... TOMBANT SUR LA MOUSSE...

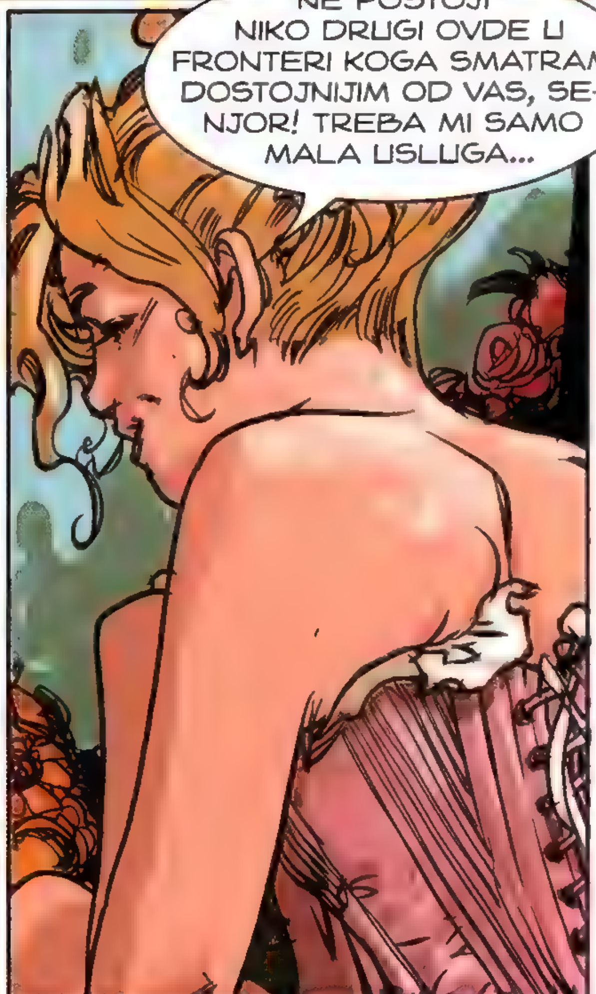

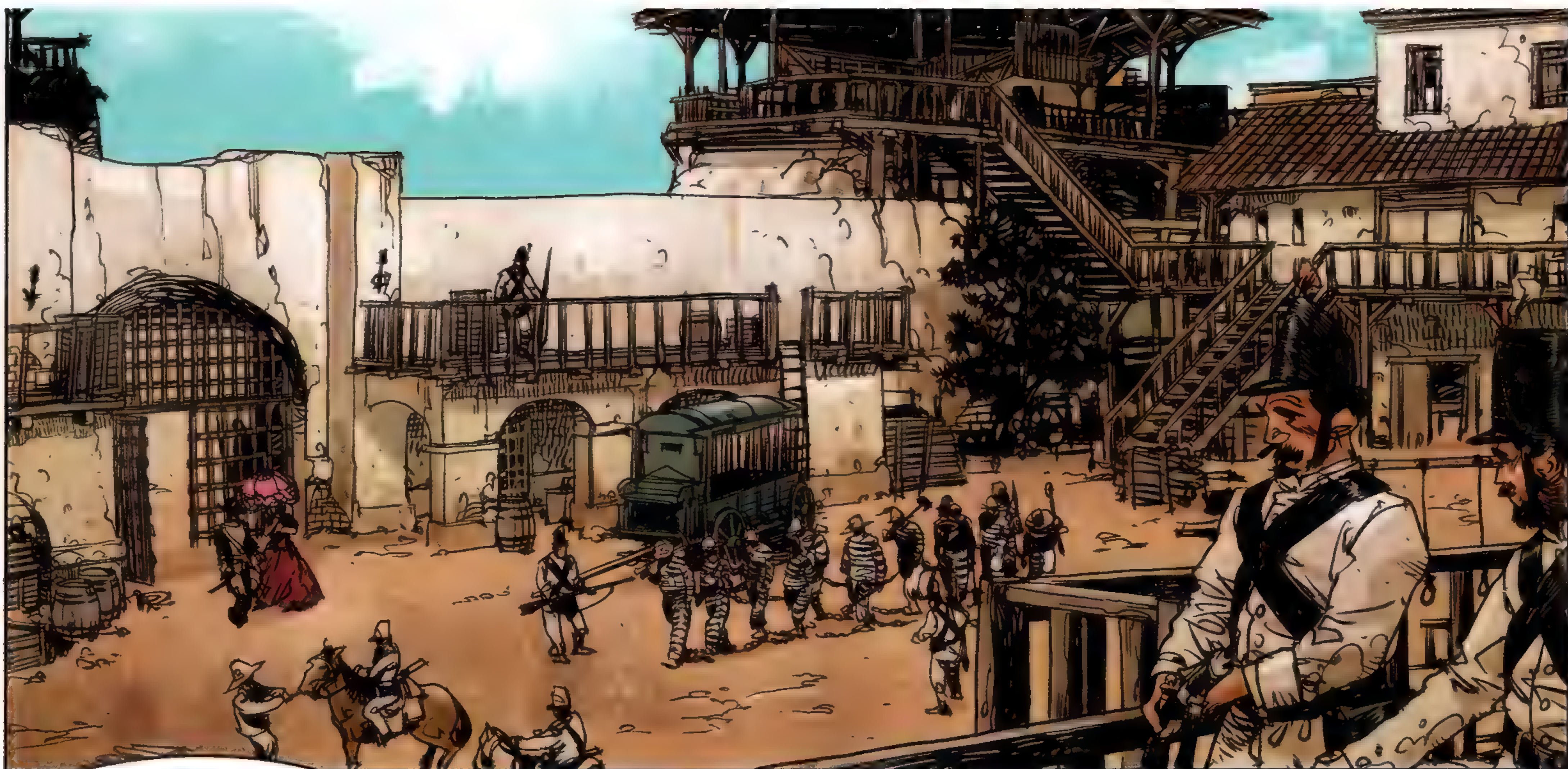

... EN GOUTTES DE SANG!

OVDE NE MOŽE DA SE DIŠE OD MIRISA CVEĆA! PONOVO *MONSIEUR* SA MONOKLOM?
KAPETAN LIJERO JE VAŽAN ČOVEK OVDE U FRONTERI! GREŠITE ŠTO GA IGNORIŠETE, SENJORITA!
OVO JE NJEGOVO SREĆNO VEČE! RECI MU DA MOŽE DA DOĐE, MANUELA!

MADEMOISELLE BLANŠ, ZA MENE JE VELIKA ČAST...

ČAST JE OBOSTRANA, KAPETANE! TOLIKA POSVEĆENOST ZASLUŽUJE NAGRADU!
DAKLE... MOGU DA SE NADAM?

NE POSTOJI NIKO DRUGI OVDE U FRONTERI KOGA SMATRAM DOSTOJNIJIM OD VAS, SENJOR! TREBA MI SAMO MALA USLUGA...

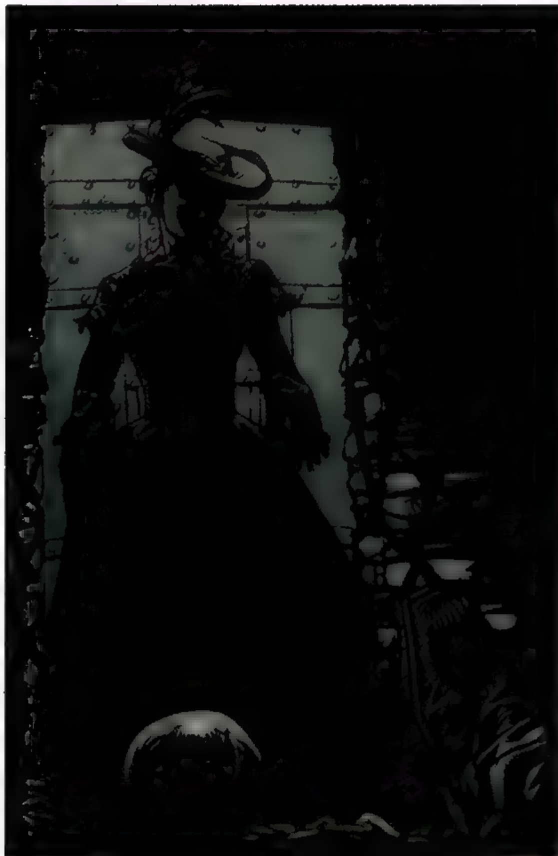

ČUDAN VAM JE ZAHTEV, *MADEMOISELLE!* ZATVOR NIJE PRIKLADNO MESTO ZA MLADU ŽENU...
VEĆ SE POVLAČITE, SENJOR? TOKOM PARISKE KOMUNE, MOJ VOLJENI GENERAL MI JE DOZVOLJAVAO DA PRISUSTVUJEM STRELJANJIMA!

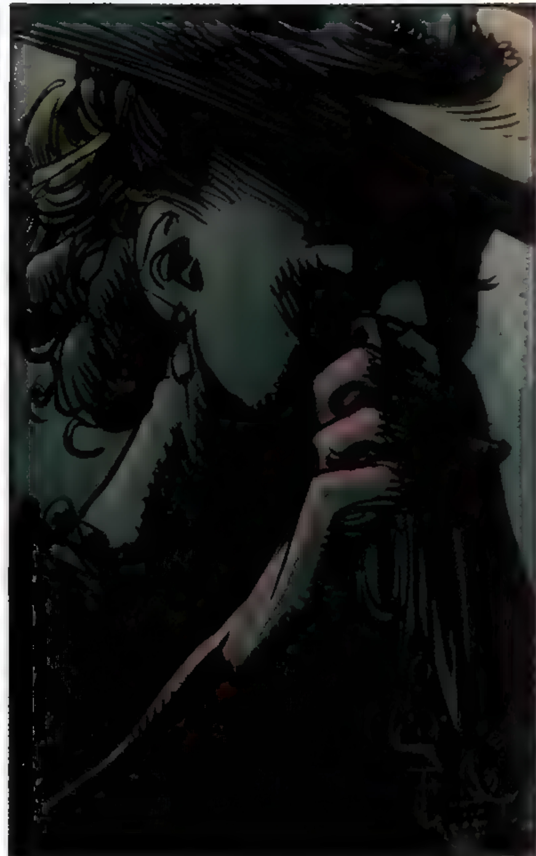

LEPA I OKRUTNA! ALI PAZITE! IAKO OKOVAN, GRINGO JE ZVER! BIČUJU GA NAJMANJE JEDNOM NEDELJNO!
SVIĐAJU MI SE ZVERI U KAVEZU!

TREBA LI DA BUDEM LJUBOMORAN?
JAČI STE VI KOJI GA DRŽITE U KAVEZU, *MON CAPITAINE!* JEDVA ČEKAM OVU NOĆ!

SENJORITA ĆE UĆI SAMA! ALI TI OSTANI UZ VRATA! AKO JOJ SE NEŠTO DOGODI, ODGOVARAĆEŠ!
DA, SENJOR!

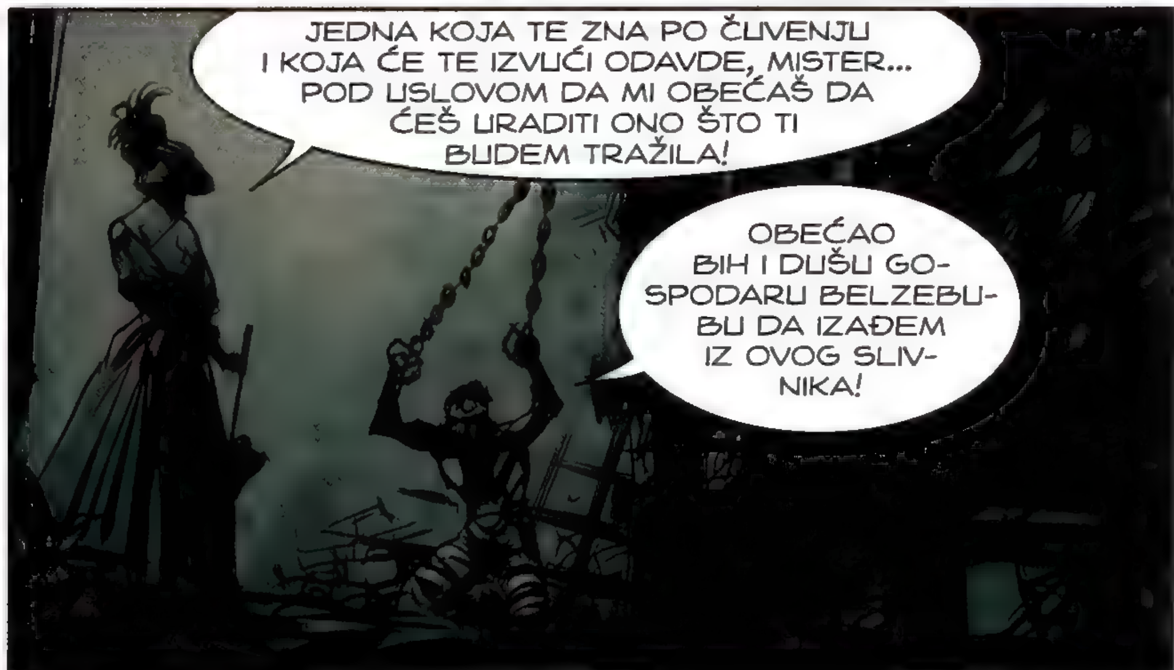
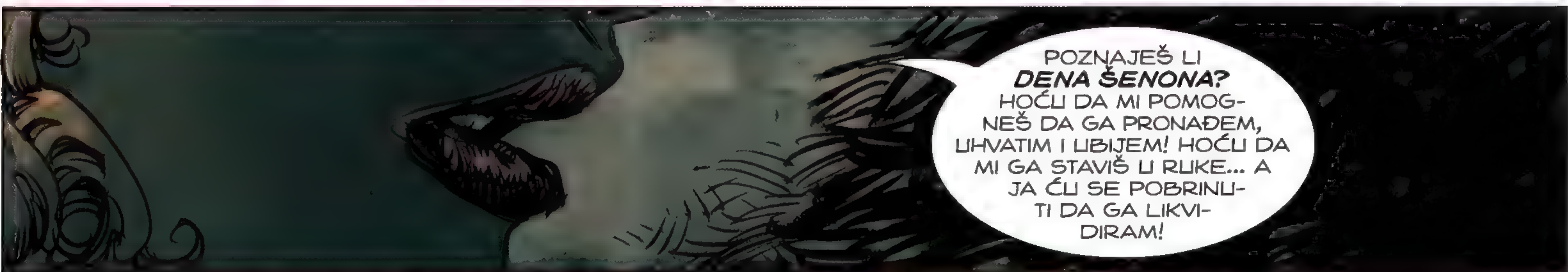

UFF! KAKVA ŽENA!

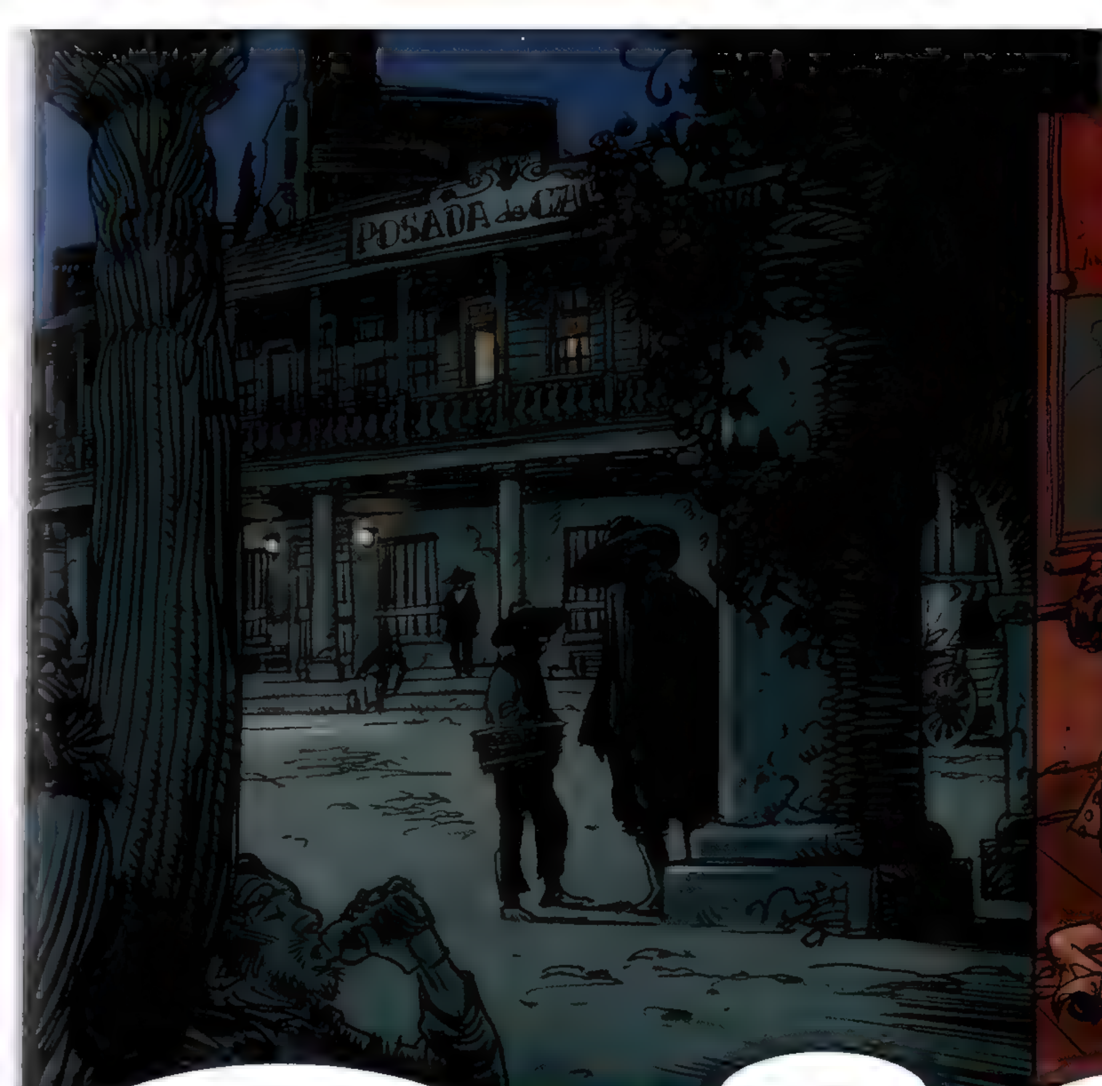

MOŽE LI SE ZNATI KO SI, DOĐAVOLA?

MORA DA SI OPASAN... UVEK U LANCIMA... OSIM KAD TE IZVODE DA TUCAŠ KAMENJE!
TO JE ZABAVNO! ZDRAV ŽIVOT NA ČISTOM VAZDUHU!

JOŠ TI NISU SLOMILI DUH!
MORALI BI DA ME UBIJU... ALI PRVO BIH JA UBIO NJIH! DELUJEŠ OBAVEŠTENO U VEZI SA MNOM... PONAVLJAM: KO SI, DOĐAVOLA?

JEDNA KOJA TE ZNA PO ČUVENJU I KOJA ĆE TE IZVUĆI ODAVDE, MISTER... POD USLOVOM DA MI OBEĆAŠ DA ĆEŠ URADITI ONO ŠTO TI BUDEM TRAŽILA!
OBEĆAO BIH I DUŠU GOSPODARU BELZEBUBU DA IZAĐEM IZ OVOG SLIVNIKA!

POZNAJEŠ LI ***DENA ŠENONA?*** HOĆU DA MI POMOGNEŠ DA GA PRONAĐEM, UHVATIM I UBIJEM! HOĆU DA MI GA STAVIŠ U RUKE... A JA ĆU SE POBRINUTI DA GA LIKVIDIRAM!

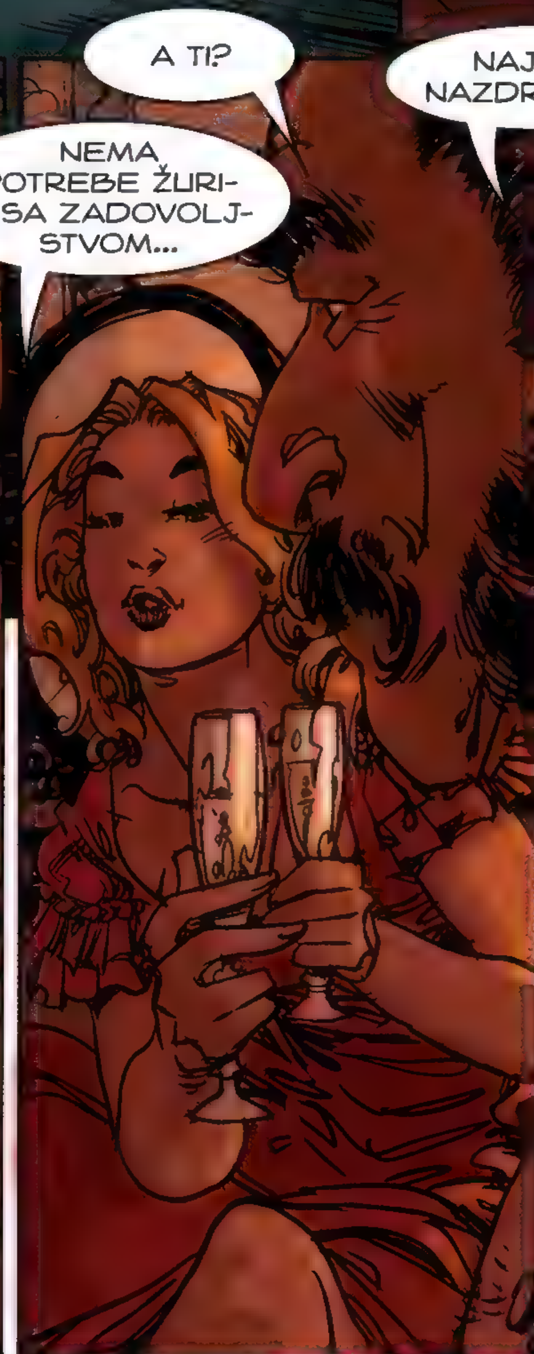
MORA DA SI LUDA! ILI SAM LUD JA ČIM TE SLUŠAM! ALI ŠTA IMAM DA IZGUBIM... NASTAVI, PRETVORIO SAM SE U UVO!

POSADA

TRAŽILA SI DA OBUČEM UNIFORMU...

...DA BI MI JE ODMAH SKI-NULA!
I TO TI SE NE SVIĐA, *MON CHÉRI?*

NARAVNO DA MI SE SVIĐA! URADIO SAM SVE KAKO SI REKLA, MAČKICE! UZEO SAM DVA SLOBODNA DANA DA BUDEM SAMO SA TOBOM!

A TI?
NEMA POTREBE ŽURI-TI SA ZADOVOLJ-STVOM...
NAJPRE NAZDRAVIMO!

TI-IN

AKO ŽELIŠ DA UPOZNAŠ JOŠ NEKOG UBICU... SAMO RECI... ZA TEBE ĆU NAREDITI DA IH BIČUJU, STRE-LJAJU...

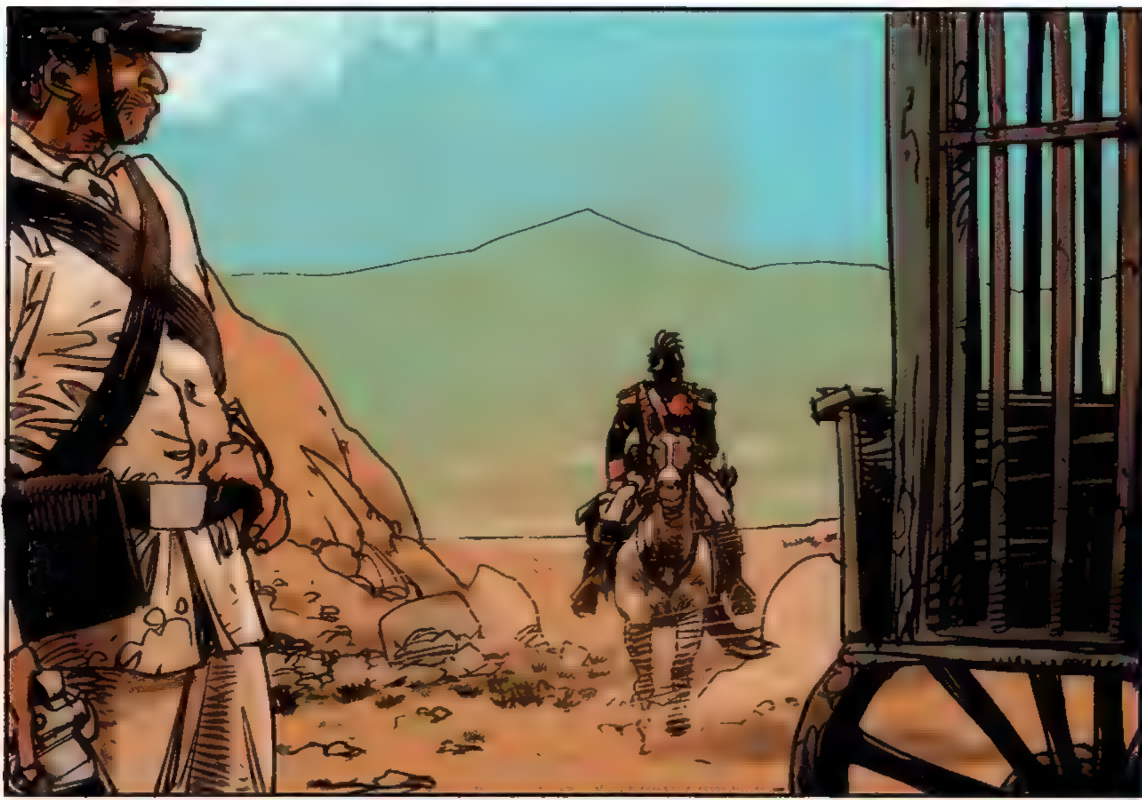

...ČAK I ŽIVE SEKU AKO TI... ALI... ALI ŠTA...?
SMIRI STRASTI, SVI-NJO!

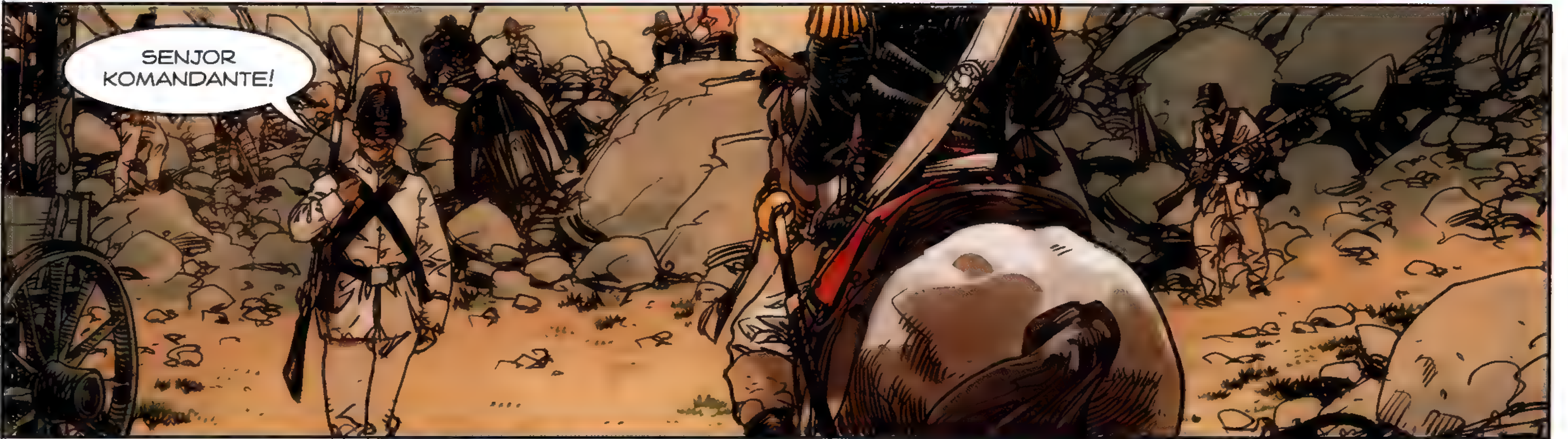

KRAŠ!

ADIÓS, KRETENU!

PLEASE
Do Not Disturb

ONO JE...

SENJOR KOMANDANTE!

ALI?! VI NISTE...

BANG

AAH!

BANG
AH!

CARAY!

THUD
AH!

NAZAD! OSTANITE TU!

AHH!

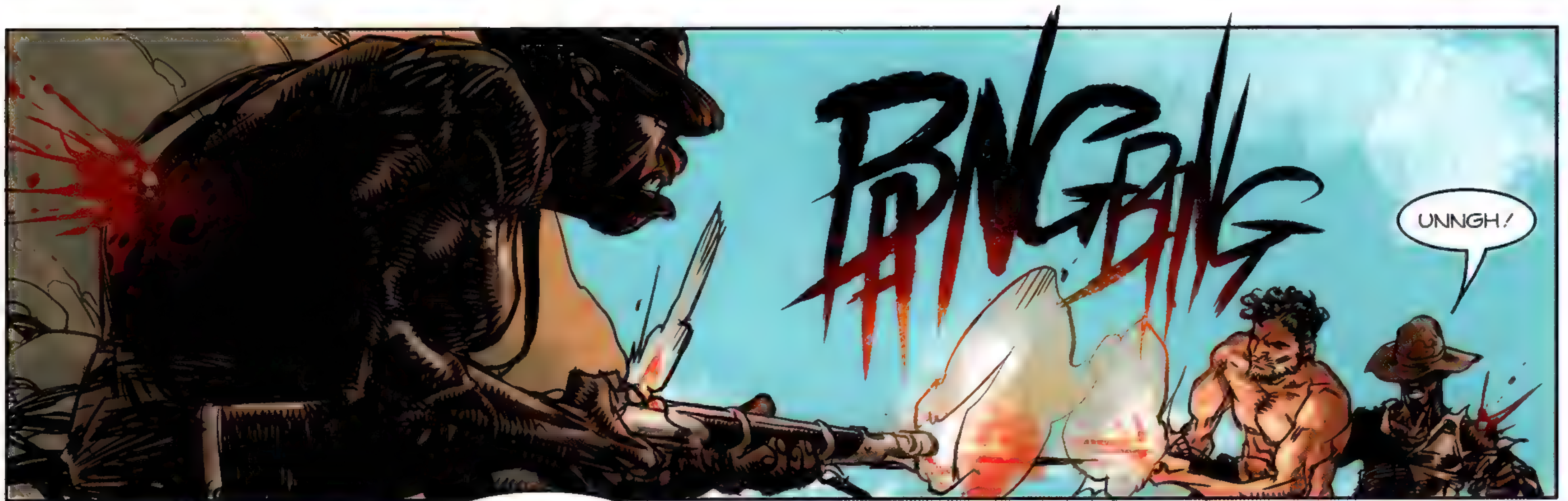

AAAAGH!

TOK
UH!

OSTAVI PUŠKU TU GDE JE I BEŽI! AKO TE NE UBIJEM JA, UBIĆE TE ONI!

ŠTA RADIŠ? ZAŠTO GA NE DOKRAJČIŠ? DIĆI ĆE UZBUNU!
UZBUNU SU VEĆ DIGLI, TIKVANE! ZATVOR JE POLA MILJE ODAVDE! ČULI SU PUCNJE!

UVEK SI MI IŠAO NA ŽIVCE, GRINGO! CRKNI!

BANG BANG
UNNGH!

U KOLA, BRZO!

DOĐI!

I ON?
SEM I JA SMO POPRILIČNO VEZANI... LAN-CIMA!

JAAAH!

OD REČI SI! NAJISKRE-NIJE, NE BIH DAO NI NOVČIĆ DA ĆEŠ USPETI U SVEMU, DEVOJKO!

TO... TO JE ŽENA?!
MISLIM DA SI PROVEO PRE-VIŠE VREMENA U ZATVORU, SEME! ŽENA JE, NARAVNO... I TO-LIKO JE SPO-SOBNA...

...DA JOJ JA NEĆU NI BITI POTREBAN ZA NJE-NU OSVE-TU!
PAZI! AKO SAMO PROBAŠ DA POVUČEŠ SVOJU REČ, PUCAĆU U KONJE I OSTAVITI VAS DA POCRKATE OVDE!

U PRAVI ČAS!

MNOGO JE BOLJE, ZAR NE?
PRIČAJ U SVOJE IME! JA SAM PRIMIO METAK NAMENJEN TEBI!
KOLIKO PRIČE OKO JEDNE OGREBOTINICE...

ČINJENICA JE DA PROKLETO PEČE I...
!

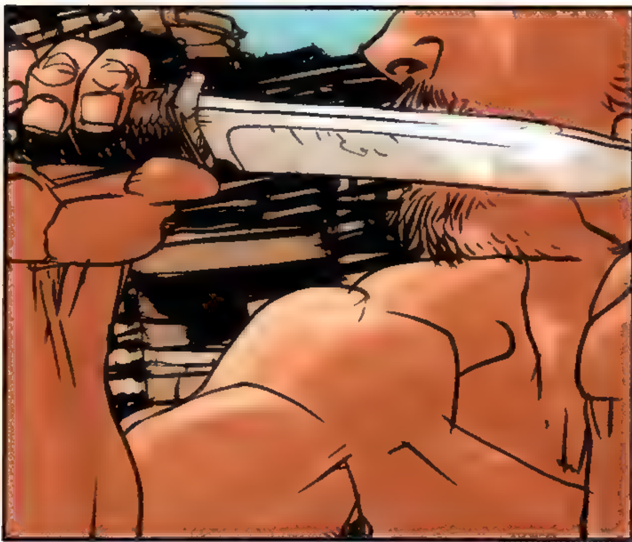

I MENI JE BOLJE BEZ UNIFORME ONE SVINJE! KAD STE SE POSLEDNJI PUT KUPALI, MOMCI? SAVETUJEM I VAMA SKOK U AROJO, AKO ŽELITE DA NASTAVIMO LEPO DA SE SLAŽEMO!

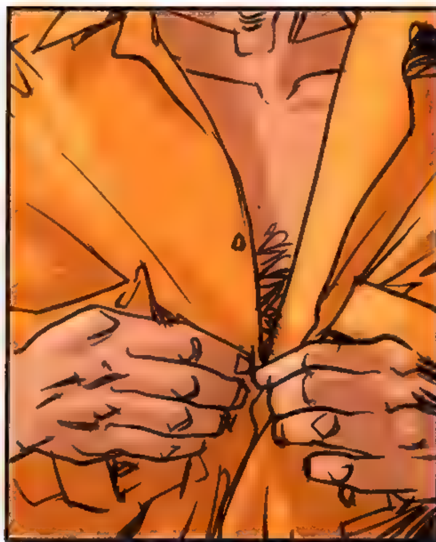

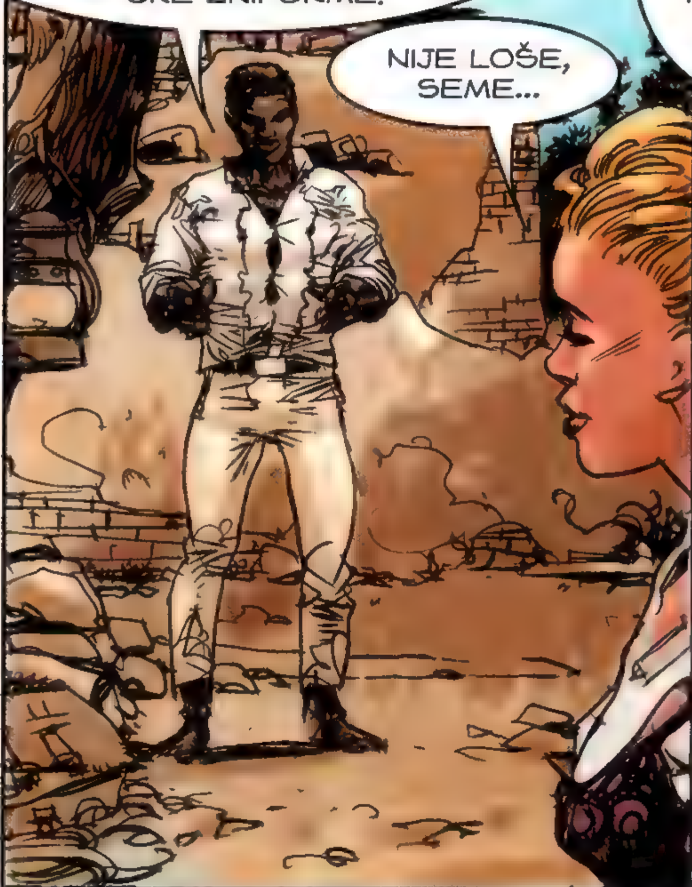

BATALITE TE PRNJE!

SEM MOŽE DA OBUČE LIJEROVU ODEĆU, IAKO ĆE MU BITI TESNA. ZA TEBE, DRUŽE, DONELA SAM OVO!

HMM... ZNAŠ MI UKUS, KOLIKO VIDIM...

NE MOGU REĆI DA MI JE BAŠ UDOBNO... ALI JE SVAKAKO BOLJE OD ZATVORSKE UNIFORME!
NIJE LOŠE, SEME...

...A ŠTA MISLIŠ O NJEMU? ČOVEKU KOJI ĆE MI POMOĆI U MOJOJ OSVETI...

...TEKSU VILERU!

SAD VIŠE NEMAM NIKAKVE SUMNJE!
NEĆE TI BITI LAKO DA DOĐEŠ NADOMAK DENA ŠENONA! ZAŠTO GA ŽELIŠ MRTVOG?

UBIO MI JE OCA.

NE TREBA NIŠTA DA DODAŠ.
TI SI POSTAO ODMETNIK KAKO BI OSVETIO SVOG, TEKSE!

DA. I RADEĆI TO, POUBIJAO SAM NEKE RURALESE, ŠTO ME JE UVALILO U PROBLEME DOLE U MEKSIKU!
HEJ! MOGU LI DA ZNAM KO JE, KOG ĐAVOLA, TAJ DEN ŠENON?

RENDŽER IZ TEKSASA!

MOJ OTAC, DŽON DŽARO, POREKLOM JE BIO IZ FRANCUSKE LUIZIJANE... BIO JE DOBAR PRIJATELJ POKOJNOG PREDSEDNIKA HJUSTONA... UPRAVO ON GA JE POSLAO U POLITIČKU MISIJU U FRANCUSKOJ, GDE JE UPOZNAO MOJU MAJKU...

...I TAKO SAM U PARIZU ROĐENA JA. UMETNIČKO IME POD KOJIM NASTUPAM NA SCENI, BLANŠ DENOEL, ZAPRAVO JE IME MOJE MAJKE, KOJA JE UMRLA DONOSEĆI ME NA SVET...

PLESAČICA KOJA TAKO DOBRO KORISTI ORUŽJE?

ODRASLA SAM U AMERICI, NA RANČU KRAJ RED RIVERA, I TATA ME JE ODGAJAO KAO DEČAKA!

UHM!

NAŠA BLANŠ IMA VIŠE OD JEDNOG TALENTA. I PITAM SE ZAŠTO PONOVO NE UPOTREBI SVOJE PLAVE OČI KAKO BI ZAVELA I ŠENONA I ZABOLA MU NOŽ U SRCE!

TO BI HTEO, TEKSE?

DA OBAVIM SVE BEZ TEBE? IPAK, JEDNA PTIČICA MI JE REKLA DA TI JE ŠENON SMESTIO, PREDAVŠI TE TVOJIM NEPRIJATELJIMA RURALESIMA! I TI SI, POPUT MOG OCA, NOSIO SREBRNU ZVEZDU!

SVAKO MALO JE OSTAVIM, A ONDA PONOVO UZMEM. KO JE NOSIO ZVEZDU TEKSAŠKIH RENDŽERA OSTAJE RENDŽER ZAUVEK! ZAŠTO SUMNJAŠ NA ŠENONA?

POSLE GRAĐANSKOG RATA, NAKRATKO JE KORPUS BIO POD KONTROLOM UNIJE. TEKSAS JE BIO ROBOVLASNIČKA DRŽAVA I DA BI KONTRIRALA RASISTIMA, VLADA JE ANGAŽOVALA MNOGO OBOJENIH RENDŽERA...

NEKI OD NJIH SU UBIJENI, A OSTALI PRETNJAMA PRIMORANI DA DAJU OSTAVKE... ZBOG TOGA JE MOJ OTAC MRTAV. ZATO ŠTO SU ZA NJEGA SVI LJUDI BILI JEDNAKI I HTEO JE DA PRIJAVI UBICE. ZNAM DA SI SE I TI BORIO PROTIV ROBOVLASNIKA, TEKSE!

DA, BIO SAM UZ SEVER. DEN ŠENON JE PAK BIO VATRENI JUŽNJAK... I NIJE SE PREDOMISLIO. SAZNAO JE DA SAM POKUŠAVAO DA DOKAŽEM NJEGOVU ODGOVORNOST ZA TA UBISTVA...

ZBOG TOGA TE JE SREDIO? DOĐAVOLA!

IMA TRULEŽI ČAK I MEĐU RENDŽERIMA...

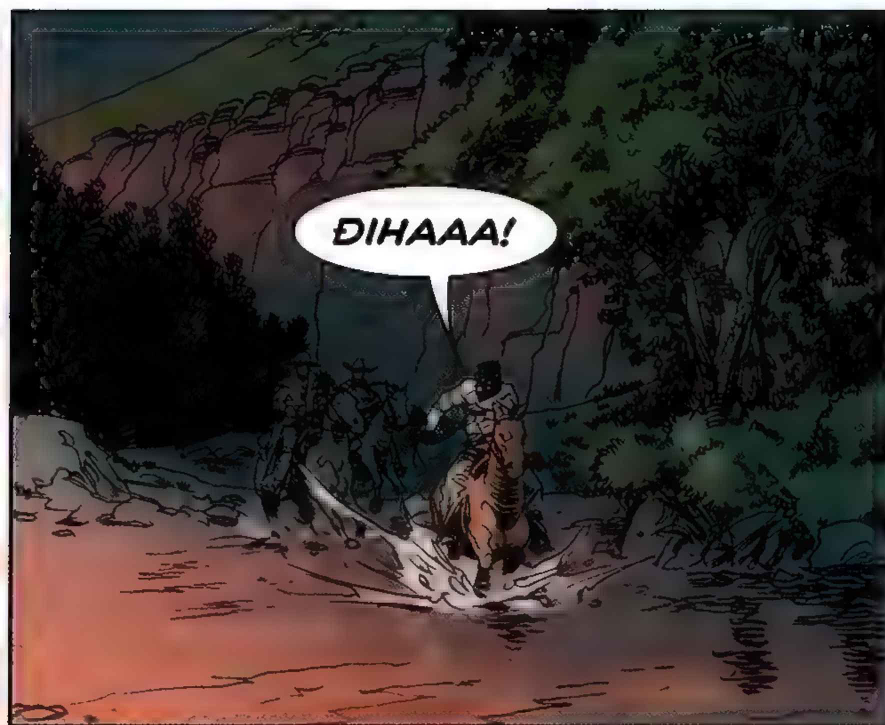
PONEKA CRVLJIVA JABUKA... KOJA, MEĐUTIM, PRETI DA ZATRUJE CELU KORPU!

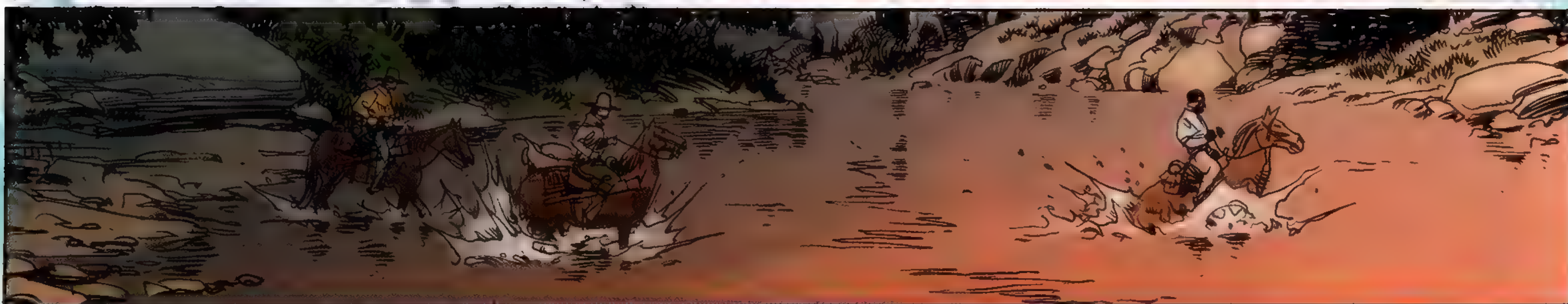
ELIMINISANJE ŠENONA BEZ OBJAVLJIVANJA NJEGOVIH ZLODELA NEĆE BITI DOVOLJNO, TEKSE, AKO HOĆEŠ DA OČISTIŠ TU KORPU JABUKA OD CRVA... TREBA VRATITI ČAST KORPUSU RENDŽERA, MOM OCU... I TEBI SAMOM!

GLEDAJTE!

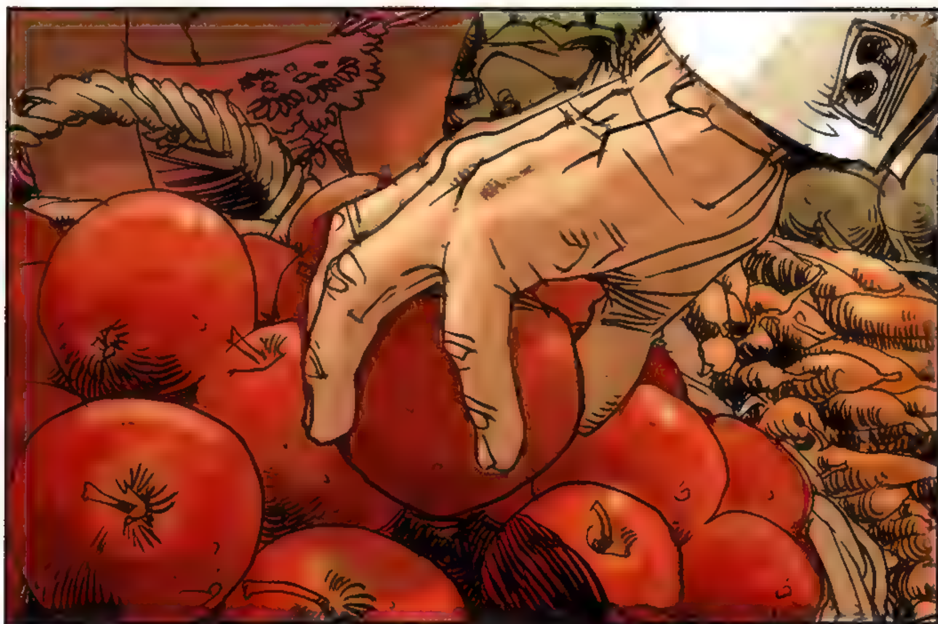
GREŠIM LI... ILI JE TA REKA... TA REKA...

OSTIN, TEKSAS.

ZA VAS JE UVEK GRATIS, KAPETANE ŠENONE!
BOG TE BLAGOSLOVIO, KARMEN!

DELUJE KAO SIMPA-TIČAN TIP, OMI-LJEN MEĐU LJUDIMA...
HOTEL

...I ŽIVI U ŠTABU RENDŽERA! DO TAMO SAM GA PRATIO!
IAKO GA SVI VOLE, RA-DIJE BIRA DA BUDE DOBRO ZAŠTI-ĆEN!
OVIM SI OTPLATIO SVOJ DUG PREMA NAMA, SEME! NIJE POTREBNO DA DODATNO RI-ZIKUJEŠ!

VEĆ HOĆETE DA ME SE OTARA-SITE? TO KOPILE JE UBIJALO LJUDE MOJE RA-SE, ZAR NE? A ZATIM, GDE BISTE VI DA JA IDEM?

MOŽDA MOGU BITI OD KORISTI...
ŠTO SE TOGA TIČE, IMAO BIH IDEJU...

TEXAS RANGERS
HEADQUARTERS

GOSPODE BOŽE! ZNAČI, TVOJE IME BI BILO...

SAMJUEL, GOSPODINE! BRAT RETA HOSKINSA...

PRE DVE GODINE MI JE PISAO DA SE PRIKLJUČIO RENDŽERIMA. POSLE NISAM VIŠE ČUO VESTI OD NJEGA!
EHH... BOJIM SE DA MORAŠ BITI JAK, MOMČE!

TVOJ BRAT JE PAO KAO JUNAK...

ZNAČI, CRNA NJUŠKA JE IMALA BRATA!

KO BI TO POMISLIO!
I TAJ IDIOT HOĆE DA SLEDI NJEGOV PRIMER! MAJOR JE PROBAO DA GA ODGOVORI, ALI ON HOĆE DA SE PRIKLJUČI... ŠTA ĆEMO, ŠENONE?
OTKRIJTE GDE SE NALAZI. UPOTREBIĆEMO EFIKASNIJE METODE UBEĐIVANJA...

BIO JE OVDE CELO VEČE! SLJUŠTIO JE FLAŠU I PO TEKILE!
MUY BIEN! TI OSTANI OVDE ISPRED, AMI-GO...
MISLIM DA NIKAD NISAM VIDEO OVAJ LO-KAL, VIN-SE...
OBIČNA ZEMLJORADNIČKA JAZBINA! POSEĆUJEŠ LI ČESTO MEKSIČKI DEO GRADA, GASE?

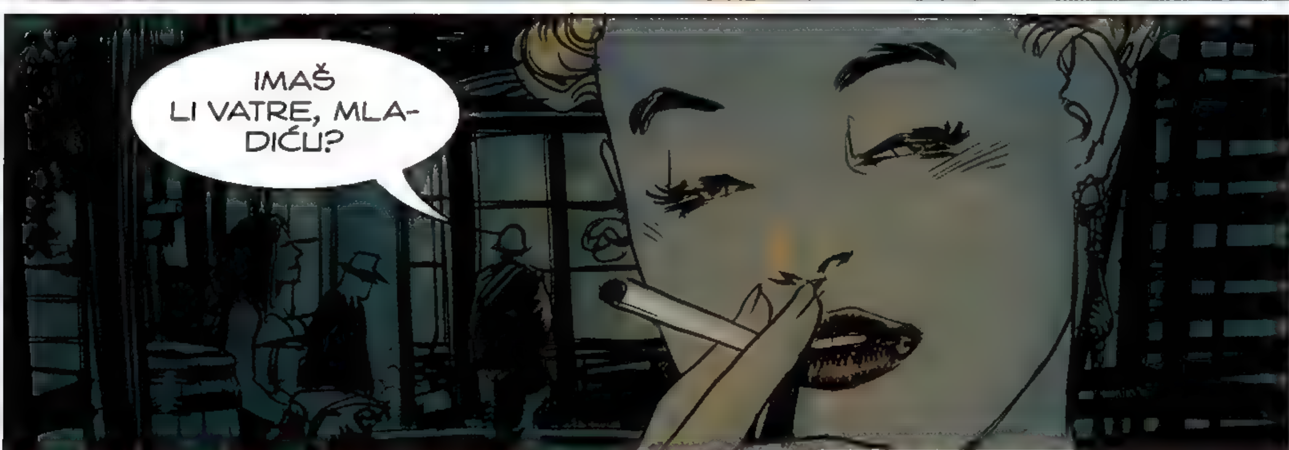

PONEKAD...
ZBOG SENJORITA, PRETPOSTA-VLJAM...

EVO NAŠEG ČO-VEKA!

HOĆEŠ DA PIJEŠ SA MNOM, SENJOR?
SKLANJAJ SE!

HEJ!

IMAŠ LI VATRE, MLA-DIĆU?

TI NISI MEKSIKANKA... ŠTA RADIŠ OVDE, DUŠO?
HOĆEŠ DA ZNAŠ?

KLIK

JEDAN POKRET, JEDNA REČ... I PROSUĆU TI UTROBU!

MRTVO VEČE!
I BOLJE JE TAKO! UZMI FLAŠU SA ŠANKA, GASE! OD PRIČA-NJA SE SUŠI GRLO...

...A TI I JA TREBA DU-GO DA PRIČAMO, VREĆO UGLJA! ČUJEŠ LI ME?

I TE KAKO!

ŠTA DOĐ...?
NEMOJ, VINSE!

DVOJICA IH JE!

TROJE!
TLAK

ŠTA OVO ZNAČI?
DA STE TI I TVOJI PRIJATELJI PROGUTALI MAMAC, VINSE.

TEKS VILER!

SKIDAJ OPASAČE! IMAM MALO STRPLJENJA ZA NITKOVE I ŽARKU ŽELJU DA POVUČEM OBARAČ!

TUMM

SKUPI IH, MANUELA!
DA, SENJORITA!

NEĆEŠ SE GLATKO IZVUĆI IZ OVOGA, TEKSE! MI SMO RENDŽERI! A TI? MISLIŠ DA JE KARIJERA KRIMINALCA ISPLATIVIJA?
MOŽDA BISTE U VEZI S TIM MOGLI DA MI ODRŽITE NEKU LEKCIJU, AMIGO...

ŠTA TO INSINUIR... UH!
TOK

VI SEDITE TU I UŽIVAJTE U PREDSTAVI, OMBRES!

SMAK

KRASS!!!

STO MU GROMOVA! MISLIO SAM DA JE OVAJ NITKOV ČVRŠĆI! MORAMO DA POMERIMO ISPITIVANJE ZA KASNIJE! OTVORI KAPAK, MANUELA!

DOBRO SE NASPAVAJ, TIKVANE!

VI IMATE PRIVILEGIJU DA ODETE DOLE NA SOPSTVENIM NOGAMA, OMBRES!
JESI LI POLUDEO, VILERU? DOĆI ĆE DA NAS TRAŽE!

NARAVNO! DEN ŠENON ĆE SE PITATI GDE STE ZAVRŠILI... TO I HOĆU!
ALI NE MOŽEŠ NAS DRŽATI U OVOJ RUPI... POSETIOCI LOKALA ĆE NAS ČUTI!

NIKO VAS NEĆE ČUTI, AMIGO! OVDE SVI GLEDAJU SVOJA POSLA...

...A I OVO ZAPRAVO NIJE LOKAL!

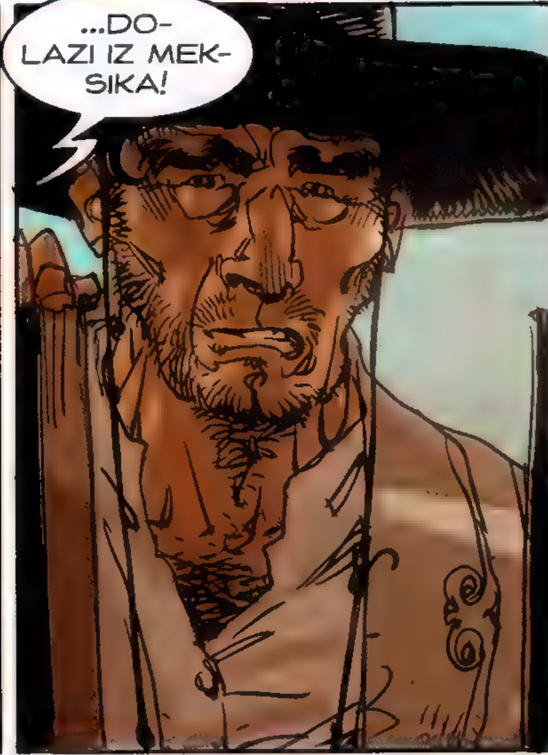

RIO LOBO SALOON

NEKO SE OVDE IGRA VATROM!

OD SINOĆ NEDOSTAJU TROJICA NAŠIH ORTAKA! I JASNO JE DA ONA CRNA NJUŠKA RET HOSKINS NIJE IMAO BRAĆE! PREVARILI SU NAS!
ALI KO?

KO BI MOGAO BITI TAJ...
HEJ, ŠENONE!

NEKO TE TRAŽI...

...DOLAZI IZ MEKSIKA!

JEDVA SAM TE PREPOZNAO BEZ TVOJIH BRKOVA, AMIGO!
DOĐAVOLA! IZGUBIO SAM MNOGO VIŠE OD BRKOVA, ŠENONE! IZGUBIO SAM MESTO, ČIN I REPUTACIJU! A ZBOG TEBE RIZIKUJEM I PREKI SUD...

...OSIM AKO NE USPEM ŠTO PRE DA SE DOČEPAM TIH...
!
POLAKO SA PREBACIVANJEM IZVESNIH ODGOVORNOSTI, LIJERO!
KLIK

POVERIO SAM TI TEKSA VILERA I POBEGAO TI JE! GOTOVO DA BIH TI SAM VEZAO LEPU KRAVATU OD UŽETA, PROKLETI IDIOTE!

ALI JOŠ MI MOŽEŠ KORISTITI. KO JE DEVOJKA?
REKAO SAM TI... FRANCUSKINJA... NJEN AKCENAT JE PRAVI...

I SMATRAO SI JE NEODOLJIVOM, ZAR NE? TEKS VILER IMA ČUDNA PRIJATELJSTVA! TJA, BAR SI MI OTKRIO S KIM IMAMO POSLA...
AKO SU OVDE U GRADU, MOŽEŠ DA POKRENEŠ LOV NA ČOVEKA!

NE. TEKS VILER I DALJE IMA PREVIŠE PRIJATELJA MEĐU RENDŽERIMA... ZNA MNOGO TOGA... I UZEO JE TROJICU MOJIH LJUDI...

RAZREŠIĆEMO STVAR MEĐU NAMA, DISKRETNO I BEZ NOVIH GREŠAKA... NEMA VIŠE KAVEZA ZA VILERA...
JA MORAM DA GA VRATIM U MEKSIKO! INAČE...

VRATIĆEŠ GA, ALI DOBRO NAPUNJENOG OLOVOM! MESTO ZA PAKLENI UGARAK POPUT NJEGA JESTE U KOVČEGU DVA METRA POD SVEŽOM ZEMLJOM! DA TRUJE CRVE!

TAKO JE UMRO MOJ OTAC!

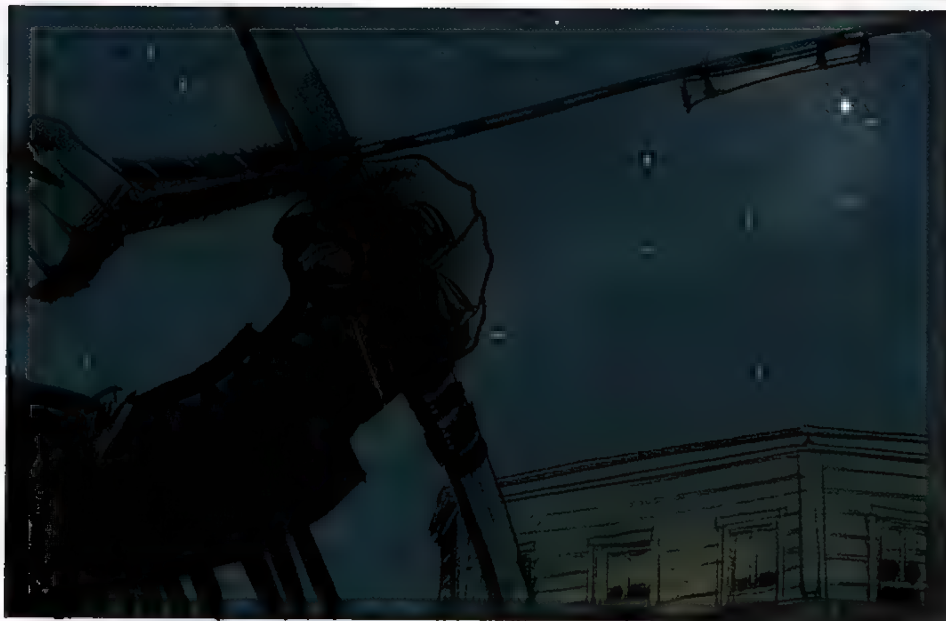
UBILI SU GA KOMANČI KONJSKOG REPA DOK JE BIO U PATROLI! TO JE ONO ŠTO MI JE REČENO!
A TI MISLIŠ DA SU MU KOLEGE S KOJIMA JE BIO PUCALE U LEĐA... I ŠENON JE BIO MEĐU NJIMA!

NE MISLIM, TEKSE! IMAM DOKAZ ZA ONO ŠTO PRIČAM! SVEDOČENJE!
JA TI VERUJEM! ALI ĆE BITI POTREBNO VIŠE OD TOGA DA UBEDIŠ SUDIJU!

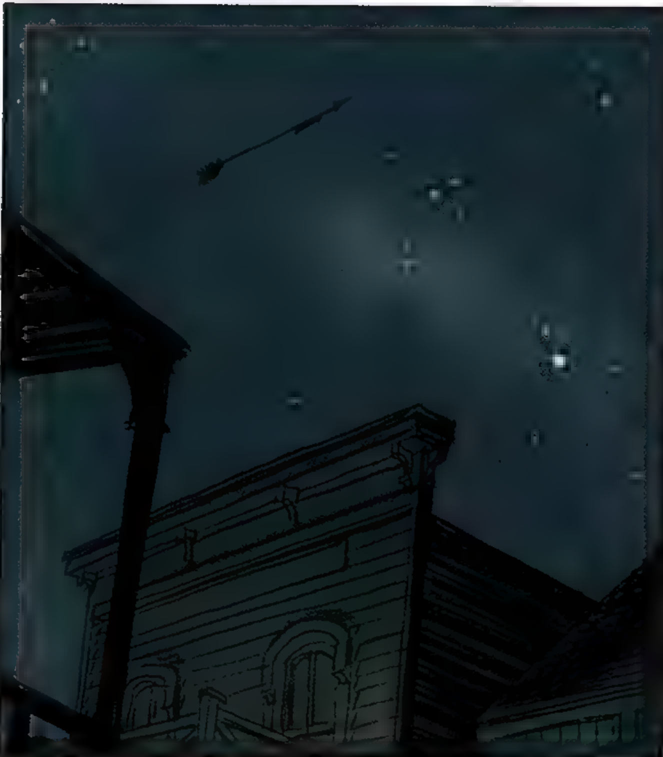

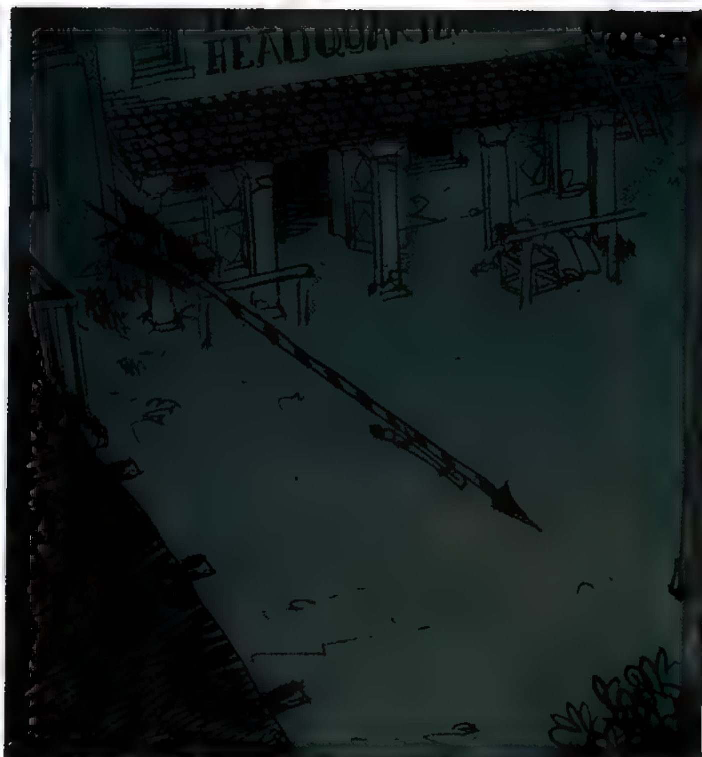

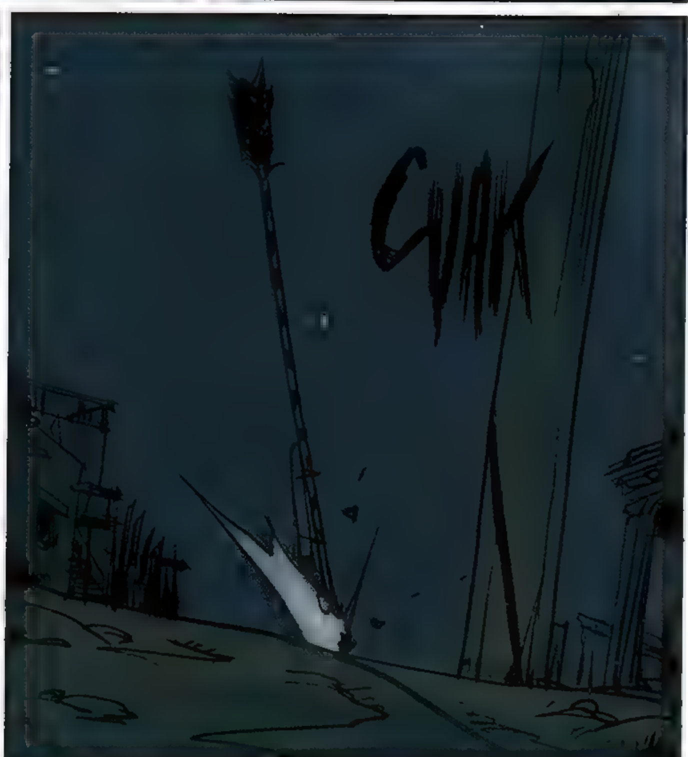

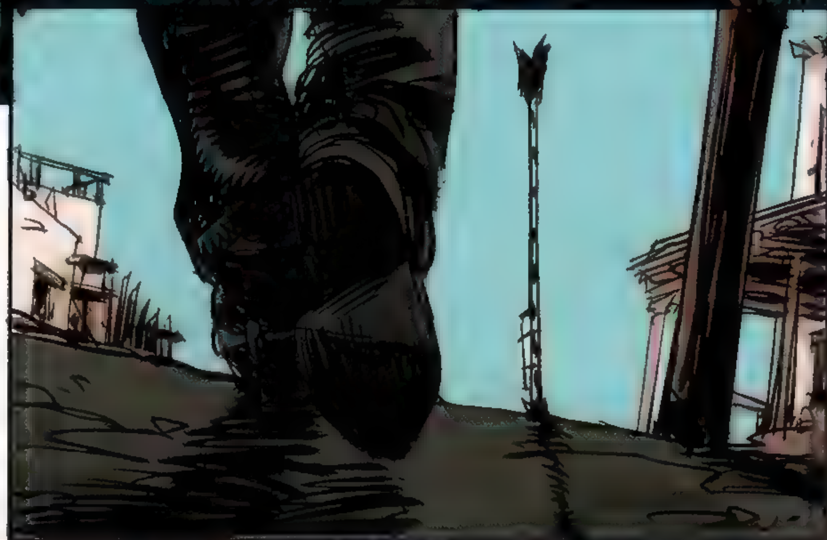

TVANNG

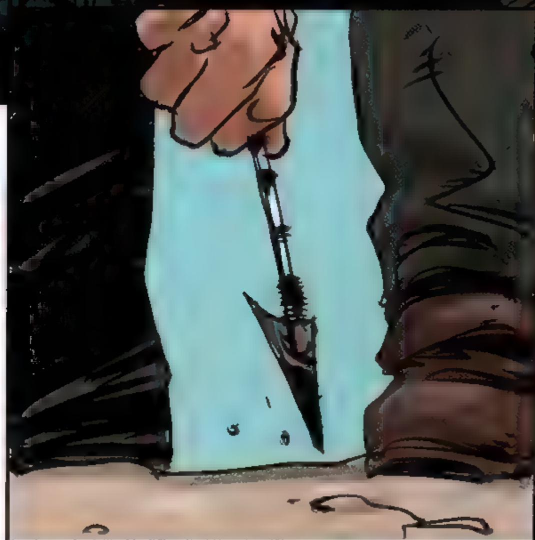

CVAK

TO JE NESUMNJIVO STRELA KOMANČA, KAPETANE ŠENONE!

SAMO DOBRA IMITACIJA, MAJORE!
A RUKOPIS U PISMU? I TO JE IMITACIJA?

DŽARO JE GODINAMA BIO U MOJOJ SLUŽBI! ČITAO SAM NJEGOVE IZVEŠTAJE! PREPOZNAJEM NJEGOV RUKOPIS!

DŽARO JE MRTAV, MAJORE. JA SÂM SAM...
ZNAM. BIO JE SA VAMA, ŠENONE, KADA JE VAŠ ODRED RENDŽERA NALETEO NA KOMANČE KONJSKOG REPA!

ČUDNOM KOINCIDENCIJOM, U ISTOM SUKOBU, ŽIVOT JE IZGUBIO I OBOJENI RENDŽER, RET HOSKINS... TELA NIKADA NISU NAĐENA...

DŽARO JE UBEDIO NEKOGA DA NAM POŠALJE OVU PORUKU! PIŠE DA JE JOŠ ŽIV... I DA JE U RUKAMA KOMANČA!

FURNITURE DEALERS
REPAIRS

PROŠLI SU RENDŽERI... A ON JE BIO NA NJIHOVOM ČELU...

NJEGOVA KOSA BOJE VATRE SE VIDELA ČAK I POD KAPOM, KAO DA JE ĐAVOLSKA!
U REDU, MANUELA! IZGLEDA DA JE TRIK UPALIO, TEKSE!
ZAHVALJUJUĆI TOME ŠTO SI VEŠTO IMITIRALA RUKOPIS SVOG OCA...

MAJOR JE UPRAVO ŠENONA POSLAO U POTRAGU ZA BLANŠINIM OCEM! JEDVA ČEKAM DA VIDIM KOMANČE IZBLIZA...
ALI TI OSTAJEŠ OVDE, SEME! DA PAZIŠ NA ZATVORENIKE...

...I SAČEKAŠ STAROG PRIJATELJA! KOMANČE ĆEŠ VIDETI DRUGI PUT!
MOLIM? PA TO NIJE FER!

PRATIĆEMO MALO NJIHOVE TRAGOVE DA SE UVERIMO DA IDU U DOBROM PRAVCU! A ONDA... ONDA ĆEMO IH PRESTIĆI!

NADAM SE DA JE KAFA JAKA I VRELA, BAK!
DA UGUŠI SAV TVOJ BES, JE LI, ŠE-NONE?

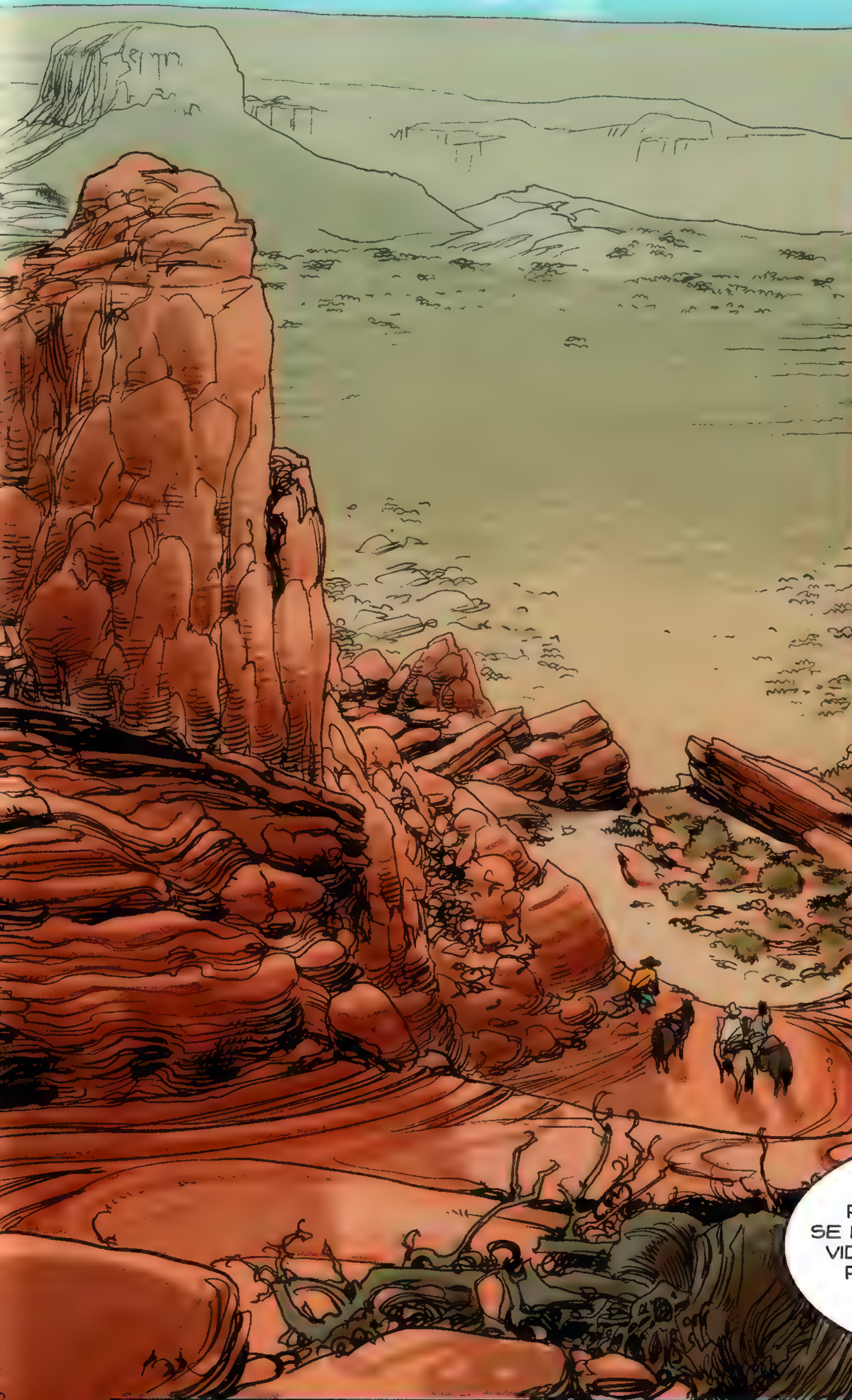

KAD POMISLIM DA BI DŽARO MOGAO BITI ŽIV...
GLUPOSTI! VIDELI SMO GA MRTVOG SVOJIM OČIMA! A UZ TO, OSTA-VILI SMO GA TAMO GDE GA NI MI SAMI NE BISMO MOGLI NAĆI!

LEŠEVI NE IZLAZE IZ SVOJIH GROBOVA... NITI MOGU DA PIŠU!
ALI ONO PISMO...

LAŽNJAK! PROKLETI LAŽNJAK! MAJOR JE U POTPUNO-STI NASEO, NAŽALOST! NIJE MI DELOVALO MUDRO DA NASTA-VIM DA INSISTIRAM... DŽARO JE BIO MOJ PRIJATELJ, ZAR NE? MORALO JE DA ZAPAD-NE MENI!

ALI SIGU-RAN SAM DA JE TU NA NEKI NA-ČIN I ONAJ DEMON VI-LER UMEŠAO PRSTE! ZATO, BUDIMO NA OPREZU... NAS TROJICA SMO U TOME DO GUŠE!
A OSTALI?

DA! OSTALI NE ZNAJU NIŠTA, ŠE-NONE... MI SMO BILI ONI KOJI...
ZAČEPI TU PROKLETU GUBICU! KOMANČE KONJSKOG REPA MOŽDA I NE USPEMO DA NA-ĐEMO... HOĆETE DA SE KLA-DITE?

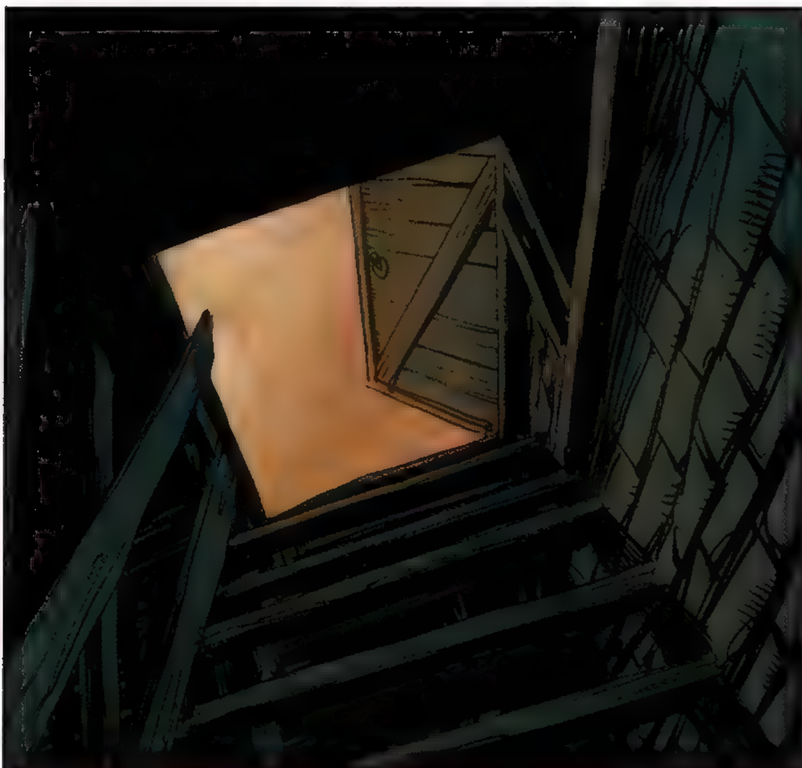

DAKLE?
ŠENON NEMA NIKAKVE NAMERE DA STVARNO NAĐE BANDU KONJSKOG REPA...

POSLE NEKOLIKO NEDELJA UZALUDNOG POKUŠAVANJA, VRATIĆE SE I REĆI DA IM NIJE NI SENKU VIDEO, DA SU KOMANČI NEPRESTANO U POKRETU, I DA SU TOLIKO DOBRI DA IH JE NEMOGUĆE OTKRITI...

MEĐUTIM, ZA SADA POKAZUJE KAO DA SVE ULAŽE U TO... MNOGI RENDŽERI KOJI SU SA NJIM SU ČESTITI, I ZATO MORA DA NAMESTI DA NJEGOVO LUTANJE DELUJE SMISLENO, PRIBLIŽIVŠI SE ŠTO VIŠE TERITORIJI KOMANČA...
A SADA? GDE NAS JE DOVEO?

NA DOBRO MESTO. TREBA SAMO JOŠ MALO DA SE PRIBLIŽI CILJU... ON GA NE ZNA, ALI MI ZNAMO. KADA BUDE NAJBLIŽE MOGUĆE, PREUZIMAMO KONCE TE IGRE!

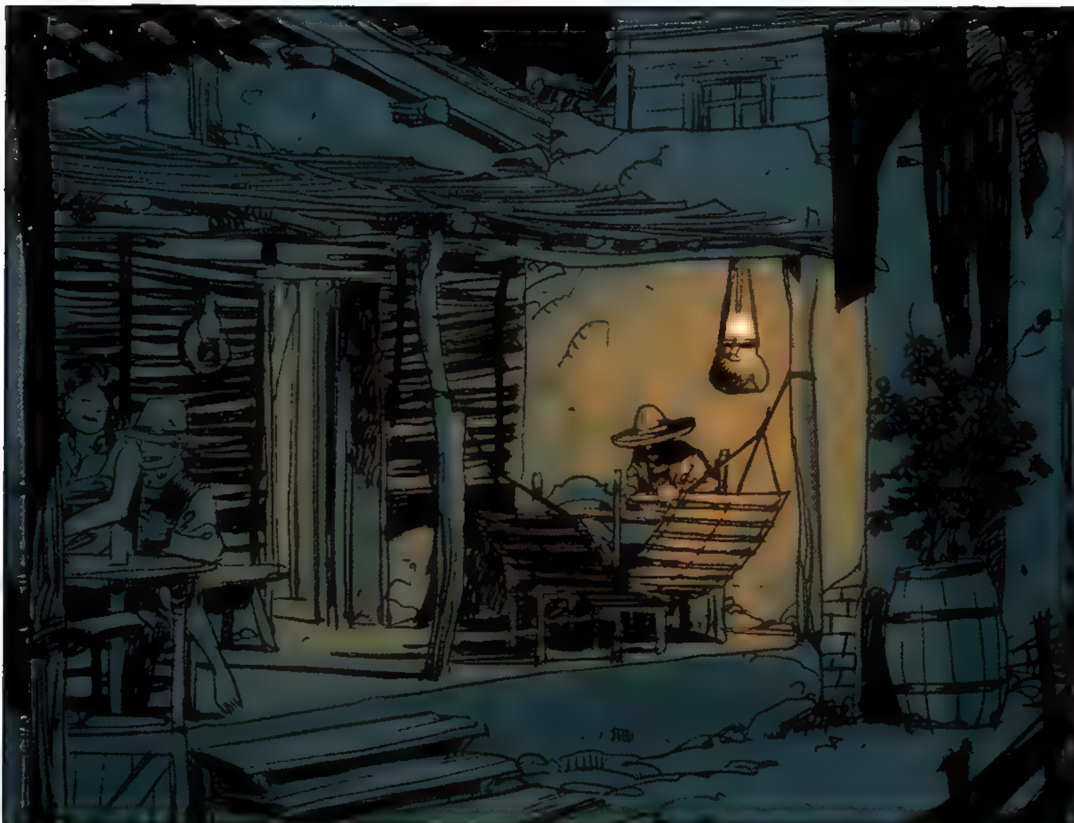

HEJ! KOLIKO JOŠ VREMENA MORAMO DA OSTANEMO OVDE DOLE U MRAKU?

TUMM
PUSTI N...

MISLE DA SAM GLUP?

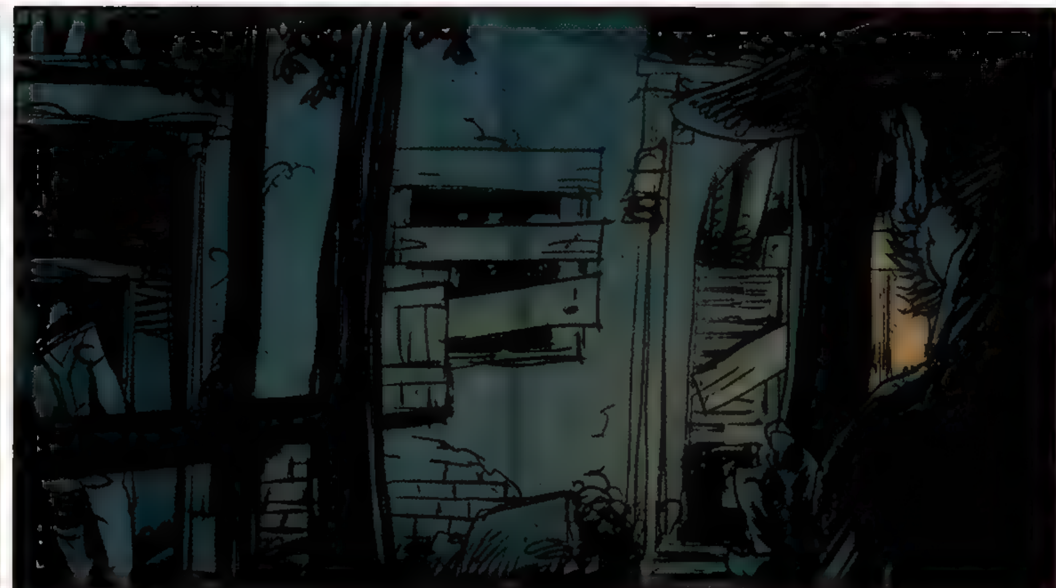
OVDE SE OSEĆAM ZAROBLJENIKOM KOLIKO I ONI... NAMIRNICA NE FALI, ALI...

...ALI MI FALI VAZDUHA! NOĆU ČAK I BUBAŠVABE IZAĐU DA PROŠETAJU! UOSTALOM, NAPOLJU ME NIKO NE POZNAJE!

ZAŠTO NE OSTANEŠ CELU NOĆ, *MORENITO?* PO POVOLJNOJ CENI...
UH, OVOG PUTA NE MOGU... ALI SIGURNO ĆU SE VRATITI!

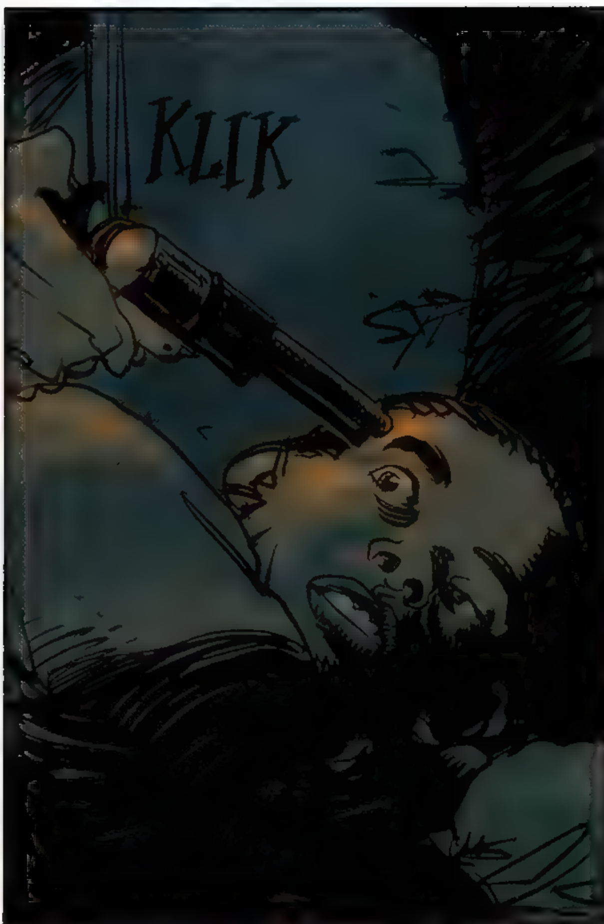

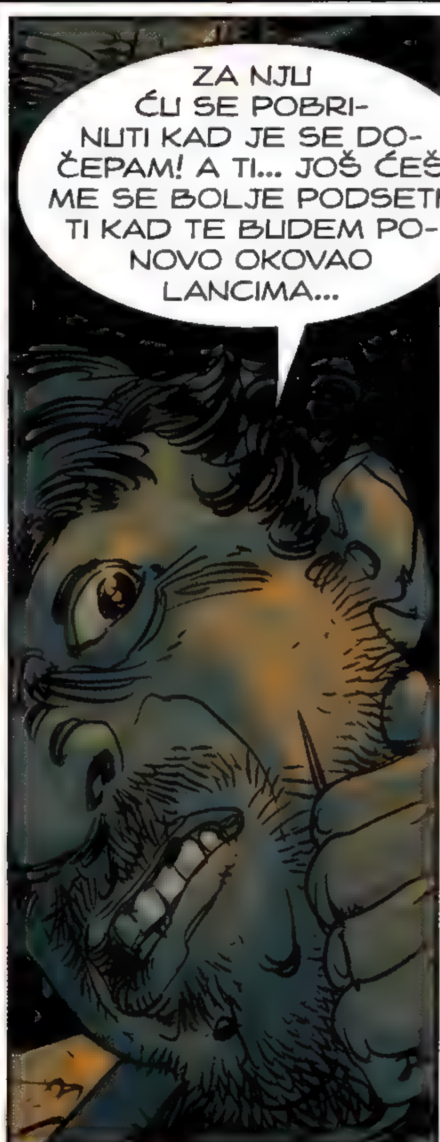
TO JE CRNAC... **ONAJ** CRNAC... KAKVA SREĆA! DA JE ŠENON OVDE...

ALI NIJE! MORAM OVO DA ODIGRAM BEZ NJEGOVE POMOĆI!

DOK SE VILER BAVI ŠENONOM, NJEGOV KOMPANJON JE SAM! IMAM PRILIKU DA POVRATIM SVOJU ČAST!

KLIK

PONOVO SE SREĆEMO, JE LI, UGLJENA NJUŠKO?

ALI JA VAS... DO-ĐAVOLA! KOMAN-DANT LIJE-RO?!
VIDIM DA ME PREPOZNAJEŠ, UPRKOS ONOME ŠTO MI JE PRIREDILA ONA FRANCUSKA DROLJA!

ZA NJU ĆU SE POBRI-NUTI KAD JE SE DO-ČEPAM! A TI... JOŠ ĆEŠ ME SE BOLJE PODSETI-TI KAD TE BUDEM PO-NOVO OKOVAO LANCIMA...

...I BIČE-VAO TE NOĆ I DAN DOK TI NE ODE-REM TU CRNU KOŽU!
ALI... ALI JA SAM ŽRTVA KAO I VI, EKSELEN-CIJO!

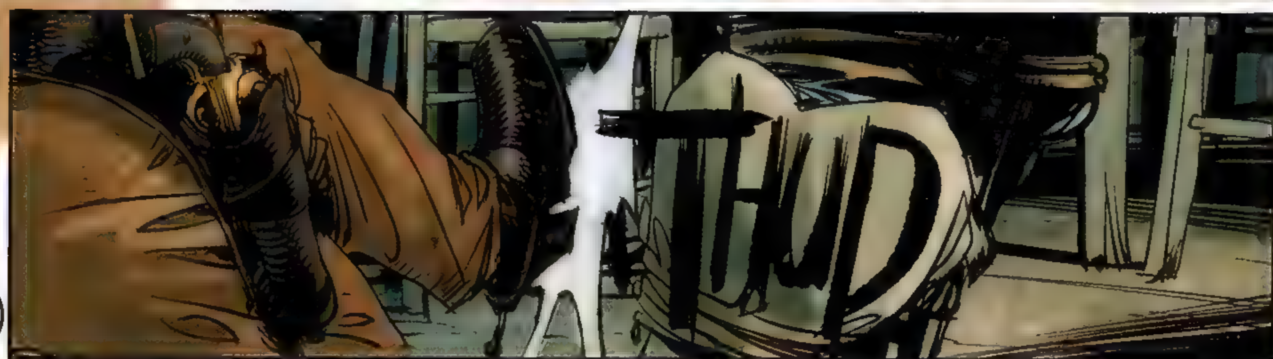
ONAJ TEKS VILER... BIO SAM OKOVAN SA NJIM! ŠTA SAM MOGAO DA URADIM? PRI-MORAO ME JE!

ALI KUNEM VAM SE DA...
QUIÉN DIABLO?! KO JE DOLE?
TUMM TUMM

AKO MU SLOMIŠ VILICU, VIŠE NEĆE MOĆI DA GOVORI, VINSE!
BIĆU NEŽAN! ALI MORAM DA SE ISKALIM ŠTO SAM TRI DANA PROVEO U ONOJ SMRDLJIVOJ RUPI!

ČUJEŠ LI ME? TAMO DOLE ĆU TEBE BACITI KAD TI POLOMIM SVE KOSTI, AKO MI NE KAŽEŠ ŠTA SMERA TVOJ DRUG TEKS VILER!
ON NIJE... NIJE... MOJ DR...

THUD

TUMM

IMAO JE PISMO U DŽEPU! ZAŠTO GA DOĐAVOLA NISMO PRETRESLI?
BUENOS DIAS!

A ODAKLE STE VI UŠLI? OVO JE PRIVATNO VLASNIŠTVO!
A IPAK „REKLI SU MI DA JE OVO SALUN"...

DOGOVORENA LOZINKA!
„BIO JE, ALI NA JEDNU NOĆ"!

MUY BIEN! DUGO SAM PUTOVAO! VOLEO BIH DA SPEREM GRLO LEDENIM PIVOM!
JESI LI TVRD NA UŠIMA, STRANČE? UPRAVO SAM TI REKAO DA...
?!

STRANČE? VIŠE NE PREPOZNAJEŠ PRIJATELJA I KOLEGU, VINSE? ILI TREBA DA ZAKLJUČIM DA VIŠE NISMO PRIJATELJI?

KIT KARSON!
PAKLA MI!

BANG
AH!
!
BANG
BANG

NA SPAVANJE, VINSE! TI SI ONAJ SA NAJTVRĐOM TIKVOM!
SVAK

VI SKINITE OPASAČE I MIRNO SEDITE U JEDAN ĆOŠAK! TI SI NOVI, BRKO? ZNAŠ KO SAM?
PO... POZNAJEM VAS PO SLAVI, MISTER KARSONE!

ONDA ME POSLUŠAJ: SLEDEĆI PUT ODABERI BOLJE PRIJATELJE! A VAŠE GOSPODSTVO? S KIM IMAM ZADOVOLJSTVO?
NI... NISAM REVOLVERAŠ! DOLAZIM IZ MEKSIKA... UPRAVLJAM ZATVOROM...

OH, PA IZVINITE ONDA! VAŽAN STRANI GOST... SLUŽBENIK I DŽENTLMEN! A JA UMALO DA VAS UPUCAM...
UH, BOG NIJE HTEO DA ZBOG NESPORAZUMA...

NEGO, NA TOJ KOVERTI JE MOJE IME. MOGU LI?
KAKO DA NE! EVO JE...

HVALA!
ŠTOK

KRRRŠ

ČOVEK KOJI JE DRŽAO U ZATVORU MOG DRUGA... JEFTINO SE IZVUKAO...
NAŽALOST, PROPUSTIO SAM DEO PREDSTAVE!

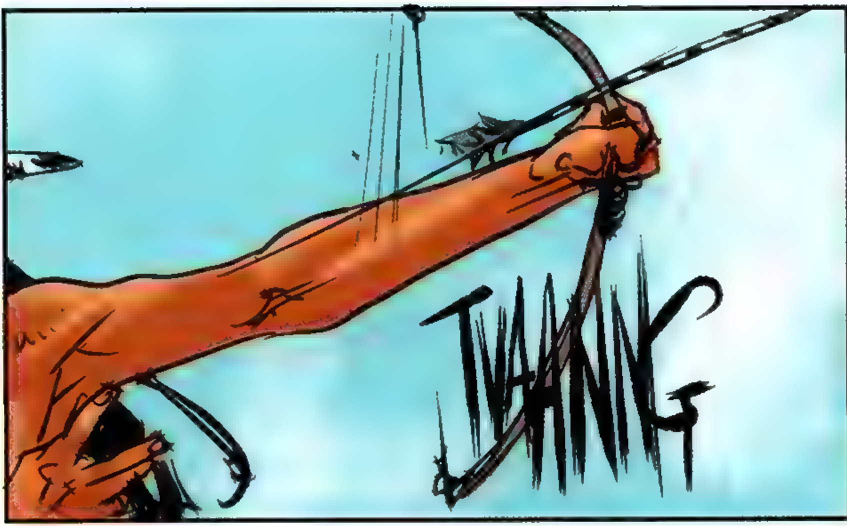

DRAGO MI JE ŠTO SAM TE UPOZNAO, SEME!
ZADOVOLJSTVO JE MOJE, MISTER KARSONE! STVARNO STE SJAJNI KAO ŠTO PRIČAJU!

DA SE SAD RASKOMOTIMO! USKORO ĆETE MI VAS DVOJICA KLIPANA ISPRIČATI SVE ŠTO ZNATE, ALI DA VIDIMO NAJPRE ŠTA JE NAPISAO MOJ PRIJATELJ...

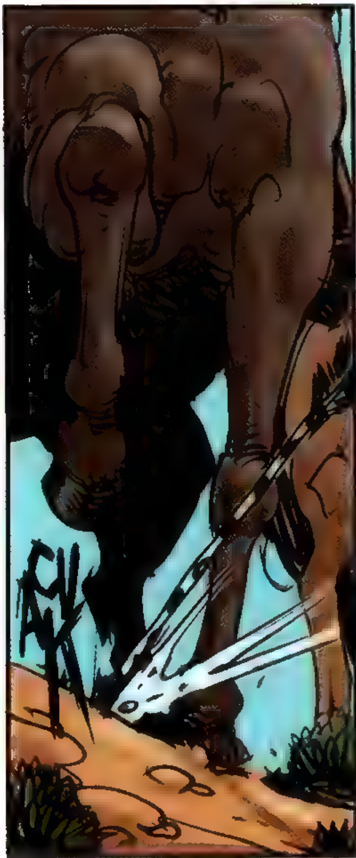

AH, OVO JE DOBRO! TAJ MLADI ĐAVO NE DRŽI DO SVOG SKALPA! „DRAGI KITE, KAD BUDEŠ ČITAO OVO PISMO..."

„...JA ĆU SE VEROVATNO NALAZITI USRED TERITORIJE KOMANČA..."

TVANNG

SVIIŠŠ

VIDELI SU NAS!
!

TOSA TAIBO!
TAABE VAHIP...

JEDAN OD NJIH SE DIVI TVOJOJ PLAVOJ KOSI!
GOSPODE BOŽE, TEKSE! HOĆE MOJ SKALP?

NIŠTA TAKO KRVAVO... VEROVATNO NAMERAVA DA SKINE MOJ, A TEBE DA UČINI JEDNOM OD SVOJIH ŽENA!
?!

MARUAVEEKA!

NU NAHNIA TSA **MOA!**

TAKO SU SE STVAR-NO ODVIJALE STVARI TE NOĆI...

KOMANČI SU ZAISTA BILI PRISUTNI, ALI SAMO KAO SVEDOCI DOGAĐAJA!

VIDELI SU KAKO DVOJICU RENDŽERA, KOJI SU JAHALI ISPRED, HLADNOKRVNO SA LEĐA UBIJAJU NJIHOVE KOLEGE...

...I POD BELOM SVETLOŠĆU MESECA, IAKO JE BIO DALEKO, PREPOZNALI JEDNOG OD UBICA!
EKA KUTSEENA... CRVENI KOJOT!

IME KOJE SU KOMANČI DALI DENU ŠENONU!

DVOJICA MRTVIH BILI SU *TAIBO* - CRNI ČOVEK, I OTAC *TAABE VAHIP*, „DEVOJKE-SUNCA".

CENJEN NEPRIJATELJ. MOJI RATNICI SU ISPOŠTOVALI NJEGOVO TELO, STAVILI SU GA POD ZEMLJU, KAO ŠTO TO ČINE BLEDOLIKI... ALI SU MI DONELI NJEGOVU PUŠKU.

MOŽEŠ DA JE ZADRŽIŠ, KONJSKI REPU, NADAM SE DA ĆEŠ PRIHVATITI DA NAM POMOGNEŠ U OSVETI!
BIĆE MI VELIKA ČAST, NOĆNI ORLE NAVAHOA!

BIO JE TO RIZIK, ALI JE UPALILO. MOGLI SMO I DA NE NAIĐEMO NA GRUPU KONJSKOG REPA...
ILI...
ILI DA LJUDI IZ PLEMENA ODGLUME DA NE POZNAJU JEDNU POLUKRVNU SKVO, ROĐENU IZ VEZE ROĐAKA KONJSKOG REPA I BELE MEKSIKANKE!

U SUŠTINI, KOMANČI IMAJU VELIKO POŠTOVANJE ZA KRVNE VEZE! ZAPAMTILI SU IME KOJE TI JE DATO PO ROĐENJU... MOA... MESEC.
MENI SU DALI ONO SA SUNCEM... SKORO SMO SESTRE!
SVE TI DUGUJEM, DRUGARICE MOJA. NE VERUJUĆI U ZVANIČNU VERZIJU, POČELA SAM DA POSTAVLJAM PITANJA KOMANČEROSIMA. MOGLO JE NAOPAKO DA POĐE...
NE ČINI MI SE TAKO...
...UVEK SI SE PRILIČNO DOBRO DRŽALA, SENJORITA BLANŠ!
ALI SAM, SREĆOM, SRELA TEBE. KADA SE OVO ZAVRŠI, NEĆEŠ VIŠE MORATI DA GLUMIŠ MOJU POMOĆNICU...
ZAŠTO DA NE? TO JE MNOGO BOLJE OD KUVANJA ZA KOMANČEROSE!
SAD ĆE BITI TEŠKO PRAVITI SE DA IH NISMO NAŠLI, JE LI, ŠENONE?
PROKLETSTVO!
POGLEDAJ IH!
NE DELUJE KAO DA IMAJU NEPRIJATELJSKE NAMERE!

ZNAČI, U TVOM SELU JE BELI ČOVEK?
UGH! ŽIVI SAM SA JEDNOM STAROM SKVO... MOGU LI DA DOBIJEM JOŠ VATRENE VODE?

DŽARO JE ŽIV!
NEMA VEZE! ĐAVO NAM JE POMOGAO... ZA NEKOLIKO ČUTURICA VISKIJA, OVI ĆE NAS ODVESTI DO NJEGA! ALI MORAMO DA IDEMO SAMO NAS TROJICA!

NE DELUJE MI PAMETNO DA DELIMO SNAGE, ŠENONE!
JA KOMANDUJEM, I NE NAMERAVAM DA DOVODIM U OPASNOST CELU GRUPU!

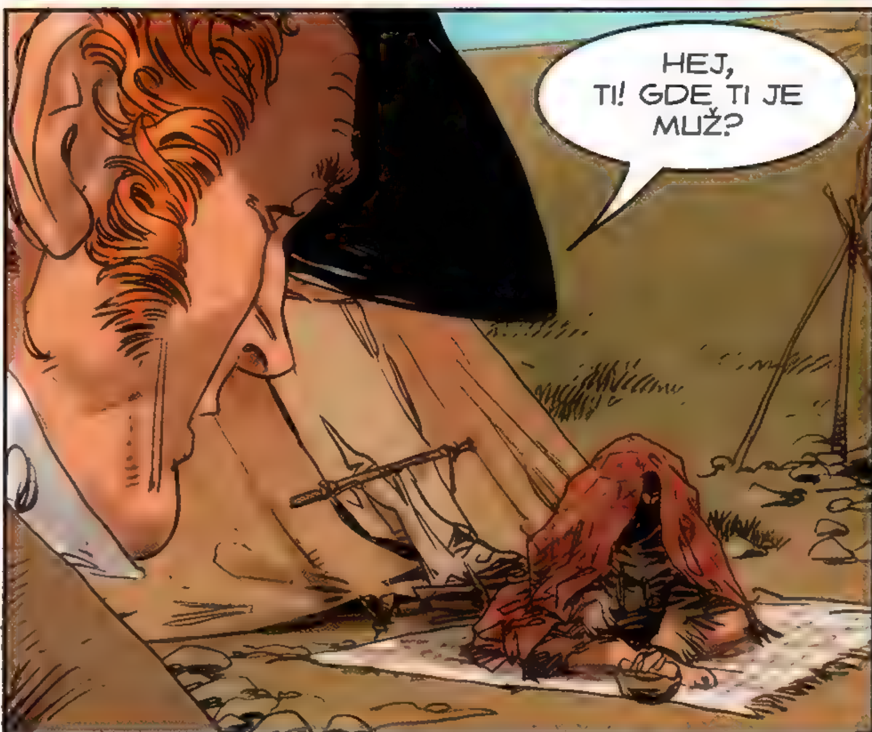

EVO TROJICE HRABRIH!

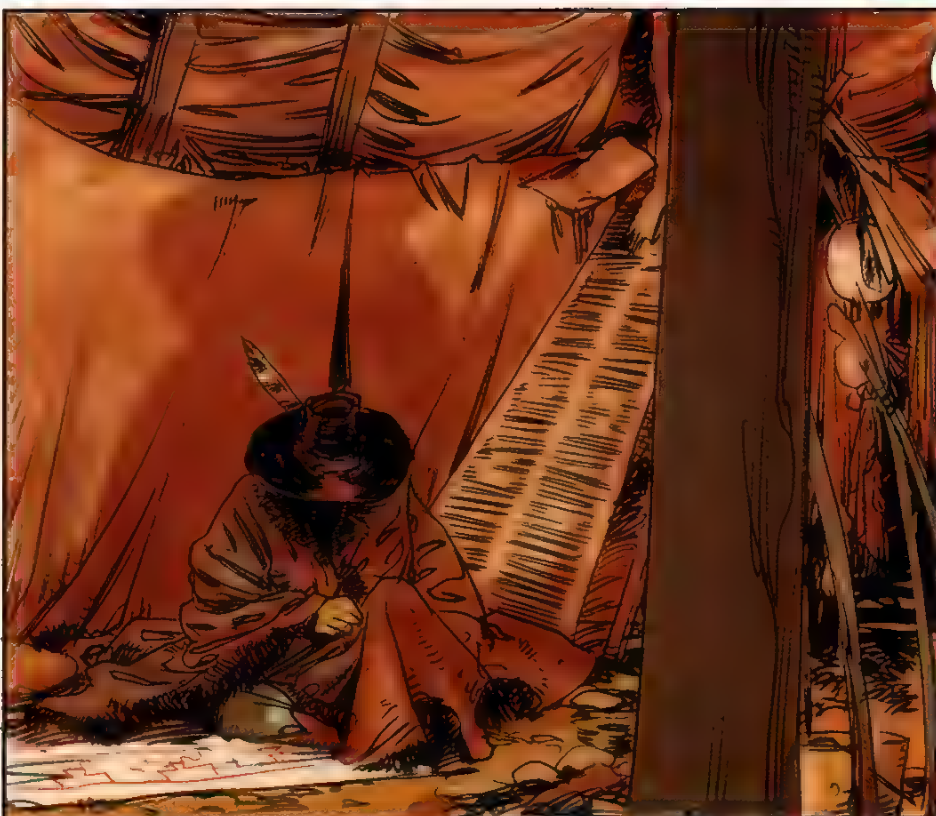

MORAMO DA SE OSLOBODIMO I OVE ČETVORICE ISPIČUTURA...
BIĆE TO DEČJA ŠALA! NE DRŽE SE U SEDLU! SREĆOM, KOLIBA JE IZOLOVANA!

DA... OTKUD TO?
VERUJU DA JE DŽARO LUDAK... IMA UGLED, ALI GA DRŽE NA DISTANCI...
BOLJE ZA NAS!

HEJ, TI! GDE TI JE MUŽ?

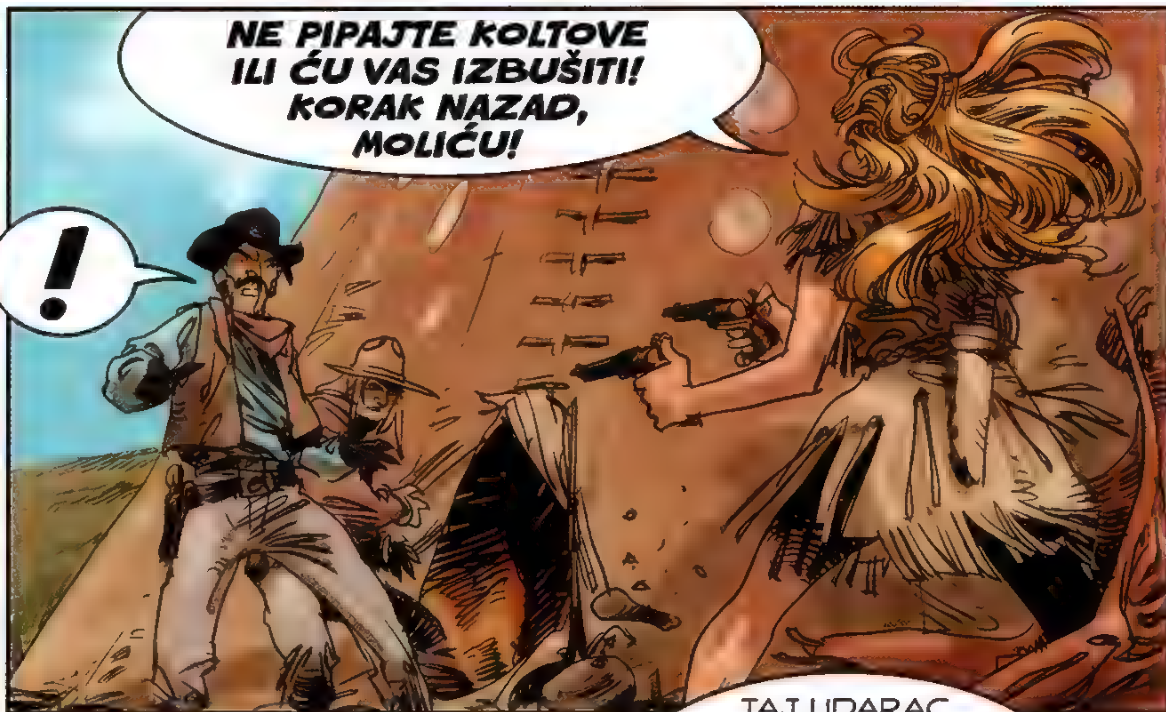

BELAC JE! NEMA SUMNJE, ON JE!
!

DŽONE? TO SI STVARNO TI? DŽONE DŽARO?!

DANIJELE ŠE-NONE... OVDE SI DA ME PONOVO UBIJEŠ?

TAJ GLAS!

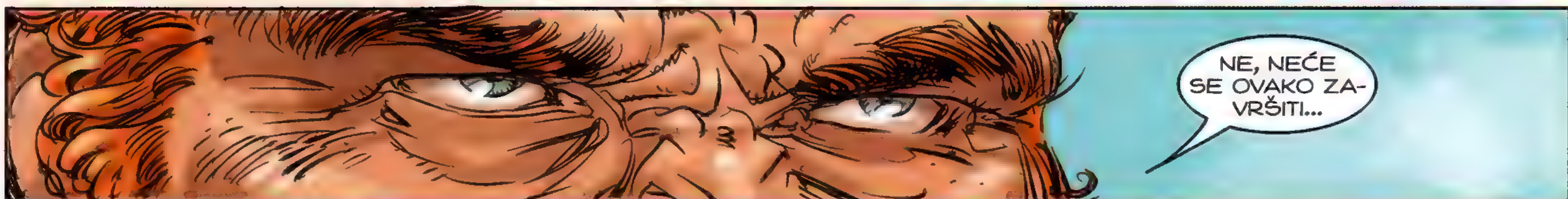
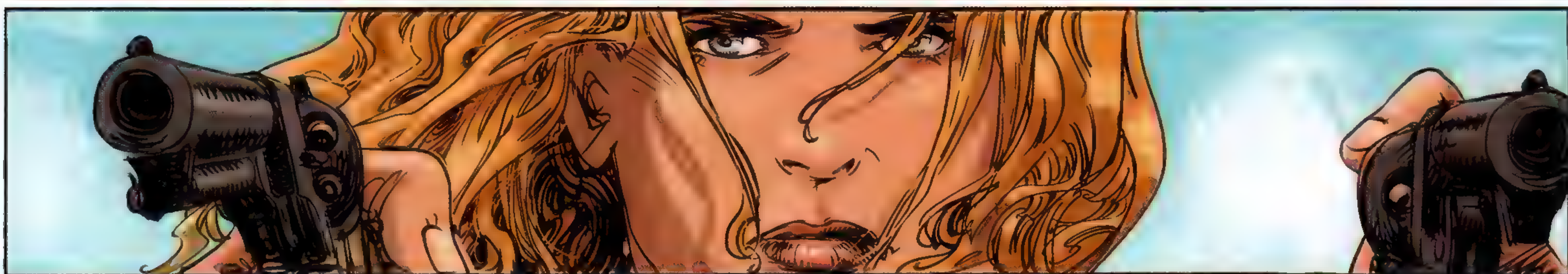

NE PIPAJTE KOLTOVE ILI ĆU VAS IZBUŠITI! KORAK NAZAD, MOLIĆU!
!

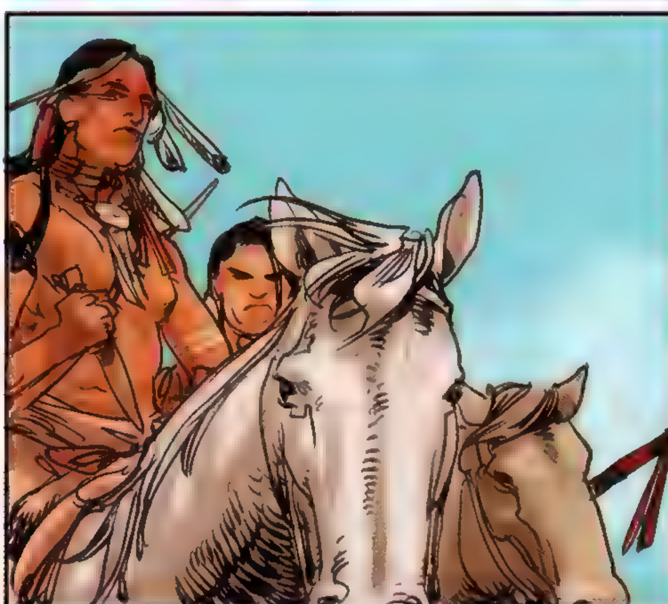

TAJ UDARAC JE SAMO AKON-TACIJA ZA ONO ŠTO TI DUGUJEM, DENE! ZA TO ŠTO SI ME IZDAO I PREDAO RURA-LESIMA!

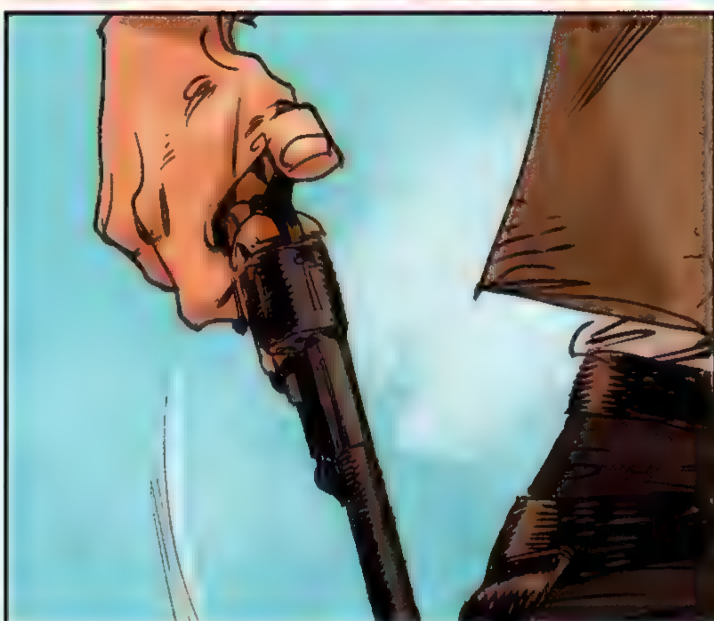
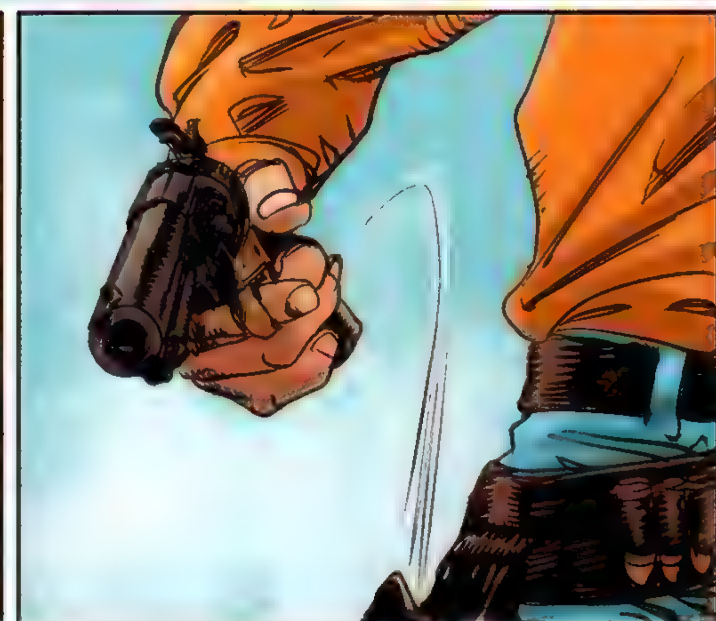
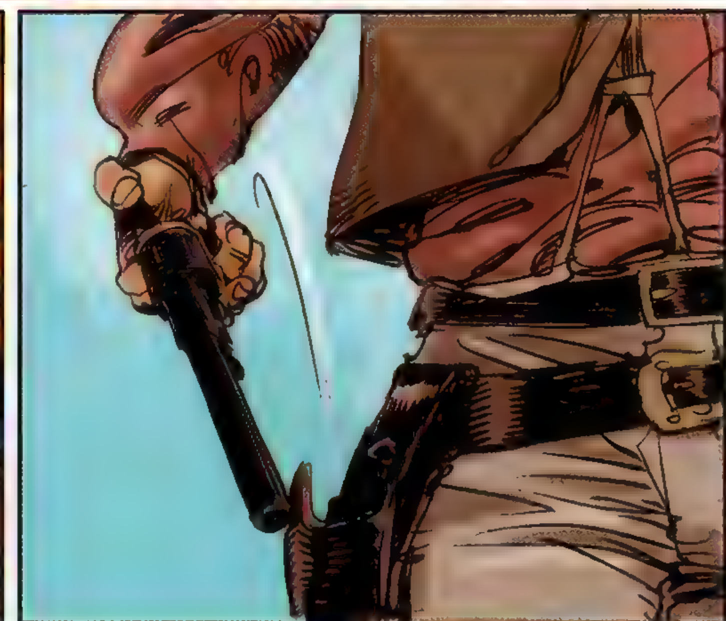

ALI ONA JE SVE ORGA-NIZOVALA: BLANŠ DŽARO, ĆERKA ČOVEKA KOGA SI UPUCAO U LEĐA!
TO JE LAŽ! VELIKI NESPORAZUM! JA SAM BIO PRIJA-TELJ NJENOG OCA!

ONAJ MLADI INDIJANAC JE SIN KONJSKOG REPA! ON TE JE VIDEO KAKO UBIJAŠ DVOJICU RENDŽERA!

I POROTA BELACA ĆE VEROVATI REČIMA JEDNOG KOMANČA?
DO SADA JE KIT KARSON VEĆ NATERAO TVOG DRUGA VINSA DA PROPEVA! OPROST SVOJIH GREHOVA TRAŽIĆEŠ NA VEŠALIMA, DENE ŠENONE!

NE, NEĆE SE OVAKO ZAVRŠITI...

RATNICI KOMANČA NEKA OSTANU PO STRANI... OVO SE TIČE RENDŽERA!

BANG
BANG
AH!
BANG

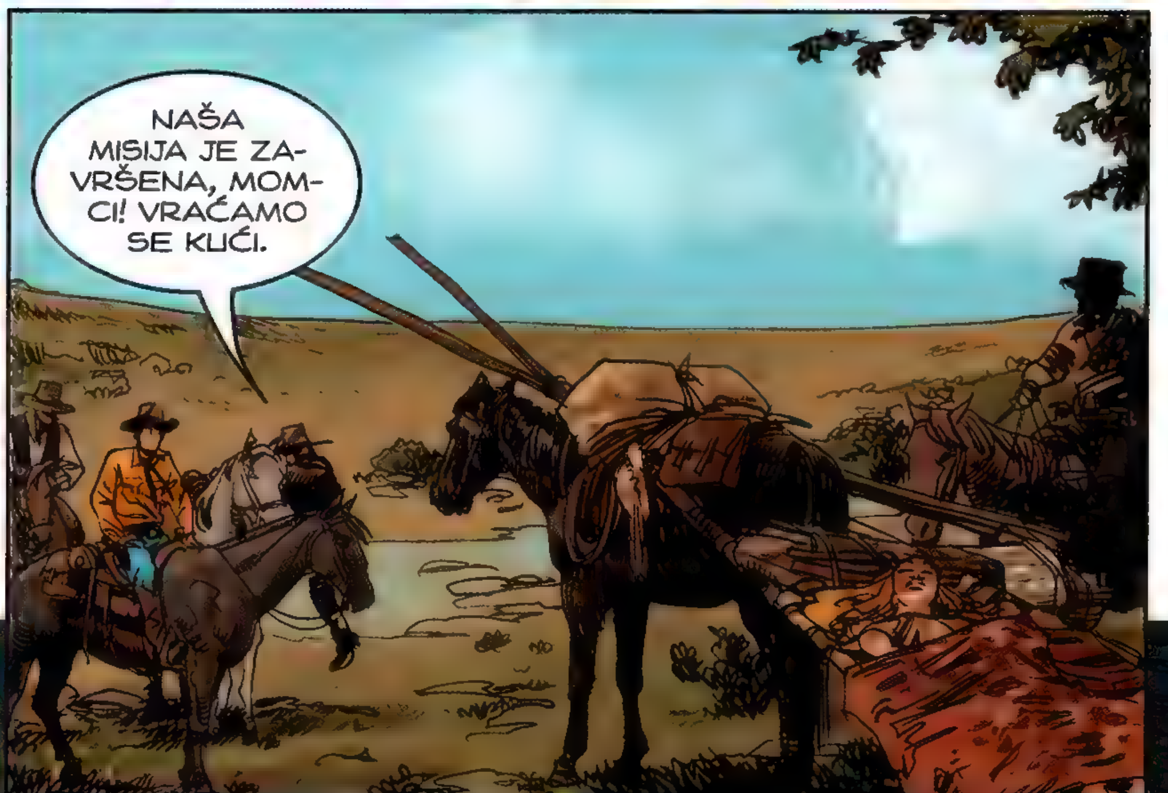

OSTACI DŽONA DŽAROA, KAPETANA RENDŽERA... OBOJENI ČOVEK KOJI JE BIO S NJIM VEROVATNO JE RET HOSKINS... U NJIMA ĆETE NAĆI METKE KALIBRA 45...

TO SU DVE ŽRTVE SULUDE NAMERE DENA ŠENONA I NJEGOVIH DRUGOVA DA ODRŽE ČISTIM SASTAV RENDŽERA... ŠTETA JE ŠTO SU UMESTO „CRVLJIVIH JABUKA" OVAKO ZAVRŠILI ONI!
NEVEROVATNO!

ALI ZAŠTO IH NISI PRIJAVIO KOMANDANTU, UMESTO ŠTO SI POSTAVLJAO OVU RIZIČNU ZAMKU U SARADNJI SA KOMANČIMA?

U RAJU IMA MNOGO SVETACA SPREMNIH DA POMOGNU DENU ŠENONU! IMENA ONIH KOJI GA ŠTITE SU MI JOŠ NEPOZNATA...

...ALI SE KLADIM DA ĆE NAM NJEGOV DRUG VINS ODATI NEKOLIKO KAKO BI IZBEGAO VEŠALA... SAD BI TREBALO DA JE U RUKAMA MOG DRUGA KITA KARSONA... A U NJEGOVIM RUKAMA PROPEVA I ONAJ KO JE NEM OD ROĐENJA!
TO DOBRO ZNAM!

NAŠA MISIJA JE ZAVRŠENA, MOMCI! VRAĆAMO SE KUĆI.

HER GOLDEN HAIR IN RINGLETS FAIR! HER EYES LIKE DIAMONDS SHINING...
RIO LOBO SALOON

YE GODS ABOVE OH HEAR MY PRAYER/ TO MY BEAUTEOUS FAIR TO FIND ME...

...AND SEND ME SAFELY BACK AGAIN/ TO THE GIRL I LEFT BEHIND ME!

DEVOJKA MOJIH SNOVA! IMA LEP GLAS... A ZNA I DA PUCA!
UVEK MOŽEŠ DA POĐEŠ ZA NJOM U PARIZ, KITE...

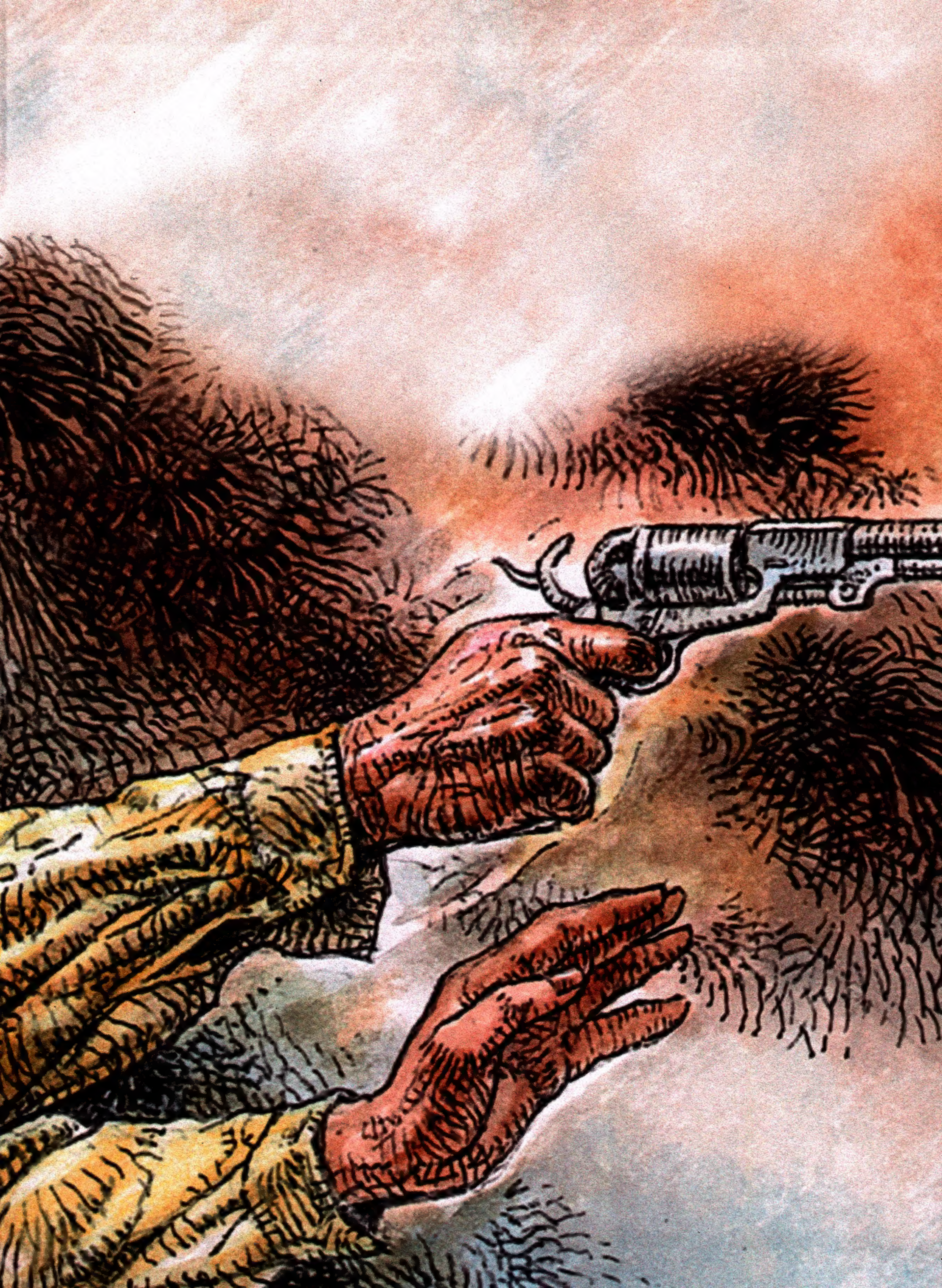

...JER TAMO ĆE OTIĆI! MADA VEĆ IMA DOBRO DRUŠTVO! MANUELA JE ODLUČILA DA OSTANE U NJENOJ SLUŽBI...
A I JA...

MAJOR TI JE PONUDIO MESTO MEĐU RENDŽERIMA, SEME...
AH, NE! IAKO JE ŠENON MRTAV, NEĆU JA BITI NOVI CRNI RENDŽER! A I U PARIZU NE PLJUŠTE MECI!

LEPE ŽENE, MUZIKA I ŠAMPANJAC... ALI I NALICKANI KICOŠI... UHM! BRZO BIH POŽELEO DA SE MALO POBIJEM!
NIJE TO ŽIVOT ZA NAS! OSIM TOGA, KAKO BIH JA BEZ TEBE, STARA SOVO?

KRAJ

VELIKI
TEKS
u boji

veseli
četvrtak

ISBN 978-86-6361-043-9
9 788663 610439